

"VIENYBE LIETUVNINKU"

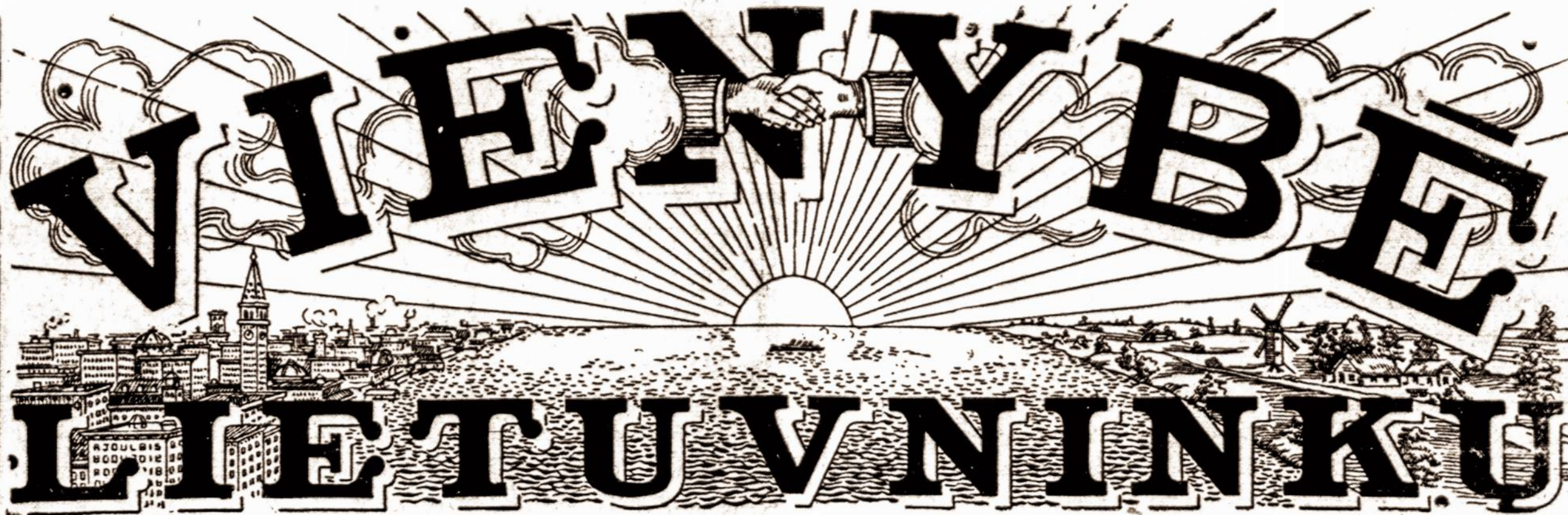
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn New York.

Prenumerata metams:

Suvienyose Valstijose \$2.00
Europoje ir kitur \$3.00
Kanadoje \$2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.

Apšaukimų kainų klauskite iš karto.

J.J. Pauksztis & Co. (Inc.)
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

"VIENYBE LIETUVNINKU"

PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY.

Brooklyn New York.

Yearly subscription rate:

In the United States ... \$2.00
To Foreign Countries ... \$3.00
To Canada \$2.50

Advertising rates on application.

Address all communications to the publishers:

J. J. Pauksztis & Co. (Inc.)
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

Nr. 32.

Brooklyn, N. Y. 6 d. Rugpjūčio (August) 1913 m.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

Metai XXVIII

SUSITVARKYKIME.

Jau laikas mūsų pastoviai tautiškiems veikėjams išdirbti veikimo budą. Jau laikas apčiuopti mūsų jėgas ir jas pakreipti mūsų tautai naudingon kultūrinę pusę. Jau laikas surišti garbės ir tautiško vienybės ryšius mūsų ištikimais veikėjams. Jau laikas žymiai pabrėžti, kad pavienių asmenų ar partijų saumybė neprivalo nustelbti grynai kultūrinius darbus, kurie ilgainiui pasilieka naudingais visoms mūsų partijoms.

Labai būtų geistina, kad Amerikoje veikiantieji lietuviai nesijautų lyg svetimais Lietuvių Mokslo ir Dailės Draugijoms Vilniuje, bet, atpėnė, turėtų laikyti už pirmąją savo pareigą su jomis susipažinti, susivienyti ir Amerikoje esančių lietuvių tarpe skleisti vienokią-savotišką mokslo ir dailės skoni.

Kaip ilgai mūsų tautinis judėjimas gali eiti lyg karas be tam tikro „plano“? Tiesa, SLA. seimai bando bent savoje draugijoje išsidirbti pirmynę kelia. Jau ir mūsų milžiniškoji katalikiškoji, didžiausia tautos dalis bando sutverti pirmynę planą, bet kaip tikėjimiska partija ji palieka likimo malonei visas kitas mūsų partijas. Žinoma, katalikiškosios tautos dalies veikimas paskatins ir kitas mūsų partijas atkurti jų pradėtus ir vykintus darbus. Gal tas visoms kitoms partijoms bei draugijoms bus gamtiškas pamokinimas, kad pasiskirsčius, išskrikus, sunku didelių darbų nuveikti. Gera, kad ir taip būtų. Laikas išmokti visas mūsų partijas vienyti.

Viskas būtų gerai, jeigu mūsų jausios tautiškos gyvybės diegimas negręstų baisių-baisiausių pavojų amerikizmas. Apie mūsų silpnęsi rūpinasi genijai-liekieji amerikizmo veikėjai...

Jie mus aprūpys visu-kuo, ko tik mūsų širdis trokšta ir darbą atliks geriausiai už mūsų gabiausias veikėjas. Jie mokės gausius pinigus visiems tiems, kurie padės amerikizmas prieiti prie mūsų žmonių. Amerikonai apšvičia, negu mes galėsime mūsų inteligentią suderinti ir

suvienyti, jeigu mūsų inteligentią ims sądarbininkauti amerikizmo ištaigose. Mūsų laimė, kad amerikizmas, kaip klaidingi žmonės, pačią savo darbo pradžią pradeda netobulais. Mes gauname patirti jų veidmainius pagyrimus, jų mums rodomus išganymo idealus „asimiliacijoje“ arba išgamybėje. „Lietuva“ ir „Draugas“ greitai pažino, kokios veislės tas „Slavic Exponent“ paukštis.

Didelį gerą padarė ponas J. B. — is, išguldymas „V. L.“ ištisai iš to mums pavojingo laikraščio straipsnio apie „Lietuvos praeitį ir ateitį“.

Matomai jau yra išgamos, kurie už pinigų tarnauja mūsų tautiškos gyvybės priešui eilese. Tie už dolerį savo garbę parduodantieji „Slavic Exponento“ sądarbininkai drums mūsų tautiškus reikalus, o amerikizmas rinks iš mūsų inteligentijos eilių savus rekrutus-sądarbininkus. Taip, apsiereikia naujas pavojus mūsų tautos gyvybei.

Apie mus lyg vortinkliai pinami. Mes gerėjome tais vortinkliais. Mačiau „V. L.“ apžvalgoje, No. 30, 1913, net pasigėrėjimai vienu iš tokių vortinklių... Jau kelinti metai veikia daugybė įvairiausių vardašų pasivadinusių amerikoniškų draugijų, kurioms rūpi vien tik ateivių suamerikoninimas. Kad tik vieni darbininkai susispiestų į nešvarias miesto dalis, tai amerikizmas, pataisyty tose nešvariose vietose viešus daržus su maldynėmis ir vieta vaikams, o taipgi surengtų ten įvairius žaidimus po amerikoniškos žiurės, užbaigtų savo rupeštį, nes praturtėję ar apsišvię lietuviai eiti gyventi į amerikoniškas apgyventas vietas ir susimaišyti-asimiliuoti, ir galas. Bet mūsų vertelgos yra mūsų tautiškių kolonijų palaikytojai. Jie ir prasišlyvenę — vis liekasi ant vietos ir dar sava įtėkme priverčia blogas gyvenimo sąlygas ir nešvarumus prašalinti. Amerikonai labai nenori, kad ateiviai turėtų savus tautiškus apšviestumus, kurie norėtų podraug su prastuoliais gyventi! Be vadovų jie mus kaip saujoje turi.

Todel dabar labai guviai veikia Imigracijos Lyga po

priedanga apsaugojimo merginų nuo paleistuvystės. Tos ar joms panašios draugijos bando įgyti valdišką galę arba stengiasi, kad pati valdžia veiktų pagal jų išdirbtą planą ir paimtų į savas rankas ateivių išdalimą taip, kaip valdžiai ar amerikizmo ištaigoms patinka. Mieris aiškus — po dorybės ar labdarybės skraiste sumaišyti ateivius taip, kad nebūtų didžiosios nei vienos tautos, bet visų po biskį; tada tai amerikizmas — vienas tarp šimto įsmaišęs — galės lengviausiai suamerikoninti. Suamerikoninimą atliks įvairiais gerais patarnavimais, labdarybe ir tt.

Aš visai amerikonių nekaltau už tokius tautų naikinimo darbus. Tas jiems tinka — lai jie mėgina gerais darbais prisivilioti mūsų silpnadvasius. Mes savo vargstančius neaprupiname prieglaudose namuose, — tai tokius pasisavina svetimi. Kaip mes sustiprėsime, tai liausime gerbę pliovojančius „moksleivius“, o parupisime prieglaudas ir tautiškas mokyklas mūsų našlaičiams ir pavargėliams. — Bet tas bus vėliaus...

Dabar jau yra priėjęs laikas sutverti Amerikoje šaką Lietuvių Mokslo Draugijos, kuri, imdama pavyzdį ir pamokinimą iš Vilniaus draugijos, varytų visą tautišką darbą nuosekliau. Dabar-gi mes blaškomės ir daug-daug nuostolių pasidarome. Dabar — Lietuvos garbingiems atstovams viešint tarp mūsų — su jų įtėkme ir patyrimu gal būt pasisektų suderinti mūsų rimtuosius viešuosius veikėjus, kurie padarytų tam tinkantį tautiško veikimo komitetą.

Sužinotus mūsų tautai kenksmingas žinias, būtų kam nusiusti, idant, ramiai ir rimtai apkalbėjus, galima būtų nuosekliai piktui pasipriešinti arba, kur galima, užbėgti už akių. Dabar mes visas savo silpnęs parodome viešai per laikraščius, o mūsų priešai lengvai dažino mūsų įtekmunguosius išgamas ir juos panaudoja drusdimui mūsų tarpe nesusi-pratimų...

Todel dabar laikas ir labai gera proga, kad garbūzis Jonas Basanavičius mus suvienytų ir į tikrą kultūrinio darbo kelią pastatytų. Vienybėje, meilėje, apšviatoje ir pasišventime tūni Lietuvos palaima.

Antanas K. Rutkauskas.

Gerbiame broliai lietuviai!

Nesyk jums teko skaityti Amerikos Lietuvių laikraščiuose apie Didžiosios Lietuvos reikalus. Vienas svarbiausiųjų reikalų — tai Lietuvių Mokslo ir Dailės Draugijų Namų Isteigimas. Šitie namai turės būti visos mūsų tautos kultūros židinys. Juose tilps mūsų muzėjus, knygynas ir kitokie mūnų draugijų bei visuomenės daļykai. Be šios nandos, kurią atėmė mums Mokslo ir Dailės Draugijų Namai, bus dar ir kita, bene didžiausioji, butent: mūsų sostapilė, Vilniuje, mes, lietuviai, turėsime svarbiausią visos tautos istaigą kurioje jungsis visos mūsų mokslo ir dailės spēkos. Savo sostapilėje mes užimsime tokią vietą, koki ištikrųjį mums ir priedera, kaip gyventojams tos šalies, kurios sostapilė yra Vilnius.

Tokią istaigą gali ir privalo įrengti visos tautos sukaulinės spēkos. Ikišiol namų statymui rinkta aukos Lietuvoje, tačiau ne daug jų tesurinkta delei įvairių kliūčių, kurias ir Jus, Broliai, gerai suprantate. Rėmė aukomis ir Amerikos Lietuviai: surinktoje suligšiol sumoje 17,000 rublių, iš Amerikos aukų buvo apie 2,000 rublių. Tų visų aukų toli gražu neužtenka. Pradėtasis darbas reikia baigti. Namai reikia pastatyti tokie, kad ir svetimtaučiai matytų, jog lietuviai jau aiškiai supranta, kokią svarbą tautai turi tokios kultūriškos istaigos, kaip Mokslo ir Dailės Draugijos.

Mokslo Draugija, žinodama, jog Amerikos Lietuviai, gyvendami tarp augštai kultūroje iškilų tautų, moka dar labiau branginti tokias istaigas, o ir jų širdis gyviau suplasnoja, atsiminus Tėvynę ir Jos reikalus, pasiryžo atsiųsti ir Jus, Amerikos Lietuviai, ir kviesti Jus pagalbėti mūnėtosioms Draugijoms pasistatyti savus namus. Tuo tai tikslu jos atsiuntė mus, kaip savo atstovus-pasiuntinius, Amerikon.

Mokslo ir Dailės Draugijos stovi toli nuo visokių politikos ir tikėjimo ginčų. Jose telpa visokių pažiūrų žmonės, visi, kam tik rūpi mokslo, dailės ir kultūros aštyn kėlimas.

Kadangi tasai reikalas yra svarbus visai mūsų tautai, tad mes šaukiame pagalbon visus, kas tik jaučiasi lietuviu esąs, be politikos ir tikybos pažvalgų skirtumo. Šaukiameš į visus: atskirus asmenis, į pašalpius, kultūrinės ir į politiškas organizacijas, į vietų draugystes, kuopas ir klubus.

Beveik kiekviena lietuvių draugystė turi savo konstitucijoje paragrafą, kuriame sakoma, kad draugija rems visus lietuvių apšvietos reikalus. Taigi, Broliai, atsižvelgkite į tą savo įstatymų skyrių, apsarstykite savo draugystę ir kuopą susirinkimuose š

musų atsišaukimą ir aukomis paremkite mūsų pradėtąjį darbą.

Kiekvienas Liet. Mokslo Draugijos narys moka į Draugijos išdą 3 rublius metams. Iš tų pinigų Draugija leidžia savo raštus („Lietuvių Tauta“) ir apmoka administracijos išlaidas, o kitiems darbams pinigų nelieka.

Sulig šiol Mokslo Draugija turi tikėtai du Nariu-labdarin, D-rą S. Bazarevskį (Lietuvos totorių) ir aptiekorių K. Aglinską. Jėdu auokojo Draugijai po 200 rublių, o už tokią ir didesnę auką Mokslo Draugija, pagal savo įstatų, suteikia aukotojams Nariu-labdarin vardą, ir tokių aukotojų vardai bus įkalti dabar statomųjų Namų sienoje. Pasitikime, kad ne viena Amerikos lietuvių draugija ir ne vienas Amerikoje gyvenęs lietuvis panorės likti Nariu-labdarin ir tokiu būdu įgyti nemirtingą mūsų tautos pagarbą ir dėką. Argi nebūtų malonu, jei ir lietuviai, svetimuose kraštuose pralobę, savo turtais sėlytų savo brolius Tėvynėje likusius, kaip tai daro ariai, graikai, bulgarai ir kitos tautos. Graikas Soutzos, surinkęs didelių turtus, pastatydino puikiausius rumus universitetui Ateenuose. Bulgarias Georgievas, bankierius Bukarešte, mirdamas užrašė 5 milijonus frankų universitetui Sofijoje įsteigti. Čekai iš surinktųjų visuomenėje centų pastatė puikiausią tautos teatrą Pragoje ir tt.

Visų vietų, kur lietuvių gyvenama, mes negalėsime aplankyti, taigi pasitaikys, kad vienur-kitur neteks pasimatyti su draugystėmis ir atskirais asmenimis, kurie bus pasiryžę aukoti augščiau paminėtajam tikslui. Todel iš visų tų vietų, kurių mes negalėsime pasiekti, draugystės ir šiaip geros valios aukotojai tesuėnia aukas D-ro J. Basanavičiaus vardu šiuo adresu: Dr. J. Basanavičius, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Vėliaus pranešime laikraščiuose, kur ir kada lankysimės. Visos aukos bus skelbiama Amerikos ir Lietuvos laikraščiuose.

Jei kas norėtų žinių sulig mūsų kelionės, tegul kreipiasi į „Tėvynės“ redakciją, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Dr. J. Basanavičius,
L. Mokslo Dr-jos Pirmininkas.
Martynas Yčas,
Liet. Atstovas Valst. Dumoje.

Peržvalga.

// SLA. stovis 1-mą dieną liepos mėnesio, 1913 m. „Tėvynėje“ N31-me paskelbta SLA. atskaita už antrą 1913 m. bertainį, ty už balandį ir birželį mėn. Atskaita parodo, jog SLA. spardai ir žy-

miai auga. Štai kelios ištraukos:

Per tris mėnesius prisirašė 468 nauji nariai: ant \$1,000 apsaugos — 36, ant \$600 — 52, ant \$300 — 119 ant \$150 — 247; vaikų skyriui — 14. Iš viso antrame bertainyje išduota apsaugos paliudijimų ant sumos \$139,950. Į skyrių pašalpos ligoje prisirašė 465 nauji nariai; buvo 1,049, taigi dabar pašalpos skyriuje yra 1,514 narių.

Piniginis SLA. stovis yra šitokis: 1 d. balandžio buvo grynais pinigais \$16,269.61; nuošimčių paimta — \$220.00; 2-rą bertainį įplaukė \$8,860.68, viso — \$25,350.29. Antrą bertainį išmokėta \$6,925.04. 1-mą dieną liepos išde yra grynais pinigais \$18,425.25. Pridėjus prie to SLA. Namų vertę ir kitoki turtą (spaustuvę, literatūra, ženkliukai ir tt.) — tai visas SLA. turtas \$57,340.15.

Suliginus šį bertainį 1913 m. su 1912 metų, matome, jog SLA. turtas pasididino ant \$7,031.49. 1 d. liepos 1912 m. išde buvo pinigų \$11,393.76, o 1 d. liepos 1913 m. yra \$16,425.25.

Per šį bertainį SLA. išmokėjo pomirtinių \$2,587.50 ir pašalpos ligoje — \$422.70.

A. B. Strimaitis.

// Lenkų spauda apie lietuvių skyrių N 5-6 „Les Annales des Nationalites“. Šitas Tautų Sąjungos organo numeris sukėlė nemažą truksmą lenkų spaudoje. Nekurie lenkų laikraščiai („Tygodnik Polski“, „Kurjer Warszawski“, „Słowo“), kaip praneša „Viltis“ labai nerimastauja kad tame Tautų Sąjungos organe telpa negeistini apie lenkus atsiliepimai, kurie gal nužeminti juos, lenkus, viso pasaulio akys. Lenkai labai susirupinę, kad tas laikraštis, talpindamas straipsnius apie lenkų-ukrainų ir lietuvių-lenkų sątkius užmeta labai daug dėmų visai lenkų tautai. Taip laikraščio „Słowo“ įžangiamamjamame straipsnyje viena vieta šitaip skamba: „Reikia atminti, kad šis laikraštis turi didelį dorinį autoritetą, budamas organu Tautų Sąjungos, kurios komitete esą garsiausieji visoje Europoje veikėjai: Brandes, senat. M. Lima (kandid. į Portugalijos resp. prezid.), akad. narys. Paryžiaus atstovas Painlevé, senator. Lafontaine'as (Bruselyj), buvęs Paryžiaus miesto prezidentas. Galli ir d. k. Visi šitie ir šimtai kitų išbarstytų visame pasaulyje šviesuolių ima „Les Annales des Nationalites“ ir jeigu neskaitą viso, kas ten yra prirašyta, tai bent peržiūrėdami vienus straipsnius antgalvius igiją nepalankią mūsų (lenkų) tautai ir mūsų kraštui (Lenkijai) nuomonę. Argi mes galim būti ramūs, visa tat matydami? Turime reaguoti prieš tai kuogreičiausiai ir kuognergičiausiai“.

„Kur. Warsz.“ korespondentas

is Paryžiaus skundžiasi, kad padėkavojant T. S. organui vietiniai francuzai laikraščiai vis tankiau pradeda peikti lenkus, ir kad lenkai per tą nustoja simpatijos savo vieninteliu bienuoliu francuzų. Idomu, kad tas koresp., dikčiai išbėręs Sorbonos prof. Seignobos'ą, užsiūpa ant p. Gabrio, vadinamas jį lietuvių Metternich'u (Austrijos ministeris ir diplomatas), sako, kad jis esąs slapta prieštasi visų lenkų bėdų Paryžiuje; tai vis jis siūnėdas ant lenkų profesorius, diplomatus, žurnalistus, jis, girdi, įsteigė tam tyčia savo laikraštį diskreditavimui lenkų francuzų akys.

Pamatysime kas toliaus šio viso išeis ir kaip veiks Tautų Sąjungos lenkų su savo organu.

// Lenkų memorandum'as Londono konferencijai. Visiems žinoma, kad lenkai yra karšči patriotai ir kad tas jų patriotizmas tankiai pereina į šovinizmą ir net į barbariškumą, ką gali patvirtinti lenkų šovinistų pasielgimai Lietuvoje, o išdėstys Ponomanui ir Galicijoje. Lenkai tvirtai tiki, kad Lenkija dar nepažuvo, kad ji su laiku vėl atgys ir tės toliau savo istorinį kelią. Karščiausiai visų lenkų pagėdavimu bei troškimu yra sulaukti atgimimo neprijauš gulimings Lenkijos. Lenkijos kaip karystovios valstijos. Panašus jų troškimas apsirokią visur: spandžio, viešosios susirinkimuose ir net atskirosios pasikalbėjimuose su hy koku lenku. Tankiai apie tai galima girdėti ir čia Amerikoje. Reik atminti, kad lenkų Sv. Valst. yra labai daug. Jie čia turi savo tvirtas organizacijas, savo gerai pastatytas mokyklas, daug įvairios rūšies laikraščių ir tt. Visur ir visad galima užtikti ir išgirsti svarstymų klausimo apie Lenkijos atgimimą. Nekurios iš lenkų draugijų, nekuri lenkų dalis mano, kad Lenkija ramiai būdą atgaus savystorėje — ateis tinkamas laikas, ir Lenkija prisikels iš numirusių. Bet didžioji lenkų pusė, didžiausias draugijų skaitlis yra tvirtai persikirinęs, kad tik spēka galima atgauti Lenkiją, kad tik ginklais rankoje galima bus atliuositi Lenkiją bei lenkus nuo pavergėjų — rusų, austrų ir vokiečių. Čia reik priminti slapkus kariuomenės korporacijas ir draugijas.

Laiks nuo laiko lenkai viešai paskelbia pasauliui apie savo galutinius siekius, apie savo troškimus, apie savo ateitį. Jie tvirtai bėsu praneša, kad Lenkija turės atgyti, kad jos rolė žmonių istorijoje dar neužbaigta, kad ji sulauks dar šviesų laikų; ta visą skelbdami, lenkai visid priduria, kad kol lenkai negaus laisvės ir savystovios gyvenimo, tol Europoje nebūs ramumo.

Zemian paduodame paimtą šį „Vilties“ aprašymą apie lenkų memorandum'ą neseniai išeitą Londono konferencijai. Tame aprašyme trumpai nupiešta to memorandumo turinys, t. y. aprašyta, ko lenkai nori ir kokias kolias jie žengs ateityje. Londono laikraščiai (Times, The Daily Chronicle, Daily News, Pall Mall Magazine, The Globe ir kiti) labai užsiinteresavo toiu lenkų memorandumu, deputacija, kuri ji dastatė ir abelai Lenkija ir lenkais — visur tiopu apie tai trumpesniai, gėmi straipsniai ir patėjimai. Galima pridurti, kad visi laikraščiai pažvelgė ant to gan simpatiskai. Lenkai tuom yra labai užgėdinti — daug apie tai kalba, daug rašo.

Londonas atvyko lenkų deputacija, kuriai pirmininkauja

kazi-koks d-ras Jodka. Ta deputacija vadina save laikine lenkų komisija ir skelbia laikraščiuose, jog ji turinti teisės kalbėti 27 milijonų lenkų vardu. Deputacija įdėvė Londono konferencijos pasiuntiniam memorandumą, kuriamė aškinia, jog taika Europoje galinti tik tada būti, kada Lenkija išsiuosuosianti iš prūsų ir rusų jungo.

Vienos laikraštėje „Zeit“ buvo išspaudintas memorandumo tekstas, kurį lenkų komitetas įdėvė Londono konferencijos pasiuntiniam. Memorandumą sustačiusi organizacija, kurioje įeina visų lenkų organizacijų, kaip Austrijos, taip prūsų ir rusų Lenkijos atstovai. Iš Austrijos lenkų organizacijų dalyvaujau lenkų progresistų partija su Liseviciu ir Slivinskiu, soc.-demokratų partija su Dašinskiu ir lenkų liaudies partija su Stapinskiu. Memorandumas prasideda atsiskaukmu į pasitinius, kuriame esą nurodoma, kad Europa, rupindamasi Albanija, tuo labiau turinti pasirūpinti Lenkija, kurios pastojimas padėjimas esąs labai pavojingas Europos taikai.

„Memorandum išdėta lenkų istorija, pradedant nuo trečiojo Lenkijos padalinimo ir nurodant, jog tuo tarpu, kada Austrija ir Prūsija davė teisės savo lenkams dalyvauti konstitucijos gyvenime, Rusijos lenkai esą slegiami ir varžomi, Rusijos Lenkijoje lenkų kalba visur esanti persekiojama, ir vyriausybė visapriešingai lenkus rusinti. Valties Duma taip pat nepadarius lenkų padėjimui pagerinti. Didžiausia Rusijos lenkų nelaimė — banditizmas, kurio naikinti rusų vyriausybė visai nesirupinanti. Patys žmonės negali su tais banditais kovoti, nes neturi teisės laikyti ginklų.

„Toliaus memorandumė yra sakta: „Tuo laiku, kada dar 1906 m. visos politinės partijos, išskyrus socialistų dalį, apsišėlė separatizmo priešininkais, nuo 1908 metų ir tie Rusijos lenkai, kurie priderėjo prie vidurinių politikos partijų, patyrė, jog tikta ginklais gali išliuosuoti savo tėvynę — iš vergijos. Remdamiesi šiuo patyrimu, lenkai pradėdą steigti slaptas kariuomenės korporacijas, kurių uždavinys esąs apskirti ir organizuoti gyventojus bendram sukilimui. Tos organizacijos tikta laukiančios progos, kada galima bus pradėti darbą.

„Toki proga atsitiko praejusio meto pabaigoje. Užėjus Austrijos ir Rusija karo pavojui, tuojaus prasidėjęs rengimosi sukelti prieš Rusiją; tas sukilimas turėjęs priderėti tuo tik išikus Austrijos ir Rusija karui. Tam tikslui susivienijusios penkios Lenkijos politikos partijos ir trys Galicijos politikos partijos, kurios butinai norėjusios atsikirti Lenkija nuo Rusijos. Visos tos partijos sutaisius laikinę komisiją, kuri apsiėmusi priimti žemes prie sukilimo. Sukilimo metu komisija turėsianti pildyti tautinės vyriausybės pareigas. Dešimtimis tūkstančių lenkų studentų, darbininkų ir ukininkų esą pasiruošę į karą ir, tuoj tik paaukus, noriai stosiandį į kovą dėl savo tautos reikalų. Memorandumas sako, jog lenkų klausimas išristi galima esą tikatsi suvienijus visas lenkų provincijas į vieną, nepriklausomą valstybę. Pradžiai, kaip patalpia, memorandumas siulo taip padaryti: 1) Lenkija ir pridurti prie jos Lietuvos dalis turinti gauti autonomiją su savo vėmu ir vyriausybę, kuri būtų tik po savo seimo priklausoma. Seimo nutarimai negali būti nei

tvirtinami, nei kontroliuojami Valstybės Dumos arba kitos kurios Rusijos įstaigos, 2) užimti krašto valdymo vietas gali tikta Lenkijoje gimusieji; 3) renkantieji rusų Lenkijoje muitai turi būti sunaudojami tik Lenkijos reikams; 4) naujokai, imamieji rusų Lenkijoje, turi ternausti tikta lenkų žemėje; 5) visi lenkų varžymai dėl tautybės visoje Rusijos imperijoje turi būti panaikinti ir 6) žydams turi būti duota laisvė visur gyventi, panaikinus jų gyvenamasis ribas“.

// Smugis latvių socialdemokratijai. „Rygos Garse“ paduota žinia, kuri paimta iš latvių laikraščio, — „Rigas Avizes“ — apie smugis latvių socialdemokratijai, kuris pastaruoju laiku jau uždėuosi Silivinskiu, soc.-demokratų partija su Dašinskiu ir lenkų liaudies partija su Stapinskiu. Memorandumas prasideda atsiskaukmu į pasitinius, kuriame esą nurodoma, kad Europa, rupindamasi Albanija, tuo labiau turinti pasirūpinti Lenkija, kurios pastojimas padėjimas esąs labai pavojingas Europos taikai.

„Memorandum išdėta lenkų istorija, pradedant nuo trečiojo Lenkijos padalinimo ir nurodant, jog tuo tarpu, kada Austrija ir Prūsija davė teisės savo lenkams dalyvauti konstitucijos gyvenime, Rusijos lenkai esą slegiami ir varžomi, Rusijos Lenkijoje lenkų kalba visur esanti persekiojama, ir vyriausybė visapriešingai lenkus rusinti. Valties Duma taip pat nepadarius lenkų padėjimui pagerinti. Didžiausia Rusijos lenkų nelaimė — banditizmas, kurio naikinti rusų vyriausybė visai nesirupinanti. Patys žmonės negali su tais banditais kovoti, nes neturi teisės laikyti ginklų.

„Toliaus memorandumė yra sakta: „Tuo laiku, kada dar 1906 m. visos politinės partijos, išskyrus socialistų dalį, apsišėlė separatizmo priešininkais, nuo 1908 metų ir tie Rusijos lenkai, kurie priderėjo prie vidurinių politikos partijų, patyrė, jog tikta ginklais gali išliuosuoti savo tėvynę — iš vergijos. Remdamiesi šiuo patyrimu, lenkai pradėdą steigti slaptas kariuomenės korporacijas, kurių uždavinys esąs apskirti ir organizuoti gyventojus bendram sukilimui. Tos organizacijos tikta laukiančios progos, kada galima bus pradėti darbą.

„Toki proga atsitiko praejusio meto pabaigoje. Užėjus Austrijos ir Rusija karo pavojui, tuojaus prasidėjęs rengimosi sukelti prieš Rusiją; tas sukilimas turėjęs priderėti tuo tik išikus Austrijos ir Rusija karui. Tam tikslui susivienijusios penkios Lenkijos politikos partijos ir trys Galicijos politikos partijos, kurios butinai norėjusios atsikirti Lenkija nuo Rusijos. Visos tos partijos sutaisius laikinę komisiją, kuri apsiėmusi priimti žemes prie sukilimo. Sukilimo metu komisija turėsianti pildyti tautinės vyriausybės pareigas. Dešimtimis tūkstančių lenkų studentų, darbininkų ir ukininkų esą pasiruošę į karą ir, tuoj tik paaukus, noriai stosiandį į kovą dėl savo tautos reikalų. Memorandumas sako, jog lenkų klausimas išristi galima esą tikatsi suvienijus visas lenkų provincijas į vieną, nepriklausomą valstybę. Pradžiai, kaip patalpia, memorandumas siulo taip padaryti: 1) Lenkija ir pridurti prie jos Lietuvos dalis turinti gauti autonomiją su savo vėmu ir vyriausybę, kuri būtų tik po savo seimo priklausoma. Seimo nutarimai negali būti nei

tvirtinami, nei kontroliuojami Valstybės Dumos arba kitos kurios Rusijos įstaigos, 2) užimti krašto valdymo vietas gali tikta Lenkijoje gimusieji; 3) renkantieji rusų Lenkijoje muitai turi būti sunaudojami tik Lenkijos reikams; 4) naujokai, imamieji rusų Lenkijoje, turi ternausti tikta lenkų žemėje; 5) visi lenkų varžymai dėl tautybės visoje Rusijos imperijoje turi būti panaikinti ir 6) žydams turi būti duota laisvė visur gyventi, panaikinus jų gyvenamasis ribas“.

// Ar galima tikėti? „Vilties“ N77 rašo: „Liepos 1 d. Vilniaus gubernatoriaus išleido paliepimą rečiau teleiti valstiečiams turėti laisvumą, motinodamas savo paliepimą tuo, kad tarp valstiečių platinas organizuotos plėšikų gaujos (musų pabrūkta).“

Politikos savaitė

MEKSIKA IR SUV. VALST.

Galima buvo tikėtis, kad pribuves Washingtonas Suv. Valst. ambasadorius Meksikoje Henry Lane Wilson tinkamai išaiškins dalykų stovį Meksikoje ir nurodys kelią, kuriuo privalo eiti Suv. Valst., idant geriau ir tinkamiau apsaugoti amerikų interesus Meksikoje ir greičiau užbaigti ten tą ilgai besitęsiantį kraujo praliejimą ir betvarę, kuri stumia visą kraštą praagištini ir demoralizuoja to krašto gyventojus.

Tėčiau ambasadorius Wilson, gal sakyti, jokių tikrų žinių, nesuteikė ir visai neaiškino Meksikos dalykų stovio. Tiesa, jis nurodė, kad Suv. Valst. savo ir Meksikos naudai gali — ar pripažinti dabartinio prez. Huertos valdžią, ar įvesti Meksikon savo kariuomenę. Jis stengiasi perstatyti prez. Huertą visai nekaltu, kaip užnušinę prez. Madero's bei vice-prez. Suarez'o, taip ir paskutiniuose kraujo praliejimuose.

Prez. Wilson'as ir valst. sekret. Bryanas, išklausę amb. Wilsono pranešimus ir surinkę žinias iš kitų šaltinių, nutarė, kad joku būdu negalima pripažinti Huertos valdžios. Prez. Wilson'as stačiai išsitarė, kad negalima net ir kalbėti apie užtvirtinimą valdžios, to kurs netiesotai užgrobė tą valdžią nužudžius reguliaris Meksikos gyventojų atstovus, netiesotai karuomenė toliau jų nebežengti.

Amb. Wilsonas, kalbėdamas prieš senato užsienio dalykų komitetą, išreiškė nuomonę, kad galima pripažinti Huertos valdžią, pasirodė esą centralinio komiteto snariais. Birželio 28 dieną liko užėita Rygoje latvių socialdemokratų spausnė ir rasta daug spausdinių. Tą patį dieną suimta dar septyni snariai. Darant kratos užėita partijos pasporto biuras. Potam ir vėl buvo kratos ir nauji suimtiniai. Policija pagaliau susėkė ir slapty jų gyvenimą prie Aleksandro gatvės No. 188. Tuose pat namuose randasi latvių blaivybės draugijos „Apsnia“ ir abatinė, kur socialdemokratai gėrų arba tą ir laikę savo susirinkimus. Socialdemokratai po priedangos išvažiavę per Joninės atlikę mitingą Stokmanhofe, kuriame dalyvavo ir kaimų darbininkai. Tarp suimtųjų esą ir vyriausias veikėjas Petras Vikman, atvažiavęs iš užsienio ir partijos vadintas „Cigans“. Abelnai apsiėmusi priimti žemes prie sukilimo. Sukilimo metu komisija turėsianti pildyti tautinės vyriausybės pareigas. Dešimtimis tūkstančių lenkų studentų, darbininkų ir ukininkų esą pasiruošę į karą ir, tuoj tik paaukus, noriai stosiandį į kovą dėl savo tautos reikalų. Memorandumas sako, jog lenkų klausimas išristi galima esą tikatsi suvienijus visas lenkų provincijas į vieną, nepriklausomą valstybę. Pradžiai, kaip patalpia, memorandumas siulo taip padaryti: 1) Lenkija ir pridurti prie jos Lietuvos dalis turinti gauti autonomiją su savo vėmu ir vyriausybę, kuri būtų tik po savo seimo priklausoma. Seimo nutarimai negali būti nei

tvirtinami, nei kontroliuojami Valstybės Dumos arba kitos kurios Rusijos įstaigos, 2) užimti krašto valdymo vietas gali tikta Lenkijoje gimusieji; 3) renkantieji rusų Lenkijoje muitai turi būti sunaudojami tik Lenkijos reikams; 4) naujokai, imamieji rusų Lenkijoje, turi ternausti tikta lenkų žemėje; 5) visi lenkų varžymai dėl tautybės visoje Rusijos imperijoje turi būti panaikinti ir 6) žydams turi būti duota laisvė visur gyventi, panaikinus jų gyvenamasis ribas“.

„Toliaus memorandumė yra sakta: „Tuo laiku, kada dar 1906 m. visos politinės partijos, išskyrus socialistų dalį, apsišėlė separatizmo priešininkais, nuo 1908 metų ir tie Rusijos lenkai, kurie priderėjo prie vidurinių politikos partijų, patyrė, jog tikta ginklais gali išliuosuoti savo tėvynę — iš vergijos. Remdamiesi šiuo patyrimu, lenkai pradėdą steigti slaptas kariuomenės korporacijas, kurių uždavinys esąs apskirti ir organizuoti gyventojus bendram sukilimui. Tos organizacijos tikta laukiančios progos, kada galima bus pradėti darbą.

„Toki proga atsitiko praejusio meto pabaigoje. Užėjus Austrijos ir Rusija karo pavojui, tuojaus prasidėjęs rengimosi sukelti prieš Rusiją; tas sukilimas turėjęs priderėti tuo tik išikus Austrijos ir Rusija karui. Tam tikslui susivienijusios penkios Lenkijos politikos partijos ir trys Galicijos politikos partijos, kurios butinai norėjusios atsikirti Lenkija nuo Rusijos. Visos tos partijos sutaisius laikinę komisiją, kuri apsiėmusi priimti žemes prie sukilimo. Sukilimo metu komisija turėsianti pildyti tautinės vyriausybės pareigas. Dešimtimis tūkstančių lenkų studentų, darbininkų ir ukininkų esą pasiruošę į karą ir, tuoj tik paaukus, noriai stosiandį į kovą dėl savo tautos reikalų. Memorandumas sako, jog lenkų klausimas išristi galima esą tikatsi suvienijus visas lenkų provincijas į vieną, nepriklausomą valstybę. Pradžiai, kaip patalpia, memorandumas siulo taip padaryti: 1) Lenkija ir pridurti prie jos Lietuvos dalis turinti gauti autonomiją su savo vėmu ir vyriausybę, kuri būtų tik po savo seimo priklausoma. Seimo nutarimai negali būti nei

tvirtinami, nei kontroliuojami Valstybės Dumos arba kitos kurios Rusijos įstaigos, 2) užimti krašto valdymo vietas gali tikta Lenkijoje gimusieji; 3) renkantieji rusų Lenkijoje muitai turi būti sunaudojami tik Lenkijos reikams; 4) naujokai, imamieji rusų Lenkijoje, turi ternausti tikta lenkų žemėje; 5) visi lenkų varžymai dėl tautybės visoje Rusijos imperijoje turi būti panaikinti ir 6) žydams turi būti duota laisvė visur gyventi, panaikinus jų gyvenamasis ribas“.

// Ar galima tikėti? „Vilties“ N77 rašo: „Liepos 1 d. Vilniaus gubernatoriaus išleido paliepimą rečiau teleiti valstiečiams turėti laisvumą, motinodamas savo paliepimą tuo, kad tarp valstiečių platinas organizuotos plėšikų gaujos (musų pabrūkta).“

ros. Fel. Diaz paskelbė, kad Japonijos jis važiuoja vien tik su tuom tikslu, kad išreikšti padėką Mikadai už dalyvavimą Japonų 1910 m. meksikonų iškilmėse ir kad geriau sutvarkyti prekybos dalykus.

BALKANŲ KARAS.

Balkaniečių taikos konferencija, kaip dabar laikraščiuose rašoma, prasidėjo liepos 29 dieną Buohareste, o tuo tarpu tebekauijama. Bulgarijai buvo padavę graikams prašymą, idant pertrauktų karą nors trims dienoms, bet graikai jų prašymą neįvykdė. Graikai kariuomenė, nors nelengva buvo tai padaryti, betgi perėjęs per Kresną, sumušė ties Siemle bulgarus, atėmusi tris kauluoles ir atstumusi juos atgal į Džumą. Graikai sako, jog jie su naikinę visą kairiąją bulgarų kariuomenės dalį ir kad privertę bulgarus pasitraukti ligi Struno klonio bei pasėmęgi pasiekę dešinė Džumo pusę jelti į Makedoniją. Jeigu tik greitu laiku neįkurs sptakios, tai ties Struma gali iškilti didelis mušis.

Apie mušius ant Serbijos sienos žinių nėra, bet jog tenai turėjo būti susirinkimai, apie tai liudija atvežti Belgradas sužeistieji. Didžiųjų galybų koncertas, kaip pirmiau taip ir dabar neišdrįsta susijungti ir atvirai stoti prieš Turkijos akciją. Tėčiau Turkijos valdžią pasėkibusi, kad neikiudysianti semosios Bulgarijos ir paliepusi savo kariuomenę toliau jų nebežengti.

Atėnienos žinios dažnai skelbia apie bulgarų ir turkų skerdynes. Izet pašė, vyriausias turkų kariuomenės vadas, praneša, jog bulgarai nužudė 200 turkų kareivius, kuriuos paėmė nelaivėnu šėje netol Kizily Eydžė. G turkai, kaip praneša šis Konstantinopolio, išuždę dangstį armėnų ties Malgara ir Rodosto. Už dalyvavimą bei įspainiojimą į tas skerdynes daugeli musulmanų pamėkė nužudymui arba ligam laiku kėlėjimui. Turky karveiai ir bažbuzikai, patekus Malgarai į jų rankas, sudėgė 280 namų ir nužudė visus armėnus, kurie tikta mėgino pabėgti. Atėnuoliška graikų kaimų sunaikinta, visiškai nužudota, o viename turtingame vienuolyne nužudyta 300 graikų. Vyriausias turkų kariuomenės vadas savo raporte, kurį nusūstė didžiamam vizieriui, rašo kad bulgarai tai padarę, tėčiau tai netiesiska.

Liepos 30 d. žinios skelbia, kad graikų kariuomenė operuoja ant sausumos ir ant vandens. Užimdami Kresną graikai praūdė 2, 500 kareivius, kurie tapė arba užnušinti ar sužeisti. Bulgarių kariuomenė nebestengdama atsilaukė prieš graikus, pirm negu atiduoti graikams Džumą, padėgusi ji ir tada tik pasitraukti. Ir bėda bulgarams — jiems prisieina atiduoti vieną po kitos savo pozicijas. Makedonijoje, išskyrus paimtuosius nelaisvėnus, nesą jų net ūmeno bulgarų kareivio. Jų priešai gį žengia vis artiau ir arse dienos užėmė San Luis Potesi, šitame mūšyje liko užnužuti 400 žmonių, o sužeista 800 žmonių; daug federalistų paimta nelaisvėn.

Is San Diego, Cal., liepos 30 d., pranešama, kad gen. Felix Diaz, kuris dabar važiuoja Japonijon, priima kandidatūras likti Meksikos prezidentu, kurio rinkimai atsispauly 28 d.; jis pasižada sugrįžti Meksikon apie spalio 1 d. Vikt. Huerta, sulig nekurių pranešimų, padėkavojant konstitucijai, pasidėkimas, visai negalės išstatyti panašios savo kandidatūras.

Graikų laivynas pasėkęs Trakijos pakraščiais tris portus — Lagos, Maronia ir Makri. O sausumos kariuomenė paėmus miestą Amnurdžis, 12 mylių nuo Egejos jūros bei apie septynesdešimt penkios mylios nuo Adrianopolio.

Tą pačią dieną praneša apie buvę Buohareste taikos konferenciją. Rumunijos ministerių pir-

mininkas išrinktas nuolatiniu tos konferencijos prezidentu. Rumunijos, Serbijos, Graikijos, Juodkalnijos ir Bulgarijos delegatai nutarę penkioms dienoms pertraukti karą, įkurti sandarą. Is Londono rašo, kad šita konferencija tęsiasi per kokias dvi ar tris savaites ir tikima, kad ne užilgo įvyksianti abėna sątaika. Anglijos valdžią pranešusi savo parlamentui, jog Didžioji Britanija nemano eiti prieš Turkiją ir delei to nenori įsimaityti į Balkanų gėnus.

Rugpjūčio 1 dieną „The Daily Telegraph“ korespondentas iš Salonikų rašo, jog tarp graikų ir bulgarų Džuma apskrityje būvę smarkūs susirinkimai. Susirindinius bulgarų kariuomenės apėkai, — 50,00 kareivių atsaukti nuo Serbijos sienos ir prijungti prie esančios armijos Džuma apskrityje, — bulgarai netikėtai užpuolė ant graikų kairiojo sparno. Mušiai tęsėsi per dvi dieni, bet pargalė visgi teko graikams, kurie atsiėmė pražudytus pozicijas. Tuose mušiuose graikų žuvė apie 2,000 vyrų, priskaitant ir oficerius, sužeisti busią apie 6,000—7,000.

VOKIETIJA.

Kruppo firmos kandas. De-Kruppo firmos skandalas. De-Berline prasidėjo karo teismo posėdis, kuriuose bus tardomi septyni žmonės, šio kiuo tai kitokiuo būdu suristi su Kruppo firma.

Kaip dar gerai pamename šiu metū balandžio mėnesyje gerai įvykis žinomas vokiečių socialdemokratų atstovas, d-ras Liebknecht, apskūsdamas Kruppo firmą, laikandį Berline tam tikrą savo kantora, kurį vedė tulas Herr Brandt, turintis artimus sątkius su ištvirkusiais artilerijos departamente bei karo ministerijos viršininkais, apėkė greitu laiku visą pasaulį apskūsiu senaicią. Jisai nurodė, kad Brandtas gausa iš Kruppo firmos didesius sumas pinigų, žinoma, tos pačios firmos labai sunaudojimą, ir kad tais pinigais buvo virkinami viršininkai.

Beto d-ras Liebknechtas privedė, kad tie viršininkai, suteikdami Barndui informaciją lytinę rivalinių partijų pasaulis ir tuo būdu pagėbėdamai Kruppo firmai sumuti priešus, idant pasiklausi pakelti savo išidėrinę čienias, pasitraukė nuo savo užduotį pildymo. Apie šitoki skandalinį veikimą, sako d-ras Liebknechtas, Kruppo firmos direktoriai senai jau žinojo, o vienas vyriausias jų viršininkas net turėjo savo rankose kelis šimtus slapty raportų nuo Brandto, kurie parodė bei nušvietė labai plačiai pasiplatinusių jo operacijų charakterines puses.

Tarpe apskūstųjų septynių asmenų yra vyriausias karo ministerijos techninio departamento leitenantai ir du to paties departamento žemesnieji sekretoriai. Tasiai teismas susieda kuose iš vienu tik militarinų viršininkų, todėl ir buvo daugelio manoma, kad bus tardoma prie uždarytu durų. Tėčiau teismas nutarė kvoti kaltinamuosius viešai, prie atvirų durų ir daleista laikraščio reporteriams jelti. Tikta ty smulkmenų, kurios vurtos su viešpatijos apgynimu, klausinėta atskirtoj kameroje. Sprendžiant pagal pirmosios dienos teismo veikimą, manoma, kad tardymas nusitęs apie keturias dienas.

Brandto veikimo metodai, kaip išaiškino buvę labai paprastai. Jisai, kaip dirbė pirmiau tame departamente, lengva būdu įėjo

pažintis su artilerijos techninio departamento viršininkais. Jis susitikdavo su jais kėgily žaismėse, pakviesdavo juos ant pietų ir žymesnius restoranus, suteikdavo jiems teatrų bilietus ir galų gale keletą kartų, reikalui atsitikę, davė jiems pinigų. Žinoma, lengva tokiuo būdu pasidaryti pažintį.

Tarpe liudininkų, kurie liudys prieš kaltinamuosius, esą daugelis militarinų ekspertų. Tie patie liudininkai figurosnių taipogi ir Brandto byloje.

Ape tikrąjį Brandto veikimą galima sužinoti bei spręsti pagal šitą faktą: leitenantas Tillian, viešas kaatnaminių sutęjes namų ne mažiau, kaip 360 raportų, o pas vieną Kruppo firmos viršininką Essene rasta 700 raportų — tarp privatinų popierių — nuo Brandto, kuriuos policija konfiskavo.

Pereitą metų spalio mėnesyje d-ras Liebknechtas įėjo savo savastinį tik informaciją ir paskleidė jas reichte. Misterinių būdu į jo rankas pateko septyniolika tų slapty raportų; jisai padarė nuo jų nuorašus ir pasinėto juos (nuorašus) karo ministeriui, Brandtas, sulig Kruppo firmos nuorodum, algos gavo 1,750 dol., o 875 dol. buvo skiriami surengimui puotų.

Priegtam, tarpe liudininkų yra dvi moteri, Brandto pati ir moterį plaukų stailytoja, kuri pirmiau buvus susižiedavus su leitenantu Tillano įpėdiniu, leitenantu Schreuder, kuris taipogi yra kaltinamųjų skaitlinė. Laikė, kurį teisme perskaitė, plaukų stailytoja, kurią Schreuderis pametė, mini apie didelius kyšius, kuriuos jis gaudavo nuo Brandto. Jisai grasiuvas jam skandalu, kuris paplisis po platįjį pasaulį. Taip ir atsitiko. Skandalas, kuris suristas su garšiaja Kruppo firma tikrai pagarsėjo.

Kaltinamuosius civilinius žmones tardys paprastas kriminalinis teismas.

CHINJJA.

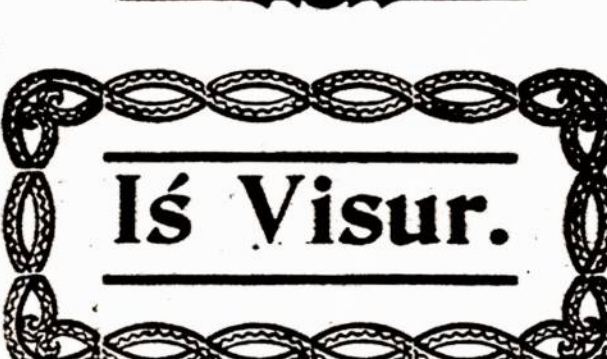
Smarkiai išsiplatiniui pietinėse Chinjos provincijose revoliucija kiek-tiek sumažėjo; marš, valdžios karveiai atėmė nuo revoliucionierių keletą miestų bei svarbių strategijų pozicijų, sumušdami jų kariuomenę. Svarbiausias revoliucionierių nepasiekimas — nustojaus Hu-Ho tvirtovės. Nustodami šios tvirtovės, sukilėliai nebėgal kontroliuoti Yang Tse ir provincijos Kiang-Si.

Persijamas Nanking'o į valdžios rankas čia labai didele svarbą ir reikis revoliucijos puolimo pradžią. Liepos 30 d. pirklių tarbyba iš Nanking pasinėmė Kiang-Su provincijos kariškam gubernatoriui sekandį telegramą:

„Gen. Huang-Sing, vadis pietinių maistinkų, pasitranškė iš Nanking'o. Apskaukimas nepri-gulmybės panaikintas. Mieste ramiai“.

Liepos 28 ir 29 dd. buvo bombarduota Sanghai'aus tvirtovė ir abelai visos miestas. Daug namų liko sudeginta ar suardyti; diktiai nukentėjo nekurių valstijų ambasados. 2,000 revoliucionierių mėgino užgrobti arsenalą, bet padėkavojant smarkiam kariškų valdžios laivų veikimui, liko jie atmetti pražūdę daug sąvųjų. Abelai imant miesto nuostolius milijniškai. Žmonės buvo apimti panika ir nebežinojo, kur pasislėpti.

Galų gale revoliucionieriai liko galutinai pargalėti. Žinios nuo rugpjūčio 1 d. praneša, kad revoliucionierių vadai, d-ras Sun Yat-sen dar Sanghai'uje, o generalai — Či-men ir Huang-Sing

Is Visur.

Revolucija Portugalijoje. Is Madrido į Londoną praneša, kad Portugalijos sostinėje, Lisabone, pasirodė revoliucijos apsiėskimai. Londono laikraštis „The Daily Mail“ sprendžia, jog nuo liepos 20 dienos ligi šiolio Lisabono gatvėse rasta įvairius didumo 1,600 bombų. Tasiai pat laikraštis priduria, jog pernai metais viešai paskelbus apie bombų dirbtuvę, visos revoliucinės draugijos pradėjusios skubiai dirbti bombas pas save ir slėpti jas.

Wassermann naujon vieton. Berlinas, liepos 27 d. Garsus Berolino biologas ir pathologas, prof. von Wassermann, paskirtas Kaiser Wilhelm eksperimentals leiteris rapijos draugijos Dableme supertendentu. Prof. von Wassermann dabar drauge su prof. Erlich stengiasis surasti vaistą, su kurio pagalba būtų galima išgydyti vėžio ligą.

Suareštavo Lima bankierius. Guayaquil, liepos 27 d. Išlipus iš laivo tapo suareštuoti Raulo ir Gaston Godoy, žymūs Lima bankieriai, kurie bankinėje apivartijoje pražūdė 500,000 dol. ir delei to iš ysonai pabėgo. Apie jų banko puolimą būvę paskelbta liepos 17 dieną ir jiedu tuojaus išvydyti vėžio ligą.

Dailės dailių vagis. Milanais, Italijoje. Pastaruoju laikū iš Milano praneša apie dailės bažnyčios apvogimus. Vagis dailės daiktus. Visai neseniai vagis įsilaukę į San Massimo iš Padua bažnyčią ir pavogė du Giovanni Battista Tiepolo tapytus paveiklus, kuriuosdą esą 20,000 ar 25,000 dol. vertės.

Anglijos karaliai gali aplankyti ir Ameriką. Londonas, liepos 28 d. „Pall Mall Gazette“

praneša, jog ateinančiu metu Anglijos karalius ir karalienė atsivisvo skaitlingas sufragietų susirinkimas. Ant šito susirinkimo garsoji ponia E. Pankhurst pasirodė labai dramatiškoji išvaizdą — ant estrados jį inėis stėdyndė dėl invalidų; ji visa buvo apvyniota juostomis. Ji išsiorė labai silpna ir ligos nukankinta, perėjęs į tikrą demonstraciją. Salėje jį pasiliko labai trumpą laiką; policija visai jos nelėitė. Užtai liko suareštuota p-lė Annie Kenney, bet čia policijai prisiejo diktiai pasigrimdusi su narsuolėmis.

Naujas Peruvijos kabinetas. Liepos 28 d. Peruvijos legacija Londone paskelbė, jog gen. Enrique Varela sudaręs naujų kabinetą, kuris užims reaguosiuosio viet. Rezinavusis kabinetas buvo po d-ro Aurelio Souza vadovystę. Gen. Varela bus to naujojo kabineto pirmininku bei karo ir laivynės ministeriu, o Francisco Tudelo Varela svetimų reikalų ministeriu.

Chininas gali pabrangti. Londonas, Liepos 29 d. Europa chinino (quinine) dirbėjų ir Javos salos cinchona medžio augintojų įvyktų sutartis, tai galima tikėtis, kad chinino čienai pakils. Suktarties išlygos yra šitokios: Javos salos augintojai nori, kad kas metas nupirktų jų jį nustatyta čienia apie 1,

sai praktikavęs, kaip gydytojas, septynesdešimt du metus, buvęs seniausiu Illinois valstijos gyventoju, vyrų, ir seniausiu Suvienytų Valstijų daktaru. Vyriausias jo suns Melville Linn, gyvenantis Santa Ana, Cal., turįs 78 m. Jisai paliko šešis vaikus, šešesdešimt du anukus ir penkiasdešimt tris praanukus. Daugel gyvenimo permainų teko jam matyti, kurios viena po kitos keitėsi.

Žemės drebėjimas. Tacoma, Wash. Liepos 29 dieną Tacoma apilinkėje buvo justinas gana smarkus žemės drebėjimas, kuris sukėlė tarp tos apilinkės gyventojų ne mažą išgastį.

Karštis užmušė 25 asmenis. Cleveland, Ohio. Iš Clevelando praneša, jog liepos 29 d. iš priekšties didelių karščių, kurie buvo užję pereiną savaitę pasimirė 25 žmonės — 2 suaugę ir 23 vaikai.

Žada saugoti amerikonus. Washington, D. C. Meksikos prezidentas Huerta pranešęs pereiną savaitę Suvienytų Valstijų valdžiai, kad jis ateietyje taip sustvarkys dalykus, kad nė vienas Amerikos ukėsas nebutų nukauštas. Jis labai galisi, sako, Dixono, kurį federaliniai Meksikos kareiviai užpėreitą subatą Juareze nušovė. Beto, jisai savo pranešime pabrėžia, kad jis negali būti kaltinamas Dixono nužudyme ir neįmanant savęs atsakomybės už tą kareivių užpuolimą.

Gub. Sulzer ir moterų tiesos. Albany, N. Y. Gubernatorius Sulzer šiose dienose patvirtino parašytą peticiją senatam apie įdėjimą į federališkąją konstituciją punktą, sulig kurio moteris įgautų balsavimo tiesas. Peticiją platina vyrų lyga, kovojanti už moterų tiesas.

Laikinį žmonių vadas universiteto studentas. Boston, Mass. Vadas 300.000 laikinių žmonių Liberijoje (Afrikoje), Gbi Volo, išlaikė pastojimo kvotimą į Harvardo universitetą. Kružai, — taip vadinasi jo pavaldiniai, — visai nekulturniškai žmonės ir neturi jokios rašybos bei rašymui ženklių. Jų apsišvietęs valdonas, Gbi Volo, pasiryžo suteikti savo žmonėms rašybą. Jam jau pasisekė sudaryti kalbamokslį (gramatiką), o dabar jis verčia į kružų kalbą bibliją.

Pašalpa-našlėms. Seattle, Wash. Teisėjas Prater paskyrė dešimčiai moterų valstijos pensiją. Gauta apie 300 prašymų nuo našlių. Našlė, turinti 7 vaikus, gali gauti 37 dol. 50 c. ir mėnesį pašalpos.

Igrinvo teatro lubos. Marietta, O. Neseniai vietiniame teatre, kada jis buvo pilnas žmonių, igrinvo lubos, užversdamos keletą žimtų žmonių: du žmogus liko užmušti, o kiti tik su didžiu vargu išsilinosavo iš po griuvėsių.

Patersono, N. J. šilkų dirbtuvių darbininkų streikas jau galutinai pasibaigė: faktiškai streikas pralaimėtas. Laikė vasario, kovo, balandžio, gegužės, birželio mėn. buvo suareštuota 2,837 streikieriai. — jų tarpe 936 moteris. Taip, streikas pralaimėtas, o darbininkams jis padarė milžiniškus nuostolius ir dikčiai įnos prikančio. Darbininkai nusėjo \$5.600.000 ūmokėsimo, savininkai — darbdaviai panešė nuostolį virš \$1.000.000; miestas pa-

dauginimui policijos taipgi nuostoj \$56.000. Sitame streike apsiereiskė labai daug netaktiškumų I. W. W. organizacijos vadų.

Plūzo tribunus. Galveston, liepos 29 d. Prieš pat prasidėjiant automobilių lenktynėms plūzo vidurinė tribunų dalis, kur jau sėdėjo daug žmonių. Keletas iš žiurėtojų liko sužeita, vienok ne labai sunkiai.

Revoliucijos atbalsiai. San Salvador, liepos 29 d. Ant didžiojo miesto bulvaru liko užmuštas g. A. Perdoma, kuris uoliai dalyvavo Nikaraguos revoliucijoje. Užmušė jį yra laikraščio sądarbininkas Arturo Gomez, kuris tokiu būdu „likvidavo“ buvusios revoliucijos „rokundas“.

Neramumas Peru, Piet. Amerikoj. Sulig nekurių laikraščių pranešimų Peru sostinėje viešpatuoja dabar pilna betvarkė delei iškilusio konflikto tarp žmonių ir senatorių. Paskui daug trukšmo sukėlė šovimas buvusio prez. Leguia ir jo sunas ir susirinkusią žmonių minią.

Sing - Sing kalėjimas. Ossining, N. Y. Šitas miesčiukas žinomas tuom, kad jame yra didžiausias Amerikoje kalėjimas Sing Sing, kur telpa apie pusantro tūkstančio kalinių. Neseniai, kaip visiems žinoma, čia buvo sukilę kaliniai, nuraminimui kurių buvo paskviesta milicija. Be abejo pergalė durtuvo ir kuklos pusėje. Arestantai tą visą žinojo, bet visgi kėlė trukšmą, nėjo ant darbo, mušė stiklus, rakandus, stalus, sėdynes... Jie protestuoja prieš ugnies pavojų, nes paskutini laikui buvo iškilę kalėjimo gaisrai ir galėjo atimti daugelį gyvastį; kaliniai reikalauja, kad juos šiek-tiek apsaugotų nuo ugnies pavojaus, nes jie dar nori gyventi. Darbininkai - arestantai atsisakė stoti darban. Tarpe kalinių pasirodė sutartis ir vienybė. Kaliniai iš čia pervežami į Auburną, Great Meadow, ir į kitus kalėjimus. Taip, liepos 29 d. po labai aštrios apsauga pervežta į Auburn kalėjimą 60 krim. kalinių, kurie buvo priskaityti prie „pavojingiausių“ skyriaus.

Traukinių katastrofa. Altoona, Pa., liepos 30 d. Ištikusioj arti Tyrone (Pennsylvania Railroad) traukinių katastrofoj vienas žmogus liko užmuštas ir 146 sužeisti; susidaužė greitasis ekspresas su paprastu pasažieriniu traukiniu.

Iš Rusijos.

Nepasinaudojo. Poltava. Iš grafo Musino Puškino ekon. kon. toros Piriatino paviete liko pavogta 35 pūdų svarumo kasa, kurioj buvo 285.300 rb. grynaus pinigais ir procentiniais popieriais. Po tulo laiko atrado tą kasą laukuose neišplėštą.

Žydų persekiojimai. Kijev. Snuku sau perstatyti, kaip dabar yra persekiojami žydai Kijeve. Žydus gauda lyg kokius baisius žvėris. Taip vienas vietinių laikraščių šiaip aprašo vieną iš tokių žydų persekiojimo paveikslų: Tulas jaunas, džiova sergantis, žydas, neturėjęs tiesų gyvenyti Kijeve, norėdamas išsigelbėti nuo „oblavos“, pasislėpė tvarte.

Tenai nuo baisaus nerimastavimo pasiliejo iš burnos kraujas — ir nelaimingą rado negyvą. Laikraščiai aprašo, kaip apimti išgąščio žmonės jieskodami kur nors pasislėpti, atranda da baisesnį galą. Tas viskas ant miesto gyventojų daro labai baisų įspūdį. O juk tas viskas atsitinka XX metašimtyje.

Netikėta žydelini laimė. Odesa. Tulas žydelis Abr. Hellēr gavėnis papirusų pardavinėtojas, pasiulė papirusų pro jo šalį einančiam generolui. Trumpame pasikalbėjime Heller papasakojo generolui, kad jis „jurginis kavaličius“, dalyvavęs rusų-turkų kare, bet dabar neturi visai pinigų net reikalingų prekių nupirkimui. Šitas žydelio pasiskundimas labai sujudino generolą, ir jis pakvietė jį važiuoti su juom pas Odesos kariško apskrįsio viršininką, gen.-ad. Nikitiną. Žydelis nuvažiavo pas gen. Nikitiną ir parodė jam gautąjį laikę turkų karo kryžių. Gen. Nikitiną žmona pasiuntė žydelį su vienu oficeriu į vieną didžiųjų krautuvų ir prisakė išduoti jam ten prekių už 50 r.; paskui jį užkvietė Hellera ateiti pas jį sekančią savaitę, pasižadėdama įteikti jam naujus drabužius. Galop jį pasakė žydeliui, kad jis nuolat nešiotų šv. Jurgio kryžių.

Karščiai Peterburge. Amerikoj gyvenantiems lietuviams gerai yra žinoma, kad vasaros laikui didžioje Suv. Valst. miestuose gan daug išmiršta žmonių nuo didžiųjų karščių bei saulės spindulių; eina žmogus gatvę, ir staigu jį užmuša saulės spinduliai. Rusijoj toks apsiereiskimas beveik nežinomas. Vienok, šiemet liepos mėn. Peterburge taipogi krito ant gatvės nuo saulės spindulių viena moteriškė, o keltas žmonių buvo apalpe.

Vaistas nuo dantų skaudėjimo. Ostrovo bažnytkiemyje, Mogil. gub., liaudies mokyklos mokytoja skaitė Balmonto eiles. Virtuvėgi tuom pat laikui buvo mokyklos sargo žmona, kuriai labai skaudėjo dantis. Senutei eilės išrodė kokiu-tai nepaprastu dalyku ir ji atidžiai jų klausėsi, nors nieko ji nesuprato. Ji pilnai tikėjo, kad mokytoja „užkalba“ jai dantis, nes pirmiau ji skundėsi jai ant dantų skaudėjimo. Kaip nustebo mokytoja, kada po nekuriu laikui senutė įėjo mokytojos kambarin ir asarodama pradėjo kalbėti:

— Pagalbėjo, meilute... pagalbėjo brangioji... Visą amžių melius už tamstą.

Antrą dieną išsiplatino paskalos apie „mokytoją - žavėtoją“ po visą bažnytkiemį.

Geras patarimas. Kišinev. Dvasiškoj seminarijoj, pasibaigus kvotimams, vysk. Serafimas taip atsiliepė į baigusius seminariją auklėtinius: „Likti šventikais jus negalėt ir netinkate, psalmėškais taipgi netinkate, jūs ne ant ko neturite jokio gabumo; leisti jus į svietiškas augstas mokyklas nedaleidžia manų mano užduotis kaip dvasiško. Ką man daryti? Kaip su jumis? Vienintelis jums išėjimas — likite kareiviais, sėkite armijon“.

Šachovo testamentas. Maskva. Neseniai liko pagarsintas naujas Šachovo testamentas. Šachovas yra gerai žinomas visai Rusijai, o ypač jaunomenei, kaip didis labdarys ir mokinių bei studentų šelpėjas. Sulyg to testamentą jis savo turtą padaliną į keturias ly-

gias dalis: Maskvos augstiesiems moterų kursams, Šanjavskio universitetui, draugijai dėl sušelpimo neturtėlių studentų Maskvos universitetui ir draugijai, šelpiančiai mokslą einančias moteris Maskvos miesto. Iš visų kapitalo savo ekonomkai Smirnovai jis užrašė 15.000 r.; jai mirus, kapitalas tur likti padalintu karpe augščiau paminėtų įstaigų. Kaslink didumo Šachovo kapitalo, tai jis pats kol-kas slepia, sakydamas, kad „visiems pakaks“.

Žmonių tamsumas. Kieleų gub. Žalesnių kaime einant vienam žmogui, Ant. Porubai, iš bažnyčios, pakilo smarki audra su žaibais bei griauštinu. A. Poruba pasislėpė po pakelyje stovinčio topolio. Trenkė smarkus griauštis; žaibu A. P. liko užmuštas ir sudegintas; vienok jis nesugriuvo, bet negyvas stovėjo palei medį. Pravažiudamas jo kaimietis Mikulia pradėjo šaukti, bet tas neatsiliepė. Tada Mikulia išlipo iš vežimo ir, prisartięs prie Porubos, pajudino jį už pečių. Tas momentališkai subirėjo. Baisiai persigandęs valstietis metėsi bėgti; sugrįžęs kaiman, jis pranešė apie tą atsitikimą kaimynams. Greit į tą „baisią“ vietą patraukė žmonės, apsiginklavę kryžium, šv. vandeniu, krapi-la ir kreida. Bet, kaip tik pamatė, kad vietoj Porubos stovi kruva pelenų, visi baisiai persigando ir smarkiai patraukė namų link, vis atsivėlgdami, ar nesiveja kokios baidyklės. Jie, matyt, nepasitikėjo nei kryžium, nei šv. vandeniu.

Miškų gaisrai. Archangelsk. Neseniai šioje gubernijoje didi miškų plotai buvo apimti ugnimi. Taip Pinezo pav. degė virš 20000 dešimtinių. Gesinti gaisro buvo prisiūsta daug kareivių ir susamdyti paprasti darbininkai.

Valstijos biudžetas. Peterburgas. Liko paskelbtas valst. biudžetas 1913 m.; įplaukų suma siekia — 3.250.559.006 rub., išlaidų gi ta pati suma.

Iš studentų į profesorius. Maskva. Ką-tik pabaigusi dvasišką akademią auklėtinį Andaljevą akademijos taryba išrinko profesorium logikos. Tai pirminis atsitikimas.

Smarkus ciklonas. Jekaterinoslav. Laikė siautusias baisaus vėsu liko numestas nuo rėlių traukinis į daubą tarp stočių Kabanje ir Bučuznoje, Jekaterin. gelž. Traukinis susidėjo iš 7 žm. vag. ir 7 prekių vag. Katastrofoje žuvo 3 žm., o sužeista liko apie 100 žm. Ciklonas padarė labai daug nuostolių.

Trikapekinės premijos. Dvinskio stoties darbininkai, Šiaur. Vakarinių gelžk., gavo premijas, paskirtas sulig kelių ministerio cirkuliario „atsižymėjusiems darbininkams“. „Premijos“ siekė nuo 3 iki 15 kap.

Slaptosios policijos susivaižymas. Peterburgas. Neseniai atsimušė čia slaptosios policijos susivaižymas. Tartasi, kaip prašalinti visus negerumus iš slaptosios policijos tarpo, o ypač tą, kad kiekvienas stengiasi atsizymėti ir pridaro visokių nesamonių. Slaptosios policijos priežiūra perdnodama poliemeisteriams ir miestų viršininkams. Susinešimai su užsieniu bus vedami per užsienio ministerį; komandirov-kos užsienin turi but vedamos

slaptai. Nutarta įvesti ir kitas reformas.

Caro dukterė išteka. Kaip praneša Paryžiaus laikraščiai, vyresnioji caro dukterė Olga išeina už vyro, už Rumunijos sosto įpėdinio, Karolio. Neseniai francų laikraščiai garsino apie Olgos romansus su didkunig. Dimitru, bet, matyt, čiai geistina, kad jo dukterė liktų nors ir mažos valstijos cariene.

Rusijos valdžia užrupinta. Peterburgas, liepos 29 d. Sulig paskiausių pranešimų iš Peterburgo ministeriai bei žymesnieji valdininkai ir politikieriai labai užimti Balkanų klausimo svarstymu. Pranešama, kad liepos 28 d. vienas šarvuotis pribuvo į portą Burgas, rytinėj Rumelijoj, idant apsaugoti Rusijos pavaldinius. Kalbama apie sumanymą apie Juodųjų jurių kariško laivyno demonstraciją priešais Turkiją. Ateina taipgi žinios, kad ant ru-bežiaus Turkijos Armenijos stovi tvirta Rusijos kariuomenė, kuri yra pasiryžusi kiekvienoj valandoj peržengti rubežius.

Korespondencijos.

CLIFFSIDE, N. J.

Mūsų miestelis mažas, bet užtai gražus — labai daug jame medžių bei įvairios rūšies krūmų. kas ir priduoja jam gražumą. O tas juk labai svarbu darbininkui žmogui, nes po sunkaus darbo kiekvienas turi kur išeiti pasigėrėti gamta ir pakvėpuoti tyru oru — tas reikalinga žmogui iš higijeniško atžvilgio.

Lietuvių skaitlius šiame mieste lyje žymiai eina augstyn; daugelis turi net savo nuosavybę ir reikiama manyti, kad laikui bėgant bus čia pavyzdingas lietuvių kaimelis. Bet apšvietimas tarpe šio miestelio lietuvių stovi gan žemai, nors nekuri lietuvių veikia su pasišventimu, idant nors kiek pastumtų apšvietimą pirmyn. Vienok jaučiasi stoka energišku inteligentų, užtai tikro aktinio veikimo beveik ir nesimato; norų ir gerų jausmų yra, bet nėra tikro mokytojo, vadovo. Taip, laiku nuo laiko parengiama čia pasilinksminimai, baliai, piknikai, o kartais net ir prakalbos, bet antų visų susirinkimų mažai teatsilanko žmonių, kadangi mūsų lietuviai yra apsirubėję svaigalais bei smuklėmis.

Neseniai du jauni vyrukai, dikčiai įsitraukę smuklėje, eidami namon, pradėjo viens kitam pakaušius glostyti; čia tuoj atsirado policistas, kuris nudulkino narsius lietuvių į tam tinkamą vietą, kur turėjo jėdą užsimokėti po 12 dol. 50c. Baisu tai matyti bei girdėti. Matai, kad žmonės dirba, vargsta, kankinasi, o visą savo uždarbį praleidžia ant nieko; tik pamastykime, ar nebūtų geriau, kad nors dalį to, ką praleidžiame ant svaigalų, paskirtumėm apšvietos dalykams — laikraščiams ir kningoms, iš kurių apturėtumėm naudą, kaip grynai medžiagišką, taip ir protišką. Laiks jau mums atsakyti nuo svaiginančių gėrimų ir pradėti vesti žmonišką gyvenimą, spiesties vienybėn ir veikti savo ir lietuvių tautos naudai.

Čikų Kaci.

WEST BRIDGEWATER, MASS.

Liepos 23 d. staiga pasimirė širdies liga Bostono ir Brocktono lietuviams gerai pažįstamas Jonas Žvairaitis, 45 m. amžiaus.

Velionis Žvairaitis paėjo iš sodžiaus Vinkšnupių, Vartininkų gmino, Suvalkų gub.; į Ameriką pribuvo 28 metai atgal. Pirmus metus gyvenė New Yorke ir dirbo rubsiuvių dirbtuvėje ant siuvamos mašinos. Apie 24 metai kaip jis persikėlė į Bostoną, kur tą patį darbą dirbo per kokius 11 metų; paskiaus gi užsidėjo su partneriais savo rubsiuvių dirbtuvę (šapą), bet greit pasiliko viens savininkas ir laikė dirbtuvę beveik iki pat mirties; tik prieš pat mirtį vėl prėmė partnerį Čiką.

Dar buvo nevedęs kada Žvairaitis nusipirko namą Somerville, Mass.; ten 1892 m. apsidėdė su Uršule Ramanauskiute ir gyveno iki 1909 m., kuomet tai nusipirko puikią vietelę — 8 akrus žemės su namu W. Bridgewater, Mass.; 1912 metuose dar dasipirko 4 akrus žemės — tad viso 12 akrų.

Žvairaitis buvo nemokintas, bet apsiškaitęs žmogus, kaip darbininkų, taip pažįstamų ir kaimynų mylimas. Skaitė „Vienybę Lietuvninkų“ nuo pat jos pirmojo numerio, o taipgi ir kitus lietuviškus laikraščius; buvo laisvų pažvalgų žmogus, visados mylintis lietuviystę. Pas jį buvo sukrauta ir skrynes laikraščiai: „V. L.“, „Saulė“, „Ukininkas“ ir kiti. Prigulejo prie draugysčių nuo pat jų užsidėjimo: Šv. Kazimiero ir D. L. K. Vytauto Šo. Bostone prie TMD, ir 43 kp. SLA., į katrą persikėlė tik pereiną rudinį iš 33 kuopos, į katrą buvo pilnai užsimokėjęs, bet, kaip jis pasakoj, jos viršininkai, norėdami išardyti kuopą, pinigų į Centrą nesuntė ir kaip Žvairaitis, taip ir kiti buvo jau suspenduoti.

As, pamatęs Žvairaitį suspenduotu, labai nusistebėjau ir suėjęs, kaip savo švogerio, užklausan delkto davęs suspenduoti. Jis man apsakė virš minėtą istoriją ir pasiskubino persikelti į 43 kuopą.

Palydėti ant kapų pribuvo daug giminių ir pažįstamų — iš viso 15 karietų; ant grabo liko sudėta daug kvietkų ir vainikų — nuo Šv. Kazimiero draugijos, darbininkų jo dirbtuvės ir kitų. Didžiausiam nuliudime paliko savo moterį, Uršulę, dukteris Oną (jau vedusi), Marijoną, Uršulę ir Rožę ir 12 metų sunų — Joną.

Kunas Žvairaitis palaidotas liepos 25 d. ant Šv. Tamošiaus Akvino kapinių, Bridgewater'je, Mass. Lai buna jam lengva šios šalies žemelė! A. Ramanauskas.

ATHOL, MASS.

Iš kitų miestų ir miestelių rašo tankiai žiniose apie lietuvių judėjimą; mes gi attholiečiai nieko nepranešame visuomenei apie savo darbelius. Tiesą pasakius mes neturime ko ir pranešti, nes beveik nieko neveikiame.

Lietuvių mūsų miestelyje yra apėčiai, bet judėjimo tai visai mažai. Gali buti, kad ir mes nesinaustumėm kad ne aplinkybės, prie kokių prisieina mums gyventi. Visur apreiškia neužtikėjimas ir neapkenktimas naujų sumanymų. „Kai mūs tėvai gyveno, kaip jie elgėsi, ir mes taip darykime“ — sako tankiausiai mūsų attholiečiai. Iš jaunimo atsiranda jau ir tokių kurie veržiasi iš tų panėjų, bet sunkiai jiems sekasi. Vienas-du nieko nepadarysi. Mūsų draugijos tą tikslą nuveikia, kad padaro vieną tikslą ant mėnesio susirinkimą ir tuom pabaigias darbas. Yra dar

ir tokių žmonių, kurie naują su-
manymą pasveikina žodžiais —
„Monkey bussines“, o kitas dar
parodo „anglišką“ ilgą nosį ir už-
pakalio nepatinkančiai jam ypa-
tai, kaip tai buvo ant vienos iš
musų draugijų susirinkimo. Ką-
gi tokiam padarysi — gali tiktai
jo pasigailėti, nes proto perma-
žai.

Šiuom laikų musų jaunimas su-
manė parengti pasilinksminimą
ant oro, pajavirinus jį dainomis,
žaislais ir deklamacijomis. Tiktai
nežinia, kaip bus, nes jau pažan-
gos priešai skelbia, kad tai esąs
bediėviškas sumanymas ir tuomi
žmonės grasina nuo visokių dorų
apsireiškimų. Tokiems reikėtų
atsiminti, kad visur Dievas kaišio-
ti, tai būtų jau perdidelis jo nu-
žeminimas. Bet gal pranašų no-
rai neišpildys ir mes sulauksime
to, ko taip geidžiame. Man ro-
dos, kad nebeturime žiūrėti ką
kas sako, by tik musų norai geri ir
gali atnešt naudą musų visuome-
nei.

Taigi, atholėčiai, nepamirškite
pradėto darbo, o sykį susispietę
varkite jį toliau.

Jonas Karosas.

ATHOL, MASS.

Keistai atkeršijo. Keletas čion
augusių lietuvių sumanė atker-
šyti man už pavadinimą jųjų
„lietuviškas yankėmis“, jos
susitarusios atėjo į krautuvę, kur
aš dirbu, ir padarė savo rūšies
demonstraciją, nelyginant kaip
koks „sufragistės“. Permarša-
vos per visą krautuvę sustoję gale
jos ir pradėjo tyčiotis pačios iš
savęs, vadindamos save „yankė-
mis“ ir kitaip, — žinoma, norė-
damos tokiu būdu užgauti mane.
Aš gi neatkreipiau ant jų ati-
džios nes jau per daug vaikiškai
žaidė, — taigi, kaip ir vaikams,
palikau valią biskutų pažaisiti (Ki-
tos buvo 17, 18 metų amž.). Sakė-
si gudrios esančios, bet tuomi
laiku užmiršo, kad ne tas gudrus,
kas daug plepa, bet tas, kas daro-
dinėja.

Už pavadinimą yankėmis netu-
ri ko daug pykti, nes tankiai pa-
sielgia da ir už yankę prasiūta.
Patarčiau tų merginų tėvams dau-
giau pridaboti savo dukreles,
nes kitą syk gal išėiti labai nema-
lonus atsitikimas, kaip dėl dukte-
rų taip ir tėvų. Jonas Karosas.

LAWRENCE, MASS.

Liepos 27 d. Vietinė moterų
„Birutės“ draugija parengė
Country Club vietoje pikniką.
Bet delei tos priežasties, kad Mas-
sachusetts'o valstijoje sekmdie-
niais negalima šokti, bilietų par-
davinėti bei biznį daryti, tai „Bi-
rutės“ draugija parengė iškilmin-
gus pietus. Turėjo kiekvienas,
kas tik pietuose dalyvavo užsimc-
kėti 1 dol. (porai: vyriškis su
mergina ar moterimi). Pelną, ko-
kis tik liks, paskirs fondan Jova-
ro Ukiui įsteigti. Publikos prisir-
rinko kupinai: iš Lawrence, Bos-
tono, Lowellio, Haverhillio ir iš
kitur po keletą. Delei daugumo
žmonių, tai ir prie pietų nekokio
tvarka buvo, — truko vietų ir
valgių mažokai buvo. Po pietų
buvo prakalbėles, dainos ir žais-
lai. Surengime šios gegužinės
daugiausiai pasidarbovo p-ni O.
Ramanauskienė, kaip „Birutės“
vėdovė.

Embė.

CHICAGO, ILL.

Nedėlio, liepos 27 d., susidėju-
sios trys vietinės draugijos: V.
Kudirkos, TMD. 28 kp. ir Aušros
1 kp., turėjo laivų ekskursiją į
Willmette, Ill. Žmonių laivais iš-
važiavo apie 400 ypatų; nuvažia-
vę svečiai turėjo biskį neesmag-
mų, nes į nurodytą vietą per ren-

gėjų kalnę publikos neleido, —
reikėjo pasijieškoti kitos vietos.
Paskui visi susispietę gražioje
pievoje pradėjo puikiai leisti lai-
ką — vieni žaidė pilką, kiti daina-
vo, tretį ėjo maudyties į Michiga-
no ežerą.

Tą pačią dieną laikraštis „Lie-
tuva“ buvo dalinama veltui prie
lietuviškų Chicagos bažnyčių.
Dabar žmonės visai kalba. Vie-
ni sako, kad jau „L.“ susibičiu-
liavo su „Draugu“, tai viens an-
trą pavaduoja, nes abu veltui
įžmonėms brukami. Kiti kalba,
buk Olszewskui labai reikalingi
pinigai pabaigimui statydinti
teatro svetainę, tai jis ir platina
savo firmų apskelbimus, kuriais
užpildytas visas „Lietuvos“ pus-
lapis; kieno teisybė, nežinau, bet
visgi keista, kad taip senas laik-
raštis, pirma niekad nebuvo dali-
namas veltui, o dabar taip pigus
pasilikio, kad tik vėjas ir sklaido
po gatves „Lietuvą“.

R. Vėjalis.

CHICAGO, ILL.

Daugybė įvairių atskaluonybių
atsitinka lietuvių tarpe, o labiau-
siai neapsviestųjų eilėse, pertai ir
maža atsakomybė yra arba inte-
ligento akies visai nepritraukia,
idant tuo žingėdautų, — bet, jei-
gu kas panašaus atsiktų inteli-
gentijos rateliuose, tuomet ne tik
paprastųjų žmonių, bet gi ir inte-
ligentijos domą atkreiptų ir žin-
geidautų dažinoti apie viską.
Bent koks viešas kunigų pasielgi-
mas tuojau suteikia domą vi-
siems. Neseniai Chicagon buvo
atvykęs kun. K. Šatkus iš Anso-
nijos, Conn, kurio „garsią“ bio-
grafiją, beveik visi „V. L.“ ska-
tytojai žino; taigi tasai kunigas,
koku ten buvo, rodo, per didį
maldaivimą buvo priimtas už
kamendorių prie Apveizdos Die-
vo parapijos kurioje klebonauja
kun. Edvardas Stefanavičius.

Gavęs vietą, kun. K. Šatkus tu-
rėjo pelno tiek, kiek kiti Chicagos
kamendoriai neturi. Bet, ku-
žmogus daugiau turi, tuo dau-
giaus ir trokšta. Taigi, kaip gi
čia pasinaudojus? Kam gi naudo-
tyti? Vėlyk žmonės sukurstyti, —
kleboną išvartyti, ir visas krukis
atliktas. Tatai, kaip sumanyta,
taip ir buvo padaryta, vienok tas
viskas nenusisekė. Patsai kame-
ndorius, K. Šatkus, kursai nakti-
mis kurstė parapijonus prieš kleb.
Stefanavičių, tapo vieną naktį
neįleistas į kleboniją, nes antro-
je nakties grįžo, o ant antros die-
nos tapo visiškai prašalintas iš
Chicagos antvyskupijos. Taigi,
išsipildė patarlė, kuri skamba:
Kas kam duobę kasa, tas į ją pats
įkrenta. Taip pat pasidarė ir su
kun. K. Šatku.

Dabartyje važiuoja į Sioux Ci-
ty, Ohio, kur buvo pirmiausia an-
tisių, idant sutvėrus ten parapi-
ją, bet tos vietos vyskupas jo ne-
priima iš tos priežasties, jog kun.
K. Š., kuomet buvo ten ant misi-
jų, rinko pinigų ant bažnyčios,
bet vėliaus sau visus pasinaudo-
jo, o vyskupas tai patyręs nepri-
ėmė jo. Po tuo važiuoja į Mil-
waukee, Wis., čia vėl nepriima
iš nežinomos priežasties, — del-
ko taip umu laiku pasitraukė iš
Hartford diecezijos, kur reika-
laujama kunigų. Tatai, neturėda-
mas niekur vietos, parėjo pas
kun. Gadeikį į Kenosha, Wis.
ant „loskavos“ duonos. Bet,
kaip pramatoma iš šalies, neilgai
ir čia užsiliks.

Dar vienas žodis apie jo buvi-
mo Apvaizdos Dievo parapijoje.
Prieš jo atvažiavimą Apv. D. pa-
rapijoje buvo tyku, ramu, bet
kuomet kun. K. Šatkus atvažia-
vo, tuojau pradėjo gerti šampa-
nų su komketais, tie gi parėjo jo

pusėn ir prasidėjo kurstymas pa-
rapijonų. Kasžin kaip būtų buvę,
jeigu klebonas nebūtų išvaręs ka-
mend. Šatkaus. Dabartyje, kada
nebėra jo, rodos, parapija apri-
mo, ir manoma, kad viskas gerai
su laiku vėrs.

Svečias.

ROCKFORD, ILL.

Šis miestelis yra gana puikioj
vietoj, ypač gražiai jis atrodo
vasaros laiku — stačiai rojus
gyvenimas. Iš tolo žiūrint, mies-
tas išrodo kaip kokis sodas, nes
labai apšėtai jame yra įvairių me-
gčių ir medelių. Su darbais šia-
me mieste irgi neblogoj einasi.
Daugiausiai čia darbininkai dir-
ba medžio ir geležies dirbtuvėse;
užmokestis vidutiniškas — sulig
darbo bei amato. Lietuvių šiame
mieste irgi yra pusėtinai; tarpe
jų randasi visokių.

Liepos 8 d. buvo čia didelė au-
dra — perkunija, smarkus lietus
ir vėjas; audra padarė labai di-
džius nuostolius.

Liepos 18 d. atsibuvo L.S.S.
praktalbos; pirmiausiai kalbėjo
vietinis kalbėtojas, p. J. Rauli-
naitis, bet menkai galima buvo
girdėti, nes labai lengvai kalbė-
jo; vertėtų tokiose vietose pasi-
stengti, idant publika aiškiai gi-
dėtų kiekvieną kalbėtojus žodį.
Paskui kalbėjo p. L. Pruseika
apie darbininkų gyvenimą Euro-
poje ir Amerikoje. Žinoma, jo
kalba atsivadė savotiška tenden-
cija; daug joje buvo daroma tuš-
čių ir nepamatuotų užmetinėj-
imų, o taipgi labai daug pasigyi-
mų.

„Revolucionierius.“

Streikų svarba.

Streikai musų laikuose, stačiai
sakant, ėjo madon. Jais naudo-
jasi organizuoti ir neorganizuoti
darbininkai. Streikai — tai išti-
kimiausias kelias suradimui pa-
geidaujamo darbininkų tikslo,
tai tinkamiausi įnagiai iškovoti
mūsų darbininkams tiesų, — žo-
džiu, streikas — tai pirmutinis
ir geriausias ginklas, už kurio ga-
lima visad stverties, stojus dar-
bininkams kovop su savo darb-
daviais — išnaudotojais, t. y. ka-
da darbininkai pasijunta esą
sunkiamie ir negeistiname padėji-
me, kada jie nebeiškenčia blogų
darbo sąlygų.

Jokioj kitoj šalyj neįvartoj-
ma taip plačiai streikai, kaip
Suv. Valstijose. Čia, galima sa-
kyti, niekad nepasilaus strei-
kai; pasitaiko, kad viename
mieste sustreikuoja sykiu kelių
skirtingų įstaigų darbininkai, ku-
rie išstato įvairius reikalavimus
savo buvio pagerinimui.

Visi Amerikoje gyvenantieji
lietuvių gerai žino streiko pras-
mę, bet didelį jų dalis menkai
tesupranta visą streiko svarbą.
Net daugelis iš taip vadinamų su-
sipratusių, kurie kovoja už su-
rėdymo perkeitimą, žiūri į strei-
ką pesimistiškai. Mažai yra to-
kių, kurie su drąsa ir viltimi ei-
na į streiką; delei tos tai priežas-
ties taip tankiai pralaimėjami
darbininkų streikai.

Man rodos, kad šiandien strei-
kas yra vieninteliu įrankiu, ku-
rio galima griebties prieš žmo-
nių tiesų mindžiotojus.

Nors daugelis sako, kad strei-
kuodamas nedaug laimėsi: gir-
di, prašant bei reikalaujant mo-
kesties pakėlimo, mokestį pa-
kels, bet sykiu liks pakeltos kai-
nos ir ant prekių, be kurių mes
neapieiname. Tas gal ir tiesa;
žinoma, kol turėsi turės neapru-
bežinotą valią, tai jie visad elg-
sis, kaip jiems geriau tinka. Vie-
nok mes neturime laukti rankas

sudėję geresnių laikų, nes šian-
dien reikia mums gyventi. Strei-
kieriai gali reikalauti kitokių
pagerinimų, ant kurių darbdavi-
ai negali jau atsigriebti (Kiek-
vienas pagerinimas dirbtuvėj ar
kokioj kitoj įstaigoj surištas su
pmiginėmis išlaidomis — taigi
fabrikantas, įvesdamas pagerini-
mus, paneš ir nuostolius, o pas-
kui stengsis atsigriebti užkeld-
mas kainą ant prekių. — Red.).
Reikalavimui daug yra svarbių
daiktų — švaresnių ir sveikes-
nių darbaviečių, apsaugojimų
nuo sužeidimų, apie ką čia Ame-
rikoje beveik visai darbdaviai
negalvoja. Šitie paskutinieji
klausiama lošia svarbiausią rolę
darbininkų gyvenime, bet jais
darbdaviai visai nesisirupina. Su
neorganizuotais darbininkais,
perdėtiniai elgiai, kaip jiems pa-
tinka; kas nepatenkina jų gei-
dulių, tą jie išmeta ant gatvės.
Jei tas nekaltai atstatytas nuo
darbo darbininkas eina skysties
pas augštesnį „poną“, tai jis
taipgi nieko negali laimėti. Ir
kas tokiam atvejui lieka dary-
ti? — juk gyventi šiandien vis-
vien reikia. Vienintėlis išėjimas
— streikas. Tokiam karte strei-
kas yra tinkamiausias kelias.
Streikas gali pagerinti darbo są-
lygas. Bet kad laimėti streiką,
tai reik gero pasirūpymo ir tvir-
tos vienybės.

Antra labai svarbi streiko ver-
tė yra ta, kad darbininkai per
streikus pratinais prie vienybės,
prie solidariskumo, prie protavi-
mo. jie tada aiškiau pamato sa-
vo padėjimą ir stengiasi iškovoti
jiems prigulincias tiesas. Galų
gale streikai gali būti išeiga iš
kapitalizmo vergijos, apie ką
šiandien visų kalbama ir rašoma.
Jei darbininkai veiktų vienybėje
ir sutartyje, jei jie gerai pažintų
savo stovį ir kas jiems priklaus-
o, tai streikus visad išlaimėtų.
Jei taip stovėtų dalykai, tai dar-
bininkai vis kiltų augštyti. Delei
to reikia darbininkams stengties
tinkamai prie streikų prisiruošti.
Jei šiandien tankiai pralaimė-
ja streikus, tai tik todėl, kad
žmonės nesupranta streiko svar-
bos. Vienur darbininkai umai
meta darbą visai neapsvarstę to,
ko jie reikalauja ir ar patogus
tam laikas, kiti meta iš baimės,
kad streikieriai nekeršytų, o tre-
tieji galutinai atsisako nuo strei-
ko, nurodydami įvairius netiku-
sius privedimus. Taip dalykams
stovint, galima išanksto pasaky-
ti, kad streikas liks praloštas.

Kiekvienas iš plačiau manan-
čių darbininkų turėtų skaityti
savo už pareigą aiškinti savo arti-
moms draugams-darbininkams
streiko svarbą, kad reikalui at-
ėjus, jie būtų prirengti stoti kar-
tu su kitais. Žinoma, tai yra sun-
ki užduotis, ypač delei lietuvių,
kurie prie visko yra taip neran-
gūs; jie nemėgia naudotis savo
protu — geriaus jiems būti stum-
domais ir traukomais. Jei kur ga-
lima, tai lietuvių tankiai pasida-
ro streiklaužiais. Nemažiau į tai
žiūrėti — vienas streikuojas, ko-
voja už geresnį savo buvį, o kitas
tą viską niekina, ardo. Tą viską
dar, žinoma, tamsumas. Tokie
žmonės nemėgia skaityti ir ma-
žai klauso kalbų; pertikrinti
juos žodžių ar raštu irgi labai
sunku, o tankiai net visai negali-
ma. Kadangi kitokio kelio nėra,
idant panašius pankščius nu-
kreipti nuo šitokio kelio, tai tū-
lėmė vartoti grasinimus bei prie-
vartą.

Neprošali būtų tokių žmonių
vardus viešai apskelbus — gai-
nos gėdą, kešėlis pabaigintų,
nes streiko pralaimėjimas yra
del darbininkų vienas iš baisia-
usių prieuolių.

Taigi, kad pasekmingai vesti
streiką ir kad pilnai laimėti, reik-
stengties suprasti jo svarbą, ge-
rai prie jo prisirengti ir išrinkti
tinkamą tam laiką. Galop, reikia
stengties išnaudoti įvairius bu-
dus ir dėti visas pastangas, kad
tik išlaimėti streiką, nes išlaimė-
jimas — tai tvirtas žingsnis prie
šviesesnės ateities. A. Rukas.

Viskas praityje.

(Monologas iš lietuvių ateivių
gyvenimo.)

Viskas dedasi mažame, papras-
tai apstatytame kambarėlyje, ku-
riame stovi viena lova, mažas
stulukas, kedė, o ant sienos kabo
drapanos. Įeina jauno amžiaus
vaikinas-darbininkas, apbrukęs
ir sušilęs, rankoje nešinas kepturę
ir švarką; prisitartinęs prie lovos,
meta juos, o patsai sėdasi ant ke-
dės ir, prakaitą nubraukęs nuo
veido, ant valandėlės gliaui užsi-
mąsto. Paskui gi kalba:

„Prakeiktas gyvenimas!...
Dirbk... vargk... prakaituok...
Kentėk nuo svetimtaučių bosų
pravardžiavimus, burniavimus ir
net keiksmus!... Ir už ką?... pat-
sai nežinau už ką. Kodelei taip
dedasi?... Kodelei žmogus var-
guolis žemai statomas?... Ir kas
žmogų priverčia tą viską kentė-
ti?... O kas?! Štai kas: kova už
buvį... Ir žmogui užkrauna ant
pečių tą sunkią našą ir priverčia
ją nešti... O atbulai, jeigu nepa-
norės, jeigu priešintis bandys, ji-
sai tave nubaus, pavesdamas ba-
dui... O, badas!... bausis begai-
štingas, pakankis, pakankis ir
pasmerks tave mirtin... pražudys
tave!...“

Baisus!... ašai nesuprantu, ko-
delei taip keistai pasaulyje deda-
si?... Kame teisybė?... (trumpa
pauza — galvą nuleidęs užsimas-
to, paskui vėl kalba) Ir ašai es-
mu šio kio gyvenimo auka... Šta.
nepanašus į žmogų pareinu
nuo darbo: sudulkėjęs, apbrukęs,
nuo prakaito visas šlapias ir silp-
nas — vos paeinaš... niekas nema-
lonu, net gyventi, o ką jau kalbė-
ti apie valgi!... Jį tiktai vartoji
kaipo neatbutiną įrankį palaiky-
mui organizmo nuo galutino nuo-
silpnėjimo, neįsaudamas mažiau-
sio apetito (skonio)...

Per dienas dirbu sunkiai, tary-
tum mulas, dvokiančioje ir troš-
kioje dirbtuvėje, vejamas, tary-
tum nesuprantas gyvulus, bešir-
džių, piktų ir amžinai rėkiančių
svetintaučių!... Klausau tuos
skaudžius žodžius ir dirbu tary-
tum automatas, o ne žmogus... O
vienok gi esmu žmogus!... Turiu
jausmus... Bet visgi neveizint
ant to, turiu viską slėpti širdyje,
turiu tapti kūrėju ir negirdėti šių
žodžių, norint širdis ir verkia!...
Turiu būti tvirtu, kad pernešti tą
tulžį, išlietą iš nedorosios burnos,
ir nenusiduodyti... Vienu žodžiu,
turiu būti milžinu, kaip fiziškai,
taip ir dvasiškai, norėdamas dirb-
ti, o ne tapti išvartytu, ir turiu tu-
rėti labai didelę kantrybę idant
tą viską pernešti... Ir jau beveik
tokiai tapau!... Jausmai išdalies
abuko, ir... atsirado daug, norint
neužtektinai dar, kantrybės...
(pauza)... skaudu!... Skaudu, pa-
masčius apie savo tokį gyveni-
mą... Kokiai jojo tikslas!... Be
idėjos, be šviesos, daug priža-
dančios ateities...
Pravargės-praskurdės tokią die-
nų, vos pareinu kojas pindamas
nuo nuovargio, o ką gi randu na-
muose!... Ar laukia kas, kurs nu-
ramintų norint nusilpusią-pavar-
gusią sielą?... Nerandu nieko!...
Visuomet vienodas monotonišku-
mas kitame kambarėje tarp ketu-

rių sienų, kur ašai praleidžiu lai-
ką, jeigu nemiegodamas, tai tuš-
čiai, betiksliai svajodamas apie
savo praeitį ir dabartinį savo sto-
vį... Ir kam ašai gyvenu!... Ar
tam, kad kiti manim naudotųsi
kaipo įrankiu dauginimui savo
turtų?... ar tam, kad dejuoti ir
verkėti kas dieną? ar tam, kad
apgailėstauti praleistas, nesugri-
tančias dienas?... ar tam, kad keik-
ti savo likimą?... Taip!... Kaip
nesvarstyk, dabartinis mano sto-
vio tikslas liudija, kad gyvenu
tiktai vien tam (pauza)... Kam
vertas toksai gyvenimas!... Ar
verta būti likimo pašaipos auka?...
ar verta kankintis?... ar negeriau
štai čionai, šiose senuose kamba-
riuose užmigtų... užmigtų amžinaš...
palikus tą asarų pakalnę ir var-
gą... Bet... ką ašai sakau!... Kas
gi su manim?... Numirti!... Nu-
mirti ir daugiau nebeatbusti ir ne
sugrįžti šiojon pasaulėn!... Ne!...
ne!... niekuomet!... noriu dar pa-
gyventi, dar nors kiek pagyven-
ti... (ilgoką valandėlę tyli užsi-
mąstęs, paskui ironiškai susijuo-
kia ir kalba). Cha-cha-cha!...
Keistas ašai esmu!... Štai neseniai
rugoju ant likimo, rugoju ant
savo padėjimo, ant keistai surė-
dyto pasaulio ir nušikšdamas
ant savo vargų velijau numirti,
negu tapti gyventi, o dabar, ku-
met tą išreikšęs valandėlę paskra-
jojau mintimis, štai vėlei noriu
gyventi ir savo šiuos apie mirtį
išsitarimus paskaiciu neprotin-
gais, netikusiais... Kodelei? ko-
delei taip greitai vėlei pasmer-
kiau savo išreikštą pirmąją nuo-
monę?... Matomai turiu dar tar-
p šių gyvenimo sielvartų ir var-
gų kažką brangų arba malonų,
prie kurio esmu prisirišęs ir ne-
noriu jį aplaisti bei persikirti...
O, taip! tur but turiu... Bet
kam ašai dar slepiu? ar gal save
noriu apgauti? Veltui — pasisa-
kysiu: tai svaigalai!... Ir mano
taip žemasnupolimas ir įniršimas
juos vartoti ir panašiu būdu skan-
dinti savo vargus ir skurdą!...
Juk ašai juos taip pamilau, kad
net skaitau savo gyvenimo pras-
mę, pripažįstu juos vienatiniu
skaudančios širdies ir nupuolu-
sios dvasios gaivintojais... Tiktai
vienas atsiminimas ant jųjų vėlei
mane vilioja, kad dar reikia gy-
venti... dar reikia vargti... Bet,
cit! Kas su manim!... Koksai
ašai niekšas!... Kad taip įnirtau
į juos!... ir kad, neveizint ant tokio
mano vagingo stovio ir skurdaus
gyvenimo, vien dėl jųjų noriu gy-
venti ir vargti daugiau ir ilgiau!...
Keista!... Tokiu būdu galiu ir net
privalau juos, tuos svaigalus, va-
dinti gyvenimo prasme ir viena-
tine vargų ir sunkios naštos pa-
lengvintoju!... (ironiškai juokia-
si) Cha-cha-cha!... Kur protas
dingo!... Kur pirmoji nuomonė
kas link jųjų vartojimo?... Ji din-
go!... Ji aplaido mane, kaip aplai-
do drange ir ši tvirta valia, kuri
laikė mane nuo slydžių vėžių,
kuomet tai... Dabar ašai netekęs
josios, norint ir tankiai susipran-
tu, kad blogai darau, bet jau ne-
pajėgiu susilaikyti ir prisikelti
nuo šio įpročio... Išdūnas tas apsi-
reikšimas... skaudu labai!...

Ir, regis, aš neseniai tapau to-
kiu... neseniai pažinau tą vieno-
tinį žmonių išėjimą ir budą užmir-
šti vargus ir skurdą su pagalba
girtuoklystės...
Mane išmokino draugai, tārda-
mi: jei negerai, tai kokių kitokių
būdų užsimirsi apie savo nelai-
mes!... Ir štai ašai, norint iškar-
to man tas keistai ir baisiai išro-
dė, greit įpratau girtuokliauti ir
paplūdau tarytum šapelis vande-
nyje...
O buvo laikai!... laikai kada
buvau priešas svaigalų ir laikiau
juos už nodus... Dabar jie dū-

J. ŠEINIUS.

KUPRELIS

Apsaka.

Staigu jis nei šiaip nei taip žybtėrėjo į mane akimis, buvo lyg norėjęs smarkiai surikti, delto susitūrėjo ir nurimo kiek.

— Tai kodėl neatėis?

— Mat jomarkan išvažiavo. Su labai dideliu reikalu, — pamelavau.

— Ger nebūt galėjęs kitą ketvėrę?

— Kad neatidėtinai tasai reikalas.

— Kaip gi dabar bus? — Balsas kurkas švelnesnis. Intikėjo, matyt.

— Aš jo vieton atėjau...

— Ir ką aš su Tamsta veiksiu?... Iš Tamstos malunininkas, kaip... tik nenoriu pasakyti.

— Pasistengsiu būti kuogeriausiu. Ką tik Tamsta liepsi, viską padarysiu — atsakau, lyg juokdamasi. Nujaučiu, kad jis mane darban varys.

— Kažin... Kažin ar padėsi man karnors: ponu, mat, atrodai, — nusijuokia jis.

Pyktis Kuprelis pamažėl, lac dumai, išnyko. Apsiniaukęs veidas prašvito, prasiblaivino.

— Ką padarysi, gerai bus ir taip, — galvoju sau.

— Na, pažiūrėsim, jeigu taip, tai taip...

Imk tą maišą — prisako jis man, rodydamas pirštu pro išlėto besisukantį stiebą. — kiton pusėn, kurion iš pikliaus suplėšti grūdai bira. Matai? Atkabink jį nuo tos rankovės: bus tuoj artipilnis. Jo vieton kitą, dyką užkabink. Nunešęs ant viršaus, išpilk skrynion. Ne pirmutinion, bet antron. Pirmutinės girmos sugėdė. Jomis daugiau nebemalu. Blogai. Kada esti geras vėjas, tai išsykio ir dvejas paleisti galima. Butinai reikės pataisyti. Vis tu žmogus prisirengti negali...

Bet ką Tamstai daug aiškinti. Turbut meni, kaip seniau atėdavai ir man padėdavai malti! Tik paskum, kai pradėjai mokyties, paliovei...

Nelaukęs, kolei jis užbaigs, nuėjau, kur buvo liepta.

Atkabinęs, užmovęs kitą, rišu jį į traukiamąją virvę. Gi girdžiu, Kuprelis mane bara!

— Kas jau, ar sveikatos nebeturi, kad negalėtum šito maišo užnešti! Tamstos metais aš jį, kaip plunksną nutarūnė kinčiau. Taip virve traukdamas daug laiko sugaiši. Tempk savi, mano ponaiti!

Užraudonijau, kaip burokas. Nėra ko daryti. Užsiverčiau maišą ant pečių ir stenedamas net tempiu laiptais viršun. Jis juokiasi ir ragina:

— O, o! O taip, o taip! Tik nenugriuk. Žiurėk, kad kartais maišas nenutrauktų.

Vis tik galop užnešiau ir užpyliau.

Nežinau nei kur, išsimiltinau baisiai. Pajieskojau šepčio, neradau. Dulkiniusi taip. Rankomis mataruoju ir daužau save per šonus.

Girdžiu kvatojasi kas, net plyšta! Kruptelėjau. Nuleidau rankas. Gi beislendęs Kuprelis iš apatinio gyvenimo juokiasi visa gerkle. Nesuprantu kas pasidarė: dairausi ir vienon pusėn ir kiton, ir į save ir į jį žiuriu.

— Cha-cha-cha-cha! Gana jau, gana! Atėjo žmogus malunan ir da padėti malti, nori pareiti namon nemiltuotas!... Cha-cha-cha! Nesidulkink bent Tamsta, da netoks busi! Pamatysi. Nuo miltų nieko blogo nebus. Išėjęs iš čia išsivalysi, kaip tik norėsi. Mergiotės ir nepažins, kad malune buvai. Čia gi jų nėra, niekas nematys.

Rodosi nebuvo ko, bet aš nuo jo juokų susisarmatijau. Atsakyti nei žodžio nesugraibiau. Jis tat pasergėjo. Jan nebesijuokia. Šneka-pasakoja rimtai. Tai tą, tai kitą daiktą rodo, aiškina.

— Lukterėjęs kiek, vėl nueik tenai pasidairyti. Permainęs maišus, atneši čionai ir išpilsi. Dabok gerai. Saugokis, kad reužmirštum. Baisus tarapotas gali pasidaryti: tenai užsikimš ir sėlinų pribėgs miltuosna, o čia girmos dykos malsis, dils ir akmeno prisuks. Susimildamas tiktai!

Pažvelgė skrynion. Paklausė girmų užmojo ir gretai ant trečio gyvenimo nuri-tėjo.

Vos suspėjau linkterėti galvą, parodydamas, kad puikiai sergėsiu.

V.

Mainau maišus dažnai. Jei tik pusė randu, ir tai nepalieku. Suplėšos kaskart smulkesnės. Bet visdelto nesiskubina.

Maluno užėsys tai apsilpsta, tai vėl staigu pakyla. Matytis vėjo pajiega mainosi, silpnyn eina.

Gerai man atmenamas tas ratų-ratelių teleksavimas ir bildėsys. Daug primena iš kudiakystės laikų. Ne vieną dieną čia praleidau. Vienas ir su draugais. Ir malonus jis dabar man, malonus! Stai, rodos, pasakoją ką. Klausaus atidžiai.

Pašakoja, kaip aš su Broniu ir Juzuliu klausydavau Kuprelis pasakų; kaip mes akeles ištrėškė prašydavome „daugiau, daugiau!“ Kuprelis žodžių nesigailėdavo. Aibė nuo jo užgirdavome įvairiausių daiktų. Gražiai apskatinėdavo vaidinimąsi ragany, laumių, kibšų. Kares gi lietuvių sutoriais, lenkais, rusais ir kryžiuočiais da gražiau nupiešdavo. Ir tikdavo mums jos labiausiai. Rodėsi, kad jis pats buvo kovojęs. Ir mes, vaikai, dažnai tarp savęs spėliodavome, bene kokiam mušyje jis tiedvi kupri ir gavo. Todėl aš vieną kartą, pirmai su draugais susitaręs ir paklausiau jo, ar tik nesimušė jis su totoriais. Bet jis kažin kodėl užpyko, koja tripterėjo: „Kas į jumis priguli, neužaugs!“ Kuo iš maluno neišvarė iširdes.

Tuo jo pykčiu mes ir patvirtinome savo spėjimus. Daugiau jau nebeklausinėjome. Pakako vieno priparodymo.

Nuo to laiko mes Kurpelį labiau pradėjome godoti: „Žmogus karėje buvęs!“ kitas kitam sakydavome.

Labiausiai mano atmintį tvila tat, kad jis mumis dažnai sverdavo. Sakėsi dabo-jas, kaip greitai augame. Taip-pat mums aitvarus daryti ir mokino, kaip reikia leisti. Jei koks aitvaras pakildavo tiesiai ir augstai, tai džiaugsmu nesitverdavo. Mes taip nesidžiaugdavome.

Užu visas Kuprelis pasakas ir geradėjystes mes atsiųgindavome blėniais, kai-kada ir ne labai švelniais. Užrakindavom jį vieną, sustabdydavome maluną, nuo ko pons Olesis net iš savęs nerdavosi. Prikraudavom galan sparno, audeklo užlankon, akmenų: kuomet sparnas su jais pakyla augstyn, jie puola tiesiai ant maluno kepurės, baisiai darda sienomis žemyn: pasitaikydavo, kad neaplenkia nei langu. Nu jau tada tai mes, kaip pelės, bėgame, kiek tik siekt ir slepiamės duobėse, iš kurių smėlis imama. Bet jeigu jam pasisekdavo mus tenai atrasti, tai jau nepaleisdavo taip pigiai. Pabėgti gi nuo jo labai sunku: strikters kelius dilelius žingsnius ir jau už apykaklės laiko. Beto da žadėdavo ir ponui ir tėvams apskys-ti: tečiau niekadose neskusdavo, ir paskum, neilgai trukus, visai atsileisdavo.

Kai-kada delto jis visai mūsų pas save neįsileisdavo. Vaikščiodavo liudnas, kažin kodėl susigraudinęs; bet kas griaudino jo širdį, kas jį krinto, ne mums buvo atjausti. Ir dabar dažnai aš jo nesuprantu. Kiek kartų buvau norėjęs sužinoti, kaip jis seniau gyveno, ką matė; jis apie save ne tik man, bet ir visiems nei vieno žodžio netaria.

VI.

— Ar Tamsta daboji savo darbo? — girdžiu klausimą. Tai Kuprelis nuo trečiojo gyvenimo sugrįžo. Dirbo tenai ką, dabar čia atėjo.

— Kaipgi, — atsakau.

Bet tuometu dingterėjo galvon, kad jau gerokai bus laiko praėję, kaip buvau apačioje. Skubinu žemyn, per kelintą laiptą persokdamas.

Maišas pilnutėlis, lac prikimštas! Vos vos užsitraukiau jį ant pečių. Tempiu stenedamas viršun. Jis ir vienon ir kiton pusėn nuo nugaros ketina nustumt. Prituriu šiaip taip. Neilgam nors.

— Greičiau nešk! — rėkia nuo viršaus Kuprelis. — Tuoji girmos bus dykos.

Nesulaukęs į laiptus prilėkė. Mato kaip aš su maišu kovaju. Bara, ir šypsosi kartū.

— Reikia dažniau mainyti. Pilnus nešiodamas patruksi ir pačios negausi.

— Nieka! — sakau užtarūnėjęs maišą ir, lyg mylią parlėkęs, alsuodamas. — Nepatruksi ir pačią, gal Dievas duos, gausiu!

— Man rodosi, kad Tamstai... E! ką čia tave „Tamstu“ vadinti. Ar neatameni, kaip mažą užu visokius blėnius, kuriuos man su Broniu ir Juzuliu ištaisydavai, da

ir už ausyčių, kaip mažą zuikėlį, pakratydavau?

— Atamenu, kur gi neatmini! — atsakau.

Kad nors nebūtų pasigyres ausių krattymu! Vienok stengiuos neišduoti savo neužsiganėdijimo.

— Vaikas iš tavęs buvo, oho! — Žvilgtėrėjo akysna, paskum į mano uselius. — Man rodosi, kad jau laikas tau butų vesti?

— Kodėl? — nustebau. Bet tasai jo pasakymas kaip tai man patiko. Jaučiu, švelniai kutena širdį. Šešėlis neužsiganėdinimo pranyko, jo vietoje paliko malonus, neaiškus lukčys; rodosi jis man pasakys ką naujo ir gero-gero.

— Gi todėl, — tęsia jis rimtai, — kad jau turi, tur-but, dvidešimts metų su kaupiu. Matai ir usai jau panosėje išsikėlė, viršun, augstynų riečiasi... Turi mokslą, gerą galvą, pinigų uždirbi, pačią lengvai galėsi pramaitinti. Ko gi dā laukti, ko da stinga?

— Da aš jaunokas tokiam dideliam žygiui... Pagaliaus vienam reikia pramokti gyventi, kad paskum dviesie ne vargas but.

— Mat kaip! Ar da gyventi „neišmoka“? Gyventi išmokti negalima, reikia tik mokėti naudotis gyvenimu ir daugiau nieko...

Patylėjo truputį.

— Trisdešimties metų sulaukęs svarstysi, ar verta ar neverta poron jungties. Taip betupėdodamas vienoje vietoje prieisi ir prie keturiųdešimčių... Paskum gal ir aiškiai norėsi, bet jauna ir graži nebeis.

Dabar, mat, mergaitės mažai paisy turtingumo ir mokslo. Joms tinka jaunas, skais-tus ir sveikas. Taip ir reikia. Tegul nebūna vyrai kvaili, tegul nelančia ilgai... Jei koks senis, bedantis ir ganna kokino nors būdu, tepesitiki josios stiprios, amžinos meilės. Tenka, kad tiktai koks jaunas vyras patrauktų jos širdį, ir gyvenimas sugriautas, ir senis kokiuo dešimčių metų anksčiau nužengs pas Abrahomą. Juk meilė — vienatinė gyvenimo prasmė. Nerasi josios, visviena kaip ir gyvenimo nustosi. Jos jieškoti nereikia vėluoties. Juo anksčiau, juo geriau... Jaunam reikia vesti, jaunam draugę pasirinkti. Ne laikas „mokintis“ gyventi, kada gislose karštas kraujas verda ir širdis prie širdies trokšta. O kad pradėsi galvoti, svarstyti, laukti kažin ko, tai nei nepamatysi, kaip pasiliksi ligi karsto lentos viengungys, vienstipys.

Delto kad sakytų jis teisybę nesimatė. Tat tik del manęs, jauno.

— Kodėl gi Tamsta nevedei? — klausiu nusišypsojęs, vieną akį primerkęs.

Į mano klausimą jo baltas, yt drobė, veidas da labiau pabalo. Mažutės akis skubiai, tarytum ko jieškodamos, emė bėgioti nuo vieno daikto ant kito. Stai galop jos apsisitojo ant mažo, keturkampio maluno langelio ir žiuri pro jį toli-toli, kur, regis, niekadose nei susietki negalėtum.

Pasidarė tylu ir nejauku, lac papuolėva kokion duobėn. Girmos liudnai užia: Apačioje girdėties kymus pikliaus dusavimas. Jam nedrąsiai taria ratų-ratelių tarškėsys. Viršuje lyg šnabžda kas. Taip bailiai, pavargėiom. Ir visviena tylu regis. Da sunkesnė tyla.

— Aš? aš? — prašneko pagaliaus jisai. Bet vis da pro langą žiuri, mato tenai ką. — Daug pasakoti...

— Pasakyk Tamsta, buk geras! — prašau maloniai. Labai užsimorėjo sužinoti, kodėl Kuprelis nevedė, kodėl jis liko vienas.

— Tai ne pasaka ir ne kokios karės istorija. Pasakyti tai nelengva. Tai nesugydoma sielos žaizda. Ir trumdyti jos negalima.

— Bet pasakyk Tamsta man.

— Tu žmonėse paskleisi.

— Niekam, nič-niekam nesakysiu.

— Tikėti sunku.

— Tikėk Tamsta man. Niekados nepasijuoksiu.

— Ag geras tu buvai vaikas. Mėgau aš tave, ir dabar da mėgstu.

— Tai Tamsta man papasakosi? — klausiu prisimelindamas.

— Nenorėčiau, bet ką jau padarysi. Neatsikabinsi dabar no tavęs. O reikėtų gi kam-nors ir pasakyti...

Visai man rodosi nepanašu, kad Kuprelis būtų mylėjęs ką kada-nors. Kur, rodosi, jam buvo mylėti, kad jis už varsto nuo moters šalinasi; niekuomet nesutiks, kad kokia mergiotė atėitų ir padėtų jam malti.

Neįsileis, kad ji kažin kokia butų. Ir ar galėjo da jį mylėt kas?... — Prisėsk. Bet tu jau sėdi... Apsaky-siu tau viską, viską, kaip buvo, kaip Kuprelis mylėjo, kaip džiaugėsi jis laime kadai... Klausysi manęs gerai?

— Klausysiu atsidėjęs.

— Mano meilužė buvo graži, kaip ankstyvo pavasario gėlė. Maloni, lipšni, kaip rytmetinė aušružė. Jos skaidrios akutės tirpino širdį, viliojo ją augstai, žadėjo daug-daug. Aš ją mylėjau, kaip myli naktis lakštingėlės dainelę, kaip šviesios žvaigždutės baltąjį mėnulį...

Liejas jo žodžiai, meilės inkvėpti, liejasi-plaukia iš gilumos širdies. Paskendo jis juose, lac brangią meilužę pamatęs.

VII.

Malunas sugirgždė-suspiegė visais savo sąnariais. Atsiduso, lyg ko sunkaus prislėgtas. Sustojė.

— A, kad tave šimtas paibelų suardytų! Kād jie tave nuneštų pragaran prakurams! — supuko Kuprelis. Smarkiai nuo vietos pašoko. Į girmas puolė. Tvėrė viršutinį tekinią abiem rankom, įsispyrė grindysna, įsitempė visomis pajiegomis ir pajudino jį. Bet tai nieko negelbsti. Malunas stovi, lac inkastas.

Mato, kad iš vidaus sunku kas bepadar-yti. Tekinas laukan išlėkė. Išėjau ir aš paskui.

Žiuriu, stuma Kuprelis, net sušilęs, maluno sparną. Pastumėjęs kiek vieną, ima kitą, kada jau tas nuo viršaus arčiau prisiartiną. Jie gi treška-braška, tarytum būtų baisiausiai nuvarę ir toliau eiti neingali.

Pamatęs ir mane prišaukė pagalbon. Mažai ir aš galiu ką bepadeiti: sparnai eina-sukasi tolei, kolei mudu juos stumava.

Neilgai trukus paputė smagesnis vėjalis. Tik jau truputį nuo vakarų pusės. Taisome sparnus prieš jį. Malunas pamažėl, lyg nenoromis, ima krutėti. Kruta neilgai. Už valandėlės vėl emė sustovinėti. Kuprelis tat pasergėjęs šoko pusti į sparnus, kad jie visiškai nesustotų.

Vis delto nieko neįveikęs, vėjo neatstojęs, susiraukęs ir da labiau susikuprinęs, grįžo vidun. Aš da lukterėjau truputį. Klausaus vėjo, ar nepradeda smarkiau jis pusti. Žiuriu ir maluną — sparnai stovi, tarytum ir niekadose nesisukė.

— Šiandien pasilik nesumalta, — galvoju ir nuliudęs einu Kuprelis jieškoti. — Prašysiu, tegul nors apskatinėja.

Randu jį pirmame gyvenime. Vaikščioja sau iš vieno kampo kitan. Ištolo aplenkia pikliaus skrynį, svarstyklės prie antrų uždarytų durų. Nors ir nežiuri į jas.

Ir tyliai-ramus dabar čia visi daiktai, yt akmeniniai butų. Užstingo rodos. Tylus ir antras piklius, anoje pusėje stovis. Užmestas visai. Jau Olesis, visokius neberekalingus daiktus krauna, lac muzėjų kokian. Bet tą muzėjų vien žiurkės ir pelės lanko ir lizdus savo krauna. Gera joms tenai, nepersekioja niekas. O kertės ir šonai jo aibe skaitlinių išrašinėti. Daiktai ištrinta ir vėl užrašyta.

Iš viduraslio keliasi didelis stiebas net pačion kepurėn. Tai visa pajiega maluno. Tušt palubėmis milžinis ratas jį vainikuoja. Ir įstabu rodos, kad jis dabar visai nejudą. Rats nejudą ir kitų ratų-ratelių savo kulkais nevaro. Nevaro ir jo niekas iš pačios kepurės, nuo pačių sparnų.

Kuprelis vis labiau nerimauja. Skubiau vaikščioja. Rankomis, maluno sparnus nuoduodamas, mąskatuoja. Kažin ką piktai po nosim murma.

Galop, matyti, susimylė vėjas ant Olesio: išpradžių palengva, paskum smarkiau ir smarkiau pradėjo sparnus varyti. Tuo-jau jisai atgijo. Aiškiai pralinksmėjo. Liepė man maišų pažiūrėti, pats, kaip vorė, nulekė laiptais viršun.

Viską čionai atlikęs ir aš ten nuėjau. Jis sėdi sau kojas susikeitęs ant senos beržinės kaladės, prie jo kambarėlio durų pastatytos. Atsieda čia visuomet, kada jau nėra ko veikti. Sėdi ir klausos linksmaus girmu užsio. Galvoja apie kažin ką. Akys vilties ugnelė žiba.

— Kaip gaila, kad pas mane pinigų mažoka! — atsiduso man arčiau priejus.

(T. b.)

DIDRO.

(Užbaiga.)

Valdžia nusidavė nieką nežinanti ji reikalavo tik, kad spausdinimo vieta būtų pažymėta ne Paryžius, bet Nevšatėlis. Prie tokių tai aplinkybių Didro rašė enciklopedijai straipsnius ir kas ten negalėjo tilpti, jis parašė atskirus veikalus, bet nesitikėjo atspausdinti, todėl rankraščius dalino savo draugams ar krovė į stalčius. Tuometiniai žmonės žinojo Didro tik kaip enciklopedijos redaktorių, nes gi ji žino, kad jis buvo autorium daugelio veikalų, kuriuose jis paskleidė pasaulin daugelį genialių idėjų. Jo veikalai spaudoje pasirodė ne iškart, bet beveik per ištisą pereitą metašimtį vis vienas po kito buvo surasti ir atspausdinti.

Didro labai daug veikė; jis šalip redagavimo dar parašė enciklopedijai 125 ilgesnius ar trumpesnius straipsnius, kuriuose palytėjo gramatiką, istoriją, etiką, filosofiją, mitologiją, literatūrą ir dailę. Tarp jų tai pat yra straipsniai lytinti architektūrą, mediciną, astronomiją, botaniką, chemiją, fiziką, mineralogiją ir tt. Nepraleido nė geografinės politikos ir tam panašių dalykų. Vienu žodžiu, nėra tos mokslo šakos, kurią jis nebūtų palytėjęs, ir visur jis pasirodė gerai dalyką žinąs. Šalip to, jis dar parašė šiuos veikalus: „Vieno, Žakas Fatalistas. Ainis Ramo, Du draugu, Šeimos tėvas ir daugelį kitų veikalų. Apkainuoti šiuos jo veikalus negalime, nes tai užimtų ištisus tomus.

Didro pats savi, taip sakant, nieko naujo kluose neatidengė, bet užtai iš visokių faktų ir išradimų moksle padarė aiškius, plačius ir teisingus išvedimus. Savo išvedimais arba savo suvedimais vienon kruvon visų mokslų jis praskynė takus atnantiems mokslininkams ir nurodė, kokiais keliais pasaulinis mokslas turi eiti. Didro visus savo išvedimus rėmė bandymais, tai yra gamtos įstatymais; anot jo — visa filosofijos užduotis yra išaiškinant gamtą, o tas jau reiškia, kad filosofijos pamatų turi būti gamtininkystė. Plačiau išdėstyt jo pasauližvalgy ne musų tai galėje, kas arčiau nori susipažinti su juo, lai perskaito jo veikalus. Pažymėtina, kad jo pasauližvalgos ilgai-ilgai prisilaikė daugybės apšviestų žmonių.

Kaip jau skaitytojas žino, enciklopedijos pirminis tomas pasirodė 1751 m., o paskutinis 1765 m., taigi 17 enciklopedijos tomų Didro surėdė beveik į 20 metų, jei pridėsime dar keletą metų ant prisirengimo. Paskui dar, laike 1776—1777 metų, pasirodė dar penki pridėdami enciklopedijos tomai; apskritai imant jam reikėjo pašvęsti enciklopedijos surėdymui apie 30 metų. Užsibaigus eit enciklopedijai, susimąžino ir Didro įplaukos, o tuomet tarp reikėjo auklėti dukterį ir rinkti jai krautį. Kad kiek sudaryt pinigų, Didro paketino parduot savo knygyną, kuris dabar jau jam nebuvo taip reikalingas ir apie tai pasakė savo draugui Grimui. Iš Grimio per kitus žmones apie tai darsižinojo Rusijos carienė Katrė II, kuri ir pasiūlė jam tą sumą, tik su ta išlyga, kad jis pats turi pasilikti to knygyno vedėju bei tvarkytoju su alga 1,000 frankų į metus. Suprantama, kad ant tokių išlygų Didro sutiko. Bet antrą metų Rusijos valdžia užmiršo jam išmokėti algą, ir kuomet jis priminė, jam alga buvo iš kart užmokėta iš kalno už 50 metų. Kitais žodžiais sakant, jis už savo knygyną gavo 65,000 frankų, kurių pakako ir dukters auklėjimui ir jos krautiui.

Nuo šio laiko ir prasidėjo susirašinėjimas tarp Didro ir carienės Katrės. Carienė dar šalip kitų reikalų jo įprašė, kad jis supirkinėtų gerų teplių ir pavėkslus ir graviurus del tuomet steigiamo Peterburge Ermitažo (muzėjaus). Iš kitos pusės Didro nurodė Katrei skulptorių Falkonetą, kuris išdribo planus Petro Didžiojo paminklui. Pasakojama, kad idėja to paminklo priklausė pačiam Didro, bet ar tas tiesa—nežinia; vienok tas paminklas šėbėtinai gražus.

Tais laikais Katrė II buvo apimta reformų idėjomis, todėl jai reikalingi buvi prakilūs žmonės ir dėl tai ji užkvietė Didro Peterburgan. Iškart nė pats Didro nenorėjo priimt užkvietimą, nenorėjo nė francūzų karalius jį ten leist, bet galų gale Didro apsidarėmas Holandijoje nukeliavo Peterburgan. Jis daug kalbėdavo su cariene Katre, daug išdėstė jai įvairiausių idėjų, bet Katrė labai mažai ką įvedė gyveniman. Apskritai imant, Peterburge jis jaučėsi gana liūsu ir su cariene gerai sutiko. Tik, kada pamatė, kad jo kalbos lieka be pasekmų — tuščiomis, jis lyg atšalo ir išreiškė norą grįžt atgal tėvyne.

Iš atsinešimų Katrės prie Didro privesime vieną gan įdomų pasikalbėjimą. Vieną kartą carienė užklusė Didro, ką jis darytų, jei jis turėtų visą valdžią savo rankose; ant to jis atsakė: „Pirmiausia išparduočiau visus nuosavus dvarus, paskui išparduočiau nuosavus arklius, pasilikčiau sau nedaugiau 200, sumažinčiau tarnų skaitlį ir pensijas visokiems ponams. Išlaidas ant armijos, floto ir gi sumažinčiau per pusę; mokesčius įvesčiau proporcionalius įplaukoms ir tt.“ Bažnyčias jis taip pat

nori priverst mokėt mokesčius; jis taipgi įvestų spaudoje tikybos įtiosybę.

Carienė Katrė gana gerai apdovanojo Didro už atsilankymą Rusijon, vienok Rusijos klimatas ne kaip atsiliepė ant jo sveikatos. Rusijoje jis prasišaldė ir nuo to laiko pradėjo nesveikuot. Parvažiavęs Paryžiun jis dar bandė veikti, bet jau negalėjo — jo galva jau daugiau negimdė idėjų. Per 40 m. jis stebino visus savo proto gilumu, bet dabar išrodė kaip paprastas žmogutis. Prie to dar prisidėjo kita nelaimė — humirė (1784 m.) Zofija Volan, kurią jis taip labai mylėjo ir kuriai buvo pažėjęs „Aš mačiau tautų visą gudrybę ir mąsčiau, kad ji neverta saldžios beprotybės, kurią man įkvėpė mano nūmylėtinė...“ Ir ištikro, kuomet Didro mąstydamo apie tą moteriškę, tuomet jo plunksna puikiai aprašydavo gamtą, nē kiek neblogiau už garsųjį Ruso. Kuomet Didro darsižinojo apie jos mirtį, jis savo dukterei išsireiškė, kad ir jis geidžias greit numirti. Ir jo noras išsipildė: už penkių mėnesių po jo mirties ir jis pats numirė. Prieš pat mirtį jis persikraustė į puikius kambarius, ir kuomet paguldė jį lovon, jis išsitarė: „Neapsimoka darbas“. Liepos 31 d. 1781 m. jis atsikėlė pusryčiaut, suvalgė obuolį ir aprimo; pati ko-tai jo paklausė, bet jis nieko neatsakė; kada ji ant jo pažiūrėjo, jis jau buvo negyvas. Jos pakutiniais žodžiais buvo: „Pirmutinis žingsnis filosofijoj—neįsitikėjimas“. Taip tainustojo taksėjusi širdis, kuri taip karštai mylėjo tėvynę ir visą žmoniją. Net ir po mirėš jį mokslui tarnavo: prieš mirtį jis buvo išreiškęs norą, kad jo kūnas delei mokslų ištyrimų būtų supjaustytas ir tas buvo padaryta. Pasirodė, kad smegenis buvo pilname veikime, kaip pas dvidešimties metų jaunika; bet širdis buvo daugiau kaip pusantro kart didesnė už normaliąją žmogaus širdį.

Didro savi parodė, kaip platus gali būti žmogaus protas ir kaip įvairius darbus žmogus gali išmokyti. Jis davė žmonijai tiek, kiek mažai kas duoda, ir jį galima paskaityti pirmtakun to ką mes turime ir ko laukiame. *

VII—9—13.

P. Norkus.

*) Daugiausiai šiam straipsniui pasisemta iš Semnauksio biografiniojo rašinio: „Denis Didro“.

Musų kulturiška pažanga.

Iš šalies yra keblu apkalbėti musų kulturiškąjį kilimą. Čia bandysiu pavaršutiniai aptarti musų pirmynę. Nėra reikalo eiti senovės gadygnė ir nagrinėti, kaip musų bočiai gyveno, koks buvo pas juos kulturiškasis progresas, kokia buvo pažanga. Tuli tėvynainiai šį darbą pilnokai atliko, todėl čia ir nėra reikalo jį išnaujo nagrinėti. Užteks peršvelgti bė apibūdinti dabartinį musų stovį. — ko mes turime per daug, o ko mums stokuoja.

Kiekvienos tautos pažanga, kokia ji nebūtų: kariška, diplomatiška, raštiška, dailiška arba mokslinė, priguli nuo tautos gyventojų, o ypač nuo jos vadovų. Paveizdan, Lietuva buvo senovėje garsi, nes išauklėjo tokius vyrus, kurie ją reklamavo savo reikalais. Ji atmušė priešų — kryžiuočių ir kalavinių mirtinų smugius. Per tai laimėdavo aštrias kovas, kad turėdavo gerus karės vadovus, narsius karžygius. Mirus vadovams — karvedžiams, musų tauta pradėjo nykti, džiūti ir vysti yt rudens vėjo pučiamas lapas. Dabar turėjo pilną laisvę jos kuną draskyti visoki neprašyti tamsybės karalių varnai. Lietuva nusilpnėjo nuo tų tamsybės apštalų mirtinų smugiu ir gludėjo per gentkates ne parodydama aiškesnio gyvybės ženklo. Todėl ir nėra ko stebėti, jeigu musų kraštas yra pasilikęs nuo kitų civilizuočių tautų: moksle, raštijoje, dailėje, politikoje, vaizboje, žodžiu — visame kultūriškame judėjime. Čia tai nėra musų kaltė, Turime mesti papeikimą tiems, kurie, budami stipresniais už mus, privertė mus šokti pagal jų egoistiškos muzikos. Čia tai ir slepiasi paslaptis tosios ilgos ir pasibaisėtinios tradicijos, kurią musų tauta jau baigia pergyventi.

Kuomet pas kitas kultūrinės tautos tobulinosi pramonija su visomis mašinėjimomis, visa technika ir mechanika, tada Lietuvoje nei sapnuoti apie tai nebuvo galima. Kada pusiau devyniolikto šimtm. šio Anglijoje buvo skelbiama mokslinė misterijsa — evoliucija, kada ten buvo reorganizuojama visa mokslinė žinijsa, — tada Lietuvoje nebuvo galima nei laiška lietuvių kalba rašyti. Šiaurės meškos, to egoistiško apaštalo, letena slėgė ir slopino kiekvieną musų pulso smarkesnį plakimą. Lietuviai ištautojo ir nyko kitų tautų bangose, kaip sniegas pavasario laike nuo kiltų saulės spindulių tirpsta, nyksta ir galop pasislepia marių gelmėse.

Todėl, imant atidom visas Lietuvos politiškas aplinkybes, aiškiai permatome, kodėl lietuviai nepasiekė augstesnio kultūros bei civilizacijos laipsnio, kodėl jie neatsižymėjo išradimų ir mokslų dirvoje. Juk joks genijus, turėdamas geriausius jausmus ir norą sutverti, paruošti žmonijai tai, ką jo genijalis siela diktuoja, negalėjo, nes nebuvo ap-

linkybių, kurios būtų leidusios jo talentui vystytis ir iškilti ant savo garbingų sparnų.

Teciau, nors ir tokiose aplinkybėse mums buvant, vienok, pas tulus tėvynainius, gimė tosios pagirtinos idėjos diegas, kuris pradėjo augti ir bujoti. Šis diegas išskleidė rukus nuo kitų tėvynainių akių: jie atbūdė, atidžiai ir nuosekliai apsižvalgė, griebėsi už darbo, kuris bus, be abejo, musų savigusiems kaimiečiams maistu. Tas daigas, gyvybės ženklas, yt koks elektriškas magnetas, pakreipė kiltų musų darbininkų idėją į lietuvišką neartą dirvą. Jis sujudo kelmus lupiti, žemę arti ir purenti, žodžiu — ruošė dirvą javams sėti.

Pagalios, mums yra žinoma, kad nuo „Aušros“ laiko visa Lietuva, mažiau ar daugiau, atbūdė — atsigavaliavo. Jos pulsas pradėjo smarkiau plakti, gyvybės ženklas apsiereikė veiduose, reikė — Lietuva, mirte nerims; jį gyvuos, tik jai, kaip paliėgėliai, reikia atsakančio maisto. Nepoilsio trukus, musų literatai sujudo-sukruto; taipgi politikeriai, vaizbininkai nebeapsiliko jų užpakalyje, — žodžiu, Lietuvoje prasidėjo tikras kulturiškas veikimas.

Jeigu nenorime eiti smulkmenosna pamatiniai apžvelgti Lietuvos judėjimą ir tos šalies kilimą, tai atkreipkime domą kadir į Lietuvos vaizbą bei pramoniją. Kuomet lietuviai spaudos neturėjo, tada beveik vis musų šalies pramonija, slinko, anot išsireikimo, želvio greitumu. Spaudą atgavus, jau ką kila galime pasakyti ir apie pramoniją. Kad Lietuvoje vaizba kila, tai to, berods, niekas neginčys, nes pastarąjį faktą paliudija kooperacijos ir draugijos, kurios stengiasi pagerinti musų šalies ūkį. Mes taipgi žinome, kad ukininkavimas Lietuvoje yra beveik principinė pramonija. Lietuvos šalis yra labai tinkanti ukininkavimui: nei ten randasi augstų kalnų, nei akmenynų, — laukas daugiausiai lygus ir derlingas, tik apgailestauti reikia, kad labai primitiviai apdirbamas. Iki šiol ainei mes turėjome atsakančių ūkį ir frankų, neigi pas mus buvo užtektinai žemdirbių-agronomų, kurie būtų davę Lietuvos ukininkams instrukcijas, pamokas, kaip galima praktiškiau ir naudingiau ūkį vesti.

Kaip jau matome, tai Lietuvos gyventojai yra laugiausiai ukininkais. Dabar, daleiskime, jog mes nieko nežinome apie lietuvių raštiją. Sprendžiant apie ją iš šalies gyventojų užsiėmimo, turėtume, be mažiausios abejonės, pasakyti, kad ukininkavimo raštija pas mus yra tobuliausiai išvystyta. Bet kur tau! Tik pažvelgime į tosios raštijos skyrių, o ką kita vaidintuvėje atvaidisime... Yra kei desėtkai brošiūrėlių apie ūkį, gyvulius ir t. p., tai beveik ir viskas. O kur gilesni ir moksliški žemės ištyrimo veikalai? Kur platesnieji aprašymai — pamokos: kaip javus sėti, daržoves sodinti, kaip pagerinti javų sušis, kaip vaismedžius prižiūrėti ir apginti vaisius nuo kenkiančių parazitų? Toliau gi, mes mažai turime veikalų, kurių mokyty ukininkus, kaip apsiginti nuo kenksmingų ūkį vabzdžių, kirminų bei bakterijų. Atidžiai apsižvelgę, be abejo, paklausime savęs: ką musų ukininkai žino apie galvijų, paukščių auginimą bei auklėjimą? Atsaka esti visai greitai — beveik nieko. Ir, apsižvelgę, matome, kad visai mažai pasidaravome šioje taip svarbioje pramonijos srityje. Esame toli-toli pasilikę nuo kitų kulturiškai pakilusų tautų. Reiškia, jei mes kuomet ką pramiegojome, dabar turime sukrustisugusti ir tąjį trukumą užpildyti.

Po teisybei, mes ne nuosenai spaudiname ir viešai platiname raštiją, todėl musų agrikultūristai bei agronomai taip greitai nesušejo parašyti naujų apie ūkį veikalų. Antrą pusę vertus, kaip jau sakiau, tai mes turime visai mažą agronomų skaičių, todėl jie yra labai ap sunkinti-apkrauti kasdieniu darbu. Budami tokiose sąlygose, aišku, kad apie veikalų rašymą neturi kada ir svajoti. Berods, jei kurs ir rašo, tai daugiausia tik nedėldieniais. Pagalios linksma pažymėti ir tai, kad jie ūkėje pusėtinai darbuojasi. Esti parašė, ypač pastaraisiais metais, originalius ir gana svarbius apie ūkį raštus. Tik lai su tuo neužsiganėdina. Toliau tera- to moksliškus, pamatingesnius apie ūkį raštus. Tas is, be abejo, musų ukininkų intelektualėn sveikaton. Je tada jansis apšaruotais reikalinga apie ūkį žinijsa, — tada ir ūk galės geriau vesti. Tik susimildami vengkime penkkapeikinės „literatūros“, nes mes jos ir taip net perdang turime.

Mechaniskais įnagiais pastaraisiais metais Lietuvos ukininkai, ką jau visi žinome, yra pusėtinai aprupinti. Už tai, neabejotinai, puola garbė „Vilijos“ bendrijai.

Kitos pramonijos šakos Lietuvoje ir-gi kila-auga. Vienose vietose steigama fabrikos drangijos vaizbos yedimui, kooperacijos; kitose vietose, ir tai linksma pažymėti, jau net banka pradėjo gyvuoti-veikti. Reiškia, vaizba pas mus kila.

Zodelis apie musų kalies apšvjetimą. Lietuviai neturi galės steigti įstaigas-mokyklas. Jeigu Lietuvoje ir esti naudojama (ką mes žinome, jog taip yra) prasta metoda apšvietimo platinimui, tai man rodos, kad už tai lietuviai nėra kalti. Čia reikia

mesti apkaltinimo pirštine regresiriniai Rusijos valdžiai.

Lietuviai iš paskutinio stengėsi ir tebesistengia praplatinti apšvietos spindulius savo šalyje. Ne-reikia daug įieškoti faktų, idant persitikrintume, jog tai teisybė. Mums visiems yra žinoma, kad galingoji „Saulės“ draugija pasekmingai platina šviesos spindulius ir sėja kultūros daigus tarp jaunėsiosios lietuvių gentkartės. Kalbėdami apie „Saulės“ draugiją, be abejo, būtų nepatogu praleisti pro šalį „Rytą“ kuris irgi pakilo ant savo kulturiškų sparnų ir smarkiai progresuoja tarp dzukų. Vis tai pagirtini ir pageidaujami apsiereiskimai!

Vieno daikto, kurio Lietuvos naujosiosms mokykloms truksta, tai gerų pedagoginių vadovėlių. Taipgi, gal, išdalies, ir pačių pedagogų turime ne-perdaugiausiai. Mokytojai, matyti, visai užmiršo, kad tai yra jų šventoji ir neatidėliotina pareiga parupinti gerus mokykloms vadovėlius. Išdalies, gal mus pedagogai nuogastauja, jog jų jų laiko aikvoji-mas, pasišventimas ir darbas neišduos pageidauja-mo vaisiaus. Gali, o ypač su pirmais toj srityj veikalais, taip nusiduoti. Bet, manding, visgi geriau parašyti kadir mažesnės vertės toj srityj veikalėli, negu nieko nedirbti.

„Ko toliau girion eisi, to medžių daugiau rasi“ — lietuvių priežodis sako. Taip lygiai ir čia: ke daugiau apie musų apšvietos įstaigas kalbi, to daugiau visokių nenuseklumų, keblumų ir spragų at-randi. Pedagogų gi ir yra priedermė šias spragas užtvartyti. Lietuvių vaikų mokytojai teima domon tai, kad lietuvių randasi (berods nesuklysiu pa-sakęs), minimališkai skaitant, apie tris milijonus žmonių. Tarp šios lietuvių skaitlinės turi rasties mažų-mažiausiai 2—3 šimtai tuskantčių vaikų, kurie kas metas, jei da nelanko, tai turėtų lankyti pra-dines mokyklas. Imant jaunąją gentkartę atidžion, mokyklų vadovėlių klausimas esti vienas iš opiau-sių ir svarbiausių. Iš šitų vadovėlių juk kudičiai turi lavinti savo jaunutį, nesubrendusį protą. Aiš-ku, kad gerų vadovėlių parupinimo klausimas yra labai sunkus Lietuvos pedagogams uždavinys, bet tedirba-kruta, o nei nepasijus, kai prakilnų darbą nuveiks. Jeigu nieko negali veikti tada, kada me-kytojų spēkos esti išsklaidytos-išblaskytos, tai te-gul jie suvienija savo spēkas, o tada, anot musų po-eto — „kur du stos, visados“ — darbą greičiau ir geriau atliks.

Dabar pas mus pedagoginės raštijos kaip ir nėra. Beje „Lietuvos Žiniose“ yra skyrius Mokyklų, kurioje rašoma apie Lietuvos pedagogų ir mokyklų reikalus, bet tai mažmožis. Ateityje mokytojai tur daugiau rupinties pedagogine raštija.

Kalbant apie pedagoginę raštiją, reikia pažyme-ti panelės M. Pečkauskaitės svarbų veikalą, parašy-tą pagal Dr. Fr. Foerster'į. Tai, mat, nors viena lietuvių pasidarbavo ir užkio svarbią pedagogijoj skylę.

Zigmas Vitkauskas.

(Užbaiga bus.)

Jei liudna bus tau, jeigu tavo krutinė
Tėvynės ilgėjims kankys...
Jei tavo svajones, jei viltį auksinę
Rudens vėsula išblaskys...
Jei tavęs neįstengtų suprasti tie žmonės,
Išjuoktų tas kančias sieloj,
O siela jaunutė auklėtų svajones
Vis liudna šalyj svetimoj
— Sugrįžk į tėvynę, prie girių gimtinių,
Prie laisvės plačiųjų laukų,
Sugrįžk į bakažę išvertkt krutinę —
Sugrįžk del artojaus dainų!... V. A.
(„Aušrinė.“)

SODŽIUN.

Taip ir traukia sodžion
Prie žmonių paprastų,
Taip ir traukia sodžion!
Rods širdis ten rastų
Meilės turtų didžiū...
Taip ir traukia sodžion.
Juk buvau aš tenai
Ir ilgėjaus dažnai, —
Aš tenai neriman,
Varg, skurdą radan...
Bet laikai jau kiti —
Ir troškimai kilti
Neramiai vis banguoja,
Slugsta, užia, vilioja, —
Taip ir traukia sodžion.
Ir šiandien vėl drąsus,
Vėl troškimus šventus
Pažinau... Ir banguoja,
Slugsta, užia, vilioja —
Taip ir traukia sodžion...

Vaiva

(„Aušrinė.“)

30 — dabar ašai drąsiai nuodiju save!... Kokiai aklumas!... (prasi-veria duris ir galvą įkišusi kalba moteriškė: „Kas yra Džianai? Ko-delei neini ant vakarienių?...“ (Vaikinas, neatkreipdamas ati-džios ir budamas toje pačioje po-voje, šaltai atsako): „Nenoriu!... Sergu šiandien!... (Duris užsi-veria ir po ilgokos pauzės jis vėl kalba.) Apimtas ilgėsių, nukan-kintas eunkių darbų ir neradęs nieko savo kambarėlyje, kas nu-ramintų verkiančią širdį, einu karčiamon... lėndu tarytum į ažiųntį avilį ir pasineriu tame su-kuryje... Įsimaišau tarpe liaudies šaukiančios, rėkiančios, ra-mios ir linksmos, tarytum ji būtų laiminga, o trumpam laikui pras-linkus užpilu svaigalais savo jau-mus, savo protą, dalyvauju ir ašai tose tušiose, betiklosiose kalbose... Dalyvauju ir ašai tame šauksme, rėksme ir užime... Pasijuntu nors kiek laimingesniu, užsimirštu apie vargingą savo stovį ir nesirpinu rytojaus diena... pasijuntu galin-gu, tarytum svieto valdonu, lai-mingu tarytum rojuje... Ir ne-baisus vargas man šioje valando-je, nebaisus tas pragariškas dar-bas dirbtuvių ir nebaisus tie žo-džiai, kuriais kolioja svetimtan-čios. Niekas nebaisus!... Tiktai mirtis baisi, norisi ilgiau ir il-giau gyventi ir semti ir naudotis taja laime!... Bet ši laimė tiktai laikinė!... Ji mane neišga-žavė... ji dingsta greitai... apleidžia mane... Ji jau dingsta, kuomet grįžtu savo kambarėlin, kuriame jau niekas taip neužia ir niekas nesilinksmina, kaip karčiamoje, bet viešpatuoja kapininė tyla, tyla, kur tarytum niuniuoja kaž-kokią liudėsio himną, o jojo akor-dai švelnus, paslaptingi skver-biasi širdysna ir gamina svajo-nėms medžiagą... Prasišalines staigu iš tokio užiančio avilio ir atsidūręs savo kambarėlyje, vėl tarytum atgimstu... Vėlei pasijun-tu, ką daras ir kuom esas... Ir tyla liudna ir skaudu!... Jaučiu sąžinės išmetinėjimą už panašų pasielgimą už tokį ištvirtimą ir už praleistus sunkiai, prakaituo-jant uždirbtus skatikus, kuriuos buvau paspyręs neatbutinam gy-venimo reikalui...

Bolys Pilskermėgis.
(Užbaigia bus.)

Andrejs Upits.

Nedėdienis.

(Tąsa).

Pačiame pažėryje susėdo ant augšto pakraučio. Žmona buvo paėmusi su savim duonos su svies-tu ir visą kolą strimelių. Duona Brėmui nepatiko, bet strimeles beveik jis pats vienas suvalgė. Mergaitės mažai tevalgė, tiktai aplinkui dairėsi ir pagaliaus, pa-tėmijusios, pradėjo žiūrėti vie-mon pusėn, klonin, kur per pušių tarpą matėsi besimaudantys.

— Sveikas, kolega! — kas tai Brėmą patraukė su lazda už pe-ties užkabines. Brėmas greitai pa-žvelgė užpakalin. Aa — Floksis, ryčiausias meistris.

— Sveikas, sveikas! — jis šir-dingai krato kolegos ranką. Ge-rai, kad atėjo. Jau visai pradėjo apbosti. — Gal prisėdite čionai?

Tuo tarpu Floksis, katiluką nusėmęs, galantiškai pasisveiki-jo su žmona ir mergaitėmis. Jis buvo apsiavęs tamsiai-marga žalberka bei apsiavęs geltonomis drabužinėmis kurpėmis. Šluos-ti-damas kaklą su mėlynai-marga skepetaitė kraipė galvą ir įypso-josi. Stengėsi neparodyti, kad del-jo per prasti čia sėdintieji prie

strimelių galvų kruvos, ant laik-raščio sudėtos.

— Aš norėjau gauti kokį stik-lą zelterio. Čia galima visai iškep-ti. — Jisai pamojo galva. — Ar neisime?

— But galima! — Brėmas grei-tai sutiko. Bet kukliai pažvelgė į žmoną. Tiesą sakant, tos strimelės pusėtinai troškino.

— Na — ten jau gausite zelte-rio... — žmona sumurmėjo. Brėmas juto jos širdyje kilstantį pyktį, kurį ji slėpė tiktai todėl, kad čia buvo kolega.

— Garbės žodis poni! — Flok-sis dailiai pridėjo prie krutinės ranką ir pasilenkė. Ištiesė ranką į Brėmą bei pagelbėjo atsikelti.

— Tamta, poni, palaukite čia su panelėmis.

— Na, kad taip ir būtų... — Ta-tai palietė silpnąją ponios vietelę ir negalėjo atsiskirti.

— Garbės žodis! — Brėmas taipogi pridėjo ranką prie kruti-nės ir pasilenkė.

— Ligi pasimatymo! — Flok-sis dar kartą pasilenkė ir užsidė-jo ant galvos katiluką. Supirštu galais paėmė po ranka kolega ir abudu lipo žemyn restorano lin-kon...

Visur buvo pilna. Tatai abudu atsisėdo priešakyje, ant saulės, prie mažučio, apvalaus staluko. Floksis butinai norėjo gerti zel-terį — toks jau buvo jo įprotis, jisai visada priešinosi ir nenorė-jo gerti alaus. Bet Brėmas jį pa-žinojo ir paliepė atnešti. Pirmuo-sius pora stiklų Floksis vaipyd-mos tiktai paragavo. Tečiau, to-lian darėsi skanesnis.

Gėrė alų. Kai užgesino trošku-lį, pasiėmė dvi dešri. Suvalgė ir pasiėmė tarną. Delei užkandžio nesigėrė: kumpis su kiaušini-ais. Bet delei degtinės iškilo dideli gindai: Floksis norėjo su raudonuoju vynu, Brėmas — su karčiuoju. Galop visgi susitaikė ir paėmė su raudonuoju.

Tą išgėrus, taip ir, rodos, pra-truko. Pamažėliu abudu įkaito ir paraudo, skėtriojo bei garsiai kalbėjo. Floksis, pagal įprotį, pradėjo pasakoti anekdotus apie sortavimo skyriaus darbininkus, kur jis turėjo daugel pažįstamų. Suprantama, Brėmas ne viskam tikėjo, tačiau su didžiu pamėgi-mu klausėsi šlykščių anekdotų ir patsai dar pagelbėjo. Juokėsi garsiai, mušė su delnu per savo ir Flokso kelių galus, ne nepatė-mijo, jog su rankove braukia nuo staluko ant šalbiernos alų. Atsiminė Kivulio tarnaitę, buti-nai norėjo apie ją kalbėti, bet sunku buvo gauti progą — pasa-kojo tiktai Floksis. Atėjo dar du pažįstami. Dabar tai buvo, kaip ir reikėjo. Trukšmas didinosi — aplinkui jau nebuvo tylos. Tar-nai bėgiojo, lyg gaisrui iškilus. Ant neužimtų kreslių atalošių bu-vo sukabintos lazdos, kurios barš-kėdamos virto žemyn ir vėl tapo atgal pakabintos.

Ten — pat ant stulpo galo buvo padėta kėlėklė su papuga. Čie-las burys vyrų, vaikėšų ir mo-teriškių spietėsi apie jį ir didžiai džiaugėsi.

— „Čionai! čionai!“ — rėkė papuga. O po valandėlės: „Šalin! šalin!“ — Visas choras links-mų žmonelių, juokdamies bei siu-fuodami atkartoję papugos žo-džius.

Brėmas jokiuo būdu nebesten-gė sėdėti. Kojos instinktyviai rai-tėsi ir kilnojos, o rankos kaž-ko aplinkui graibstėsi. Jisai pakilo, pasiėmė lazda ir išsiskverbė per miniją. Per visą laiką jam buvo galvoje mintis, kad jis turi su-kelti didelį juoką.

— Na, ką tu pasakysi! — jisai klausė prie pat kėlėklos veidą pri-kišęs. Vienas kitas už nugaros

stovinčiųjų prasijuokė. Tatai Brėmą dar labiau padilgino. Pa-puga išrėkus savo čionai, čionai, pasikasė su koja kaklą ir sušuko: šalin! — Tai taip? Kaip tu dris-ti? Kokia tu didelė ponai! — Brė-mas pabarškino bei sudavė dru-čiai su lazda per baltąją kėlėklę.

— Užsidaryk burną, šelmė! — Papuga, nusigandus, atšoko atgal, atsimušė kiton pusėn, nu-krito nuo lieptelio, užpykus pasi-purtė bei pasiputė ir vėl lipo augšty-n.

Minia juokėsi, lyg pamisus.

Brėmas susijudinęs ir vėl iš-kėlė lazda. Bet staiga kaž-kas pagriebė jo ranką, patraukė žė-myn, o patį pastumė atgal. Tai buvo jaunas tarnas.

— Nevalia liesti! — jis pažvel-gė į Brėmą stažog, bei grumojan-čiai. Brėmas užsigavo.

— Kaip tai? Ko nevalia? Del-ko man nevalia? Kaip tu dris-ti prie manęs kibiti!... Aš patsai ži-nau kas valia, o kas ne. Aš nie-ko nepaliečiu... — ne nemaniau... Kas tai per tvarka!

Ir taip toliau. Akimirksniu, ta-rytum lava, apspito jį minia. Jis patėmėjo, kad kaž-kas pasiėmė kėlėklę ir nusinėšė ją, ir kad Flok-sis su drangais, taipogi keikda-mi skverbiasi jam į pagalbą. Pyk-tis pradėjo smaugti kaklą, jis norėjo parėkauti ir net kam nors uždroti... Bet staiga jis pa-juto, kad kas tai traukia jį už rankos. Pasižiūrėjo. Frida... Taipgi ir Klarutė ten buvo. Ir tuč tuojau jį pradėjo traukti ir už kitos rankos.

— Eikš, tėtė! — jis išgirdo verkšlenantį balsą. — Mama lau-kia pas vartus.

Jis norėjo ištraukti rankas, mušti — bet žmonių minioje ta-tai juokingai but išrodė. Beto, pamatė jis ir Flokso katilėlį, ku-ris slinko linkon vartų. Jis pasi-davė. Beveik nešė išnešė jį mi-nia už tvoros. Ant lentinių laip-tų jis beveik užvirto ant žmonos. Stovėjo pasiputusi, kai juodas debesis.

— Na, tai ir vėl pilnutėlis... — Nesuvaldytinai pasibaurėjimas girdėjosios jos smūgis pataikė bal-se. Sunkus smugis pataikė jam nugaron. — Argi ne nebegali pa-stovėti? Gyvuly — ko lipi žmo-gui ant kojų!

Brėmas gė, iš didelio pykčio, ne žodžio negalėjo ištarti. Tiktai kaklą tašė. Mergaitės, kai kibai, išikabino ir neatsitraukė. Štai atsirado ir Floksis.

— Dovanokite, poni... — ba-lansavo — jisai prieš Brėmienę ir stengėsi tiesiai atsistoti bei ra-miai pastovėti. — Pardon... Ne-galima sakyti — su draugais truputį jisai išgėrė. Bet tam juk ir nedėdienis... Ir tarnas neturi teisės brutališku būdu —

Brėmienės parasolius taip grumojančiai pralėkė pro jo akis, o ausis, rodos, išgirdo ištartą ne-tinkamą žodį, kad fabrikos meis-teris paskaitė išmintingiausiu pradingint minioje.

Mergaitės tempė tėvą per var-tus. Žmona, alsuodama,ėjo pas-kui juos.

Brėmas tiek daug dar suprato, kad tai išjuokimas, ir kad nega-lima duoties save taip niekinti. Tečiau, pyktis, kaip greit kilo, taip ir puolė. Galva išrodė tokia tuščia, o kojos neapsakomai sun-kios. Karšta. Prakištas srovėlė-mis tekėjo per veidą ir kaklą. Kalnierių visiškai suslapo ir li-po prie kaklo. Rankas visgi jis paliusavo ir sukeikė ant mer-gaičių pasitaikusių po ranka pirmutinioju gan riebiu žodžiu, lazda pėsimdamas, krutinę iš-vertęs, su pakrypusia ant vienos ausies kepure,ėjo pats vienas. Nežiūrėjo visiškai — ar ateina

žmona su mergaitėmis, ar ne.

Neužilgo išgirdo, kad jos seka paskui jį. Tyčia pradėjo greičiau eiti. Kaž-ko nesisekė. Išpradžių dar nieko. Bet štai, nė iš šio u-gė iš to, kojos susipainiojo ir jis ar-ba suklupo ir pasiviro priekin ar į vieną pusę. Patylomis sukeikė ir, pasisiekęjęs, krapštė su lazda nuo kelio akmenėli, idant žmo-na su mergaitėmis manytų, kad tasai kaltas. Bet tuojau suprato, kad jos netiki. Girdėjo jis, kai mergaitės tarp savęs kuždėjos ir juokėsi, o žmona kaž-ką mur-ma. Tegu...

Sustojo pas tūlą tvorą, už kam-po, užsirykti. Sustojo taipgi ir žmona su mergaitėmis ir laukė jo. Žmonos tiktai nugara matėsi. Gi su mergaitėmis užvedė kalbą. Jos spyrysi, kad reikia lip-ti, tramvajun ir važiuoti, o jis gin-čino, kad jau pusiaukelį atėjo, nors gerai nenuvokė, ar tai pu-siaukelis, ar kiek. Bet tramvajai nuo paties žvėrinčiaus buvo pil-nutėliai ir čia, prie šitų stočių visiškai nebesustojė.

Saulė jau leidosi už pušyno, kai jie atvyko į savo apielinkę. Brėmas buvo labai pailsęs, bet galva buvo šiek tiek blaivesnė. Norėjo atsistoti, papsilsėti — ir dar kaž-ko. Išrodė taip, lyg kas pradėta, pertraukta ir neužbaig-ta. Nedėdienis baigėsi, betgi ne papsilsėta, ne pasilinksmita, kaip reikiant. Kaž-kur viduje dar kaž-kas troško, geidė bei dar kaž-ko norėjo.

(Užbaigia bus).

Vertė Jul. Baniulis.

Enzi.

Tai buvo vasaros diena. Sėdė-jau prie lango žiūrėdamas to-lin...

Aš harmonizavau himnus, bet tie himnai pasiliko mano sielos paslaptėje, ir aš dainuoju; tos dainos balsas labai garsus ir mil-žiniškas, bet tas balsas tesigirdi tik vienoj mano sieloj.

Išėjau... Šaltis bėgiojo po visą mano kūną, prikeldamas himnus, kurie kyla iš mano širdies, mano sielos.

Išėjau į didelę svetainę. Ten buvo susidinkus daugybė jaunų vyrų ir mergaičių, ir visi jie bu-vo linksmus, visų veiduose ma-tėsi šiltas jausmas... Tai buvo gu-žynė.

Baisu... Bereikalinga baimė, bereika-lingas šaltis: linksmybės smugiai paslaptį mano sieloj, mano širdyje nejučiaimi ir negirdimi tarpe besilinksminančiųjų...

Atsisėdau... Priėjo prie manęs mergaitė. Ji buvo man truputį pažįstama. Ji pradėjo sakyti man pasakas, bet apie ką, tai gerai neatsimenu.

Atmenu tik tiek, kad ji nuei-dama paspaudė man ranką, lyg išreikšdama man sąjaušmą, ir pa-klausė: „Kada pasimatysime?“ Ir nuėjo su vienu gaivalu.

Bet man norisi apsaityti tas vėskas pasaka ir sugrąžinti ma-no sielai romą. Norisi rašyti at-siūveikšimą, bet nemoku... ne-stengiu...

Enzi! aš matau tave einant. Matau kiekvieną tavo žingsnį kiekvieną gestą, ir mylin aš juos...

Užmiršti: ką?... kaip?... ir kam? Ta gužynė ten prasidėjo su sielos kančia...

Kur — tai, ir kada-tai aš girdė-jau pasaką, ar legendą, ar poe-mą, apie gražią kaimo mergaitę. Neatsimenu. Ta legenda jau se-nai užmiršta, pasiliko tiktai jos

vardas. Rodos ji vadinosi kara-liene, princesa, ar tam panašiai!.. Ji išbriovė į mano širdį, į mano sielą. Tai vardas gražios Rytų ša-lies mergaitės, ar moteriškės — Enzi...

Kada aš žiūrėjau į ją iš tolo, ji man išrodė labai mažytė, aš ją šaukiu vardu Enzi! bet tas var-das, pasrodė nudažytas purvu ir norima ji man padovanoti...

Sšš. — Su tokio dideliu rik-mu užsibaigia gužynė...

Jaunųjų bureliai juokaudami traukia namų link. Neapsakomai gražių vardu, rytų šalies mergai-tė, ar moteriškė Enziėjo po ran-ką su vienu gaivalu. Jis išrodė labai mažytis, bet jautėsi labai dideliu, visiems svetimu.

Truputį toliau nuo pasi-linksminimo vietos visi sustojė, atsivėikindami spaudė vienas kitam ranką, ir akimis palidėjo tolin — į tamsą...

Ji nuėjo...

Sekmadienio rytas.

Mano mintyje skambėjo jūros kalba, visai man nesuprantama, lyg tas gražus vardas Rytų mote-riškės, ar mergaitės Enzi, lyg la-pų šlamėjimas ir, lyg nukankin-tas sielos dejavimas...

O! Enzi, gelbėk mane!...

Ji kalba visai šaltu jausmu.

Pasišalinsiu! nežiūrėk tu taip

mane!

Kur gi mėsos Enzi akis!...

Tai ne akis... tai gyvatė žiuri...

Įgulti nori!...

Sšš. Lyg lapų šlamėjimas gir-dėtis, visos pekiškos kančios pa-siliko šventoms...

Aš ir vėl pasiilikau vienas...

Ad. M—za.

Lietuvių Mokslo Draugija i Amerikos lietuvių laikraštinių.

Per šiu metų visuotinąjį „Lie-tuvių Mokslo Draugijos“ susirin-kimą birž mėn. manyta surengti Vilniuje lietuvių spaudos paro-dą, kurioje turėjo būti surinkti visi lietuvių kalba spaudiniai nuo spaudos iškovojoimo pasirodži-siejie. Parodos šiais metais įtai-syti nespėta delei negalėjimo su-rinkti daugybės knygų, brošiūrų, laikraščių, ypač Amerikoje išlei-ty ir leidžiamųjų.

Dabar su Mokslo Draugijos rei-kaiais atvykęs Amerikon, aš kreipiuosi į visus Amerikos laik-raščių ir knygų leidėjus su pra-šymu, kad jie padėtų tokia spau-dos parodą Lietuvoje įrengti. Reikalingi yra šie Amerikoje eju-siejie ir einantieji laikraščiai, kurių Mokslo Draugijos knygine neturima: 1) Aidas, 2) Amerikos Lietuvis, 3) Amerikos Žinios, 4) Bažnyčios Tarnas, 5) Dagis, 6) Dievo Rūkštė, 7) Dalgis, 8) Ere-lis, 9) Keleivis, 10) Kapsas, 11) Kelionė, 12) Linksma Valanda, 13) Lietuvių Žinios, 14) Amerikos Lietuvis, 15) Laisvoji Žmonija, 16) Laisvė, 17) Lietuvių žurna-las, 18) Moksleivis, 19) Pleperys, 20) Pirmyn, 21) Progresas, 22) Pipiras, 22) Pragaras, 23) Philadelphijos Niekai, 24) Per-kunas, 25) Ragana, 26) Saulė, 27) Spindulys, 28) Svieto Ateitis, 29) Sviturs, 30) Sviesa, 31) Spitol-ninkas, 32) Tiesos Draugas, 33) Teisybė, 34) Tiesa, 35) Upelis Ra-mybės, 36) Vaistinėlis (prie Keleivio), 37) Vargdienis, 38) Vadas, 39) Vakarų Varpas, 40) Žemaitis, 41) Žmonių Knygynas, 42) Kryžius, 43) Žvaigždė, 44) Kova.

Augčiau minėtų laikraščių rei-kalingi yra komplektai už visus leidimo metus; už jų paaudėjimą Mokslo Draugija būtų labai de-kinga ir dar sulig šiol einantie-siems galėtų siuntinėti mainais sa-vo organą.

Gerbiameji Amerikos laikra-čių, redaktoriai, spausdintuvinkai ir kit. inteligentai, neatsisakykite mus šelpiti rengiant Lietuvoje spaudos parodą, kurioje matomas būtų ir mūsų trusas literatūros dirvoje mūsų kalba Amerikoje! Paveddami savo leistuosius ir leidžiamuosius lietuviškus laik-raščius ir knygas L. Mokslo „Dr-jos knygynui, jus palengvinsite darbą lietuvių raštijos ir kultu-ros tyrinėjimui pačioje Lietuvoje, kur šiandien, neturint jus laikra-čių, visiškai negalima.

Kas norėtų ir galėtų augščiau minėtus laikraščius spaudos paro-dai, kuri bus 1914 m., paaudoti, teiksis pilnus jų kompletus siųsti „Tėvynės“ redakcijos adresu: 307 W. 30-th Str., New York, N. Y., iš kur vislab bus Europon iš-siusta.

D-ras J. Basanavičius,
L. Mokslo Draugijos pirm.
Brooklyne, liepos 26 d. 1913.

ŠIS--TAS.

Vyriausioji kalėjų valdyba sutaisė dalinę apyskaitą kalėjų stovio 1911 m. Nekurios žinios gan įdomios. Taip, 1911 m. iš kalėjų pabėgo 1,272 žm. Paly-ginus su praeitais metais bėgo mažiau iš ligonbučių ir laikinių kalėjų. Daug bėga laike dar-bo, išleidus iš kalėjimo.

1911 m. iš darbo pabėgo 895 žm., iš jų 240 kalinių, dirbusių Amuro geležinkelio. Rūšių ka-lėjimuose šiemet buvo — 18; išsi-laužė arba išsikasė — 74, pabėgė — 6, užmušta kalėjimo sargų ir kareivių — 18, užpulta juos — 58, pačių kalinių užmušta — 8, nusi-žudė — 166. Kalėjų valdyba stengiasi pagerinti sanitarinį ka-linių padėjimą.

Šiais metais bandoma kaip kur išskirti ir atskiras kameras visus džiovininkus. Taip-pat padaugi-no sumą pinigų pirties skalbi-niams plauti iki 40 kap. metams. Išlaidos išsivo valdybos kalė-jų 1911 m. — 32,647,277 rub. („Liet. Žin.“)

Pirmieji lakunai Rusijoje. Pir-mą mėginimą orlaivystės srityje galima matyti laike apgulimo Rū-sijos kunigaikščio Olego 906 met. Konstantinopolio, kada buvo ant miesto leidžiami lekiantieji kirmi-nai pavidale paausnotų ratelių. Užminimą apie orlaivystę gali-ma rasti ir Novgorodo metraščiū-se po 1228 m., kada buvo padary-tas erelis, kuris galėjo pakelti oran vaikus.

Pirmas neužgintijamas mėgini-mas lakioti žmogui ant oro atsi-buvo sėdint ant Rusijos soe-to Jonui IV-am XV metašimtyje. Vienas maskvietis buvo tada pasidaręs „mašiną“, ant kurios lakiojo aplink Maskvos miestą. Likimas to pirmo Rusijos lakuno buvo labai apgalitinas: Jonas IV (Žiaurusis) išleido sekančią pa-liepimą: „Žmogus — ne paukštis, sparnų neturi. O jei jis prisidėda medinius sparnus, tai daro prie-šai gamtos įstatus. Tas jau ne Dievo darbas, bet piktos dvasios. Už panašų susidraugavimą su pik-ta dvasia nukirsti išmislytojui galvą. Kuną to baisaus smirdan-čios ugnies (lakuno) numesti ant snėdimo kaulėms. O patį išmā-lę (mašiną), kaipo daiktą, pada-rytą su velnio pagalba, po tam tik-rų dievmaldyčių sudęginti ugni-mi“.

Sekantis mėginimas lakioti ant oro buvo padarytas paprasto valstiečio, kurio net pavardė nežinoma, 1695 m. Jis surikęs: „Karaui“, pasakė, kad galys lakioti panašiai gervei. Valstijos išdys padirbimui sparnų paskyrė 18 rublių, vienok jis negalėjo lėkti, paaiškindamas, kad sparnai labai sunkūs — jie buvo padaryti iš sliudos. Tada jam paskyrė dar 5 rublių, kad pasidirbtų sparnus iš avių kailiukų; bet pasikelti oran ir vėl nepasisekė, už ką buvo smarkiai nuplaktas botagais.

Žiurkių lytus. Šitas stebėtinai apsišiekimas ištiko, anot francūzų laikraščių pranešimų, Alžirėje (Afrikoje), mieste Buži. Išaiškinti šitą apsišiekimą galima sekančiai.

Aplink miestą Buži nuo seniausių laikų ant kalnų randasi baisiai daug žiurkių; jų tenai prisiskaitoma milijonais. Neseniai šitoj vietoj siautė smarki vėsula (uraganas), kuris gan tankiai apsišiekia Alžiriuje. Uraganas perėjo per tuos kalnus, kur gyvena žiurkės, nušluodamas viską, kas tik papuolė ant šitų kalnų. Žiurkės taipgi tukstančiais buvo pakeltos oran, o paskui išmėtytos apilinkėj minėto miesto ir jame pačiame. Neužtenka žodžių nupiešimui didžio arabų persigandimo, kada jie pamatė puolančias iš dangaus žiurkes. Šitas apsišiekimas tuoju buvo priimtas, kaip ženkla pasaulio pragaištės prisiartinimo.

Laikraščių pradžia. Pirmuosius laikraščių ženklus galima patęmyti pas senovės babiloniečius: čia buvo tam tikri metraščių vedėjai, kurių pareiga buvo tame, kad užrašyti kiekvienos dienos svarbiausius atsitikimus ir pranešti apie juos žmonėms. Paprasčiau elgtasi ir Graikijoje: vakarais čia buvo išleidžiami rašyti lapukai, kurie vadinosi „efemeridais“ kurie, delei savo brangumo, buvo prieinami tik turtingesniems graikams. Tikrai senovės Romoj galima patęmyti ką-tai panašų ant mūsų laikų laikraščių; tai buvo, taip vadinamos, kasdienės atskaitos; tai buvo papirus lapeliai, ant kurių rašė svarbesnieji atsitikimai Romos mieste. Išleidimui tu lapelių buvo didokas burys belaisvių — perrašinėtojų Juos prižiūrėjo tam-tikri valdžios išrinkti žmonės, kuriems buvo mokamos iš valstijos išdo algos.

Viduramžiuose Europoje taipgi nebuvo laikraščių, bet juos atstovėjo gyvi žmonės — naujienų nešiotojai. Nuo rytu iki vakarui bėgiojo jie, garsindami miesto gyventojams naujienas. Pirmasis spausdintas laikraštis Europoje pasirodė gale XVI amžiaus. Jį užmanė ir išleidinėjo prancūzas Delagiu. Laikraštis ėjo Paryžiuje, bet ne kasdien, o tik prisirinkus daugiau medžiagos. Visuomenės gyvenimas mažai tada dar buvo išsivystęs ir neįgalėjo palaikyti dieninį laikraštį. Greit paskui Paryžiaus pradėjo eiti ir kiti Europos miestai. Vienok visi tie pirmi laikraščiai ėjo nereguliariai ir jais naudojosi tik turtingieji žmonės. Laikraščiai mūsų dienų prasmėje pradėjo išeiti tik gale XVIII amžiaus. Prancūzai ir laikraštijoje; dabar laikraščiai išina po kelis kartus į dieną, nes mašina į valandą išvaro po kelis šimtus tukstančių egzempliorių. Galop, Amerikoje yra kai-kur įvesta, kad kas 2 — 3

val. abonentams pranešamos svarbiausios žinios per telefoną.

Tarptautiškas miestas. Gyvenantis Romoje skulptorius Andersen'as sumanė sutverti tarptautišką miestą — „Kosmopolis“. Pastatyme šito miesto turi dalyvauti viso pasaulio kultūriškos tautos. Tai bus sukoncentravimas sąžinės, smegenų ir širdies pasaulinės kultūros ir gyvenimo. Šitas miestas turi but panašus grandioziškiausiame muzejui idealiausių namų bei kitų tvarinių ir tarptautiškų organizacijų. Apyventi tą miestą — muzejų turi skirtiniai žmonių sąnariai, atsižymėję piliečiai, mokslinčiai, artistai ir tam panašūs.

Vietinės Žinios

— Liepos 31 d. Brooklyn'e buvo susirinkimas Didžiojo New Yorko lietuvių inteligentijos būrelio, kurio vedėjas buvo išrinktas p. A. Augunas, pirmininku ir A. Lapinskas, raštininku, kur tapo išrinkta 12 agitatorių, kurie lankysis vietinių draugijų susirinkimuose ir gyvu žodžiu praneš draugijoms apie reikalingumą ir rinkimą aukų Lietuvių Mokslo ir Dailės Draugijų Namams. Vilniuje, kuriam tai tikslui minėtos draugijos atsiuntė savo pasiuntinius, Dr. J. Basanavičių, L. M. D. pirmininką ir p. M. Yčą, lietuvių atstovą Valstybės Dumojė, Peterburge. Agitatoriai aiškis vietinėms draugijoms viršui minėtą tikslą ir kvies draugijas rinkti savo pasiuntinius į susirinkimą visų draugijų atstovų konferenciją, kuri bus 29 d. rugpjūčio, Lietuvių svetainėje, 101—103 Grand Str., Brooklyn'e kur bus apkalbėta prisirengimas imti dalyvumą priėmimo susirinkimuose ir išleidime Lietuvos Pasiuntinių. Agitatoriais išrinkti:

— Kulikauskas, J. Razminas, A. Augunas, J. Ginkus, V. Šabanaukas, V. Jankauskas, M. J. V. Nikaitis, J. Lutkauskas, K. Krusinskas, P. Mikolainis, M. Martus ir kun. Dr. V. Varnagiris.

Agitatorių komiteto pirmininku išrinkta kun. Dr. V. Varnagiris, Vice-Pirmininku M. J. Viniškaitis, Sekretorium V. K. Račkauskas.

— Agitacijos dirva. 1. Šv. Kazimiro draugijos susirinkimas buvo 1 dieną rugpjūčio, Taut. Name, 101—103 Grand Str., kur lankėsi pp. Jankauskas ir Viniškaitis. Draugija išklaušė agitatorių pranešimą su atidžia ir prielankumu, ir išrinko du atstovus į Draugijų konferenciją, kuri bus toje pat svetainėje 29 d. šio mėn.

2. Lietuvių Gimnastų Klubas savo susirinkime rugpjūčio 1, po 81 Mepritolitan ave. taipgi prielankiai priėmė agitatorius, pp. Ginkų ir Lutkauską, ir nutarė siųsti savo atstovus į konferenciją.

3. Šv. Petro draugija savo susirinkime rugpjūčio 2, 73 Grand Str. nutarė visame prisidėti kiek tikta išgalės. Agitatorius buvo p. Martus.

4. Šv. Petro ir Povilo draugija savo susirinkime rugpjūčio 2, 106 Greenpoint Ave., Blissville, labai prielankiai priėmė agitatorius pp. Krusinską ir Razminą ir išrinko du atstovus į konferenciją.

5. D. L. K. Vytauto draugija savo susirinkime rugpjūčio 2, 27 Hudson ave., Central Brooklyn, prielankiai išklaušė p. Mikolainio

pranešimo ir išrinko vieną atstovą į konferenciją.

6. Lietuvių Amerikos Ukėsų Klubas savo susirinkime rugpjūčio 3, savo kambariuose, 372 Bedford ave., labai prielankiai priėmė ir išklaušė agitatorių, kun. Dr. Varnagirį ir p. Jankauską, pranešimo ir nutarė rinkti savo atstovus nepaprastame susirinkime, rugpjūčio 8.

7. Šv. Vincento draugija savo susirinkime rugpjūčio 3, pobažnytinėje svetainėje, Maspeth, L. I. nutarė visame imti dalyvumą. Agitatoriai buvo pp. Augunas ir Krusinskas.

8. Lietuvių Piliečių Politikos Klubas savo susirinkime rugpjūčio 3, 515 Hudson Str., New York, su atidžia išklaušė agitatorių, p. Ginkaus, pranešimo ir nutarė visame dalyvauti.

Aišku, jog Didžiojo New Yorko lietuvių draugijos šime tautiškaime reikale bus visiems pavyzdžiu.

— Draugiškas SLA. 213 kp. išvaziavimas. Rugpjūčio 3 d. Corona giraitėje (Old Flushing Road, North Beach, L. I.) atsiuvo draugiškas 213 SLA. kuopos išvaziavimas. Buvo susirinkę puikus lietuvių būrelis, kuris labai padariai ir linksmai praleido laiką. P-nas Mikolainis pakalbėjo apie SLA. ir kokią naudą atneša kiekvienam lietuviui prigulėjimas ton garbingon pašalpos organizacijon. Tarp ko kito p. Mikolainis išsitarė: „Kas nepriguli prie S. L. A. ar kitos pašalpinės draugijos, tas neįeis į Jangaus karalystę“...

— „Laisvoji Mintis“ N 40. Turinys: Luc. Stebbins — Religija ir valdžia, Karolis Vairas (iš Tarso Ševčenko) — Ivan Pidkova, N. A. Rubakino (laisvas vertimas) — Kaip skaityti naudingiau geras kningas, Victor Hugo — Notre Dame de Paris, Dennis Hird, M. D. — Evoliucijos mokslas paveikluose, Karolis Vairas — Literatūros evoliucija, Šis bei tas iš chronikos, J. Baniulis (pagal Pludonį) — Fantazija apie gėles (užbaigta). Paveikslas (ant viršelių) Aleksandro von Humboldto. Priedas: „Jaunimo Sapnai“. Turinys: Valdybos pranešimas apie antrąjį L. M. A. seimą, Buč-kiss — Besiartinant seimui, Iš moksleivijos gyvenimo (korespondencijos), Pranas Bajoras — Teismas (vaizdelis).

— „Draugija“ N 77—78. Turinys: Paparionio (vertimas) — Poezija ir Proza, M. Vaitkaus — Blaško, si, verkia alkanas vėjas (eilės). A. Zalvarnis — Poetui (eilės). A. Maliauskis — Belgijos valstiečių sąjunga, Juozas Purickis — Protestantizmo Lietuvoje žlugimo priežastis, A. Maliauskas — Milano edikto paminėjimui, Pr. D. Žmogaus išsirutuliojimas ir paleontologija, K. Buga — Kalbų mokslas bei mūsų senovė, Panevėžietis — Musų rašyba ir kalbos dalykai, A. Jakštas — Principų klausimai, M. A. — Ar krikščionystė sunaikino lietuvių kultūrą? Bibliografija ir kritika; Musų kalendorinė literatūra (recenzijos).

— „Garnys“ N 6. „Šviesa“ N 8. „Sėkė“ N 1.

Pajieškau savo dviejų brolių Jono ir Vinco Bradauskų, prieš keletą metų gyveno Brooklyn'e, N. Y. o dabar nežinau kur randasi. Paieina nuo Pajavonio, Vilkmergės pav., Suvalkų gub. Kas apie juos žino, meldžiu pranešti, o busiu dėkingas.

Antanas Bradauskas, 6278 Stanley Str., Seattle, Wash. (34)

Pajieškau pusininko į biznį; laikau kostumerišką kriaučių dirbtuvę, del to noriu pusininko, nes atidarau kitą kriaučių dirbtuvę. Pusininkas turi būti kriaučius, mokantis angliskai kalbėti. Bizni eina gerai, nes jau šėsi metai kaip laikau. Apie sąlygas kreipkitės laišku ar ypatisškai.

Jonas Kreivėnas, 751 W. Baltimore str., Baltimore, Md.

SALIUNAS ANT PARDAVIMO! Parsiduoda saliuos geroj vietoj. Biznis eina gerai; apgyventa tarpe lietuvių ir lenkų. Priežastis pardavimo — manau užsiimti kitu bizniu. Kreipkitės sekančiu adresu:

V. Struogis, 442 Grand Str., Brooklyn, N. Y. (37)

NEWARKIECIAMS! Po daktaro apsilankymui visados su receptu ateikit pas aptiekorių M. Olshin, corner Congress and Lafayette streets, Newark, N. J., kur jus gausite šviežias gyduoles už pigiasias prekes.

Mes kviečiame jus atsilankyti ir užtikriname jums užganėdintą patarimą. Pamėginkite!

M. Olshin, Ph. G. Chemist and Druggist, Cor. Congress and Lafayette sts., Newark, N. J. (36)

Ant Ellis Island—Kaslegarnėje, bagažų kambarėje rasta yra apėti suma pinigų, kurie gal yra pamesti Marcelės Margulis, keliausios į Elizabethport, N. J. Tie pinigai yra padėti pas kasierį, Mr. Lee. Pamatęsis teisiškai pas:

U. S. Commissioner of Immigration, Ellis Island, N. Y.

KRASOS DĖZUTĖ. Victorio Santapaul: — Tamstos korespondencija „N. L.“ netinka. Netilps.

Adomo Sunui: — Tamstos korespondencija apie socialistų vaidus laike išvaziavimo „N. L.“ netinka. Neįsimė.

Zigmui Vitkauskui: — Tamstos straipsnis „Mokslas ir Mokyklų“ tilps sekančiame „N. L.“ num. — Ačiū.

Zemaičių Antanui: — Ačiū už st. „Zvilgsnis ir TMD.“ — jis tilps sekančiame „N. L.“ numeryje.

TMD. išdėdinti — Tamstos prisijusta apyskaita tilps sekančiame „N. L.“ numeryje.

CHIROPRAKTIŠKAS GYDYMAS LIGOS. Saintifikas-Veiklus-Naturalistas. Strėnų pritaikymai išgydo išnaikinant priežastį. Spaudimas ant nervų paimantis nuo strėnų pagimdo ligą. Rakas prie sveikatos yra normališkos strėnos. Rašyk šiandien prašydamas knygtės su apaiškinimu apie viską.

J. J. GALECKAS, D. C. 88 South Street, Brooklyn, N. Y.

„Vienybės Lietuvninkų“ KELIAUJANTI AGENTAI!

J. DIGRYS, S. SZAFRANAUČKAS.

Telephone: Greenpoint 8. Daktaras A. S. Jankaukienė Gydo visokias ligas vyru, vaikų, moterų lanko prie palatų.

VALANDOS: Nuo 12-2 po pietų, nuo 7-8 vakare. 265 Berry St., prie Grand St. BROOKLYN, N. Y.

GERIAUSIAS KONCERTINIS ir Armonikas gausi pas mane, taipgi visokius muzik. instrumentus ir lietuviškas knygas. Rašyk man Katalogo reikalaujamas, kurį paaištinu visiem dykai. Adresas:

M. J. Damijonaitis, 812-814 W. 33rd St., Chicago, Ill.

FIGUS IŠPARDAVIMAS NAUDINGŲ IR PIGIŲ DAIKTŲ!

Pirkis tuojau, nes paskui taip pigiai negausi.

- 1) Stereoskopas (parodantis gražius paveikslus ir 25 gražus paveikslai 1.00
- 2) Padidinantis stiklas, sandę pritraukiantis 75c.
- 3) Nausidarbio kryželis su deimantais 75c.
- 4) Kaklinės špiškos nuo 25 iki 35c.
- 5) Mikroskopas tyrinėti mažą gyvybę 25c.
- 6) Vargonėliai (dumburėliai) 30c.
- 7) Vyriški, stori auksu lieti žiedai 1.00
- 8) Magiškos kortos 10c.

Kas prisigs „Money Order“ ant 4 dolerių, gaus visus tuos daiktus, kurie yra vėrti \$4.50.

Gal ir pačio markėmis (stmps) prisiųsti. Iš Canados markių neprimam. Adresuokit:

P. Narvydas, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y. (32)

FARMOS! FARMOS!

Tėmyk ir atmint, jog naudą turėsi ten, kur surasi sau puikų gyvenimą. Nemėtyk sunkiai uždirbtų pinigų po karčiamas ne ant kitų niekniekių, bet pirkis gabalą žemės ir dirbk sau, ne kitiems. Šioje apygardoje yra didelė lietuviška kolonija, kur daugelis yra apsigyvenusių lietuvių, kurie yra laimingi ir užganėdinti ir sveiki. Dabar yra geriausias laikas apžiūrėti farmas ir kas ant jų auga šiame krašte.

Akras žemės kaštuoja nuo \$12.00 iki \$20.00.

Delei platesnių žinių kreipkitės šiuo adresu:

Cristal Lake Farm, Wellston, Mich.

Parsiduoda namas; del dviejų familijų. Visi intaisymai kuonogeriausi. Randos ant mėnesio \$32.00 Parsiduoda už \$4,200.00; lotas 30 plotio 100 pėdų ilgio. Namas naujas. Kas norite darsižioti kreipkitės pas:

G. Lapinskas, 131 Madison Ave., Maspeth, L. I.

Skausmai ir laužymai,

neatsizvelgiant į jų charakterį. duodasi greitai apgalt ir iš organizmo išvarty, jeigu tiktai greitai ir laiku bus pavartotas

Severos Gothardiškas Aliejus

(Severa's Gothard Oil)

kuris yra žinomas kaip vienas iš geriausių linimentų, arba skysčių tepimui ir kaip tokiis randa sau labai platų lauką, nes vartojamas įvairiuose atsitikimuose. Pagelbėjo kitiems—leiskit kad pagelbėtų ir jums. Perskaitykit sekantį prirodymą.

Vėl gali dirbti.

„Pavartojus Severos Gothardišką aliejų, pasijaučiau daug geriau, skausmas kejoj pasiliovė greitu laiku, o po savaitės jau galėjau grįžti prie darbo ir dirbu dabar kaip pirmiau. Škaitau juos Gothardišką aliejų vienu iš geriausių linimentų šios rūšies skausmams.

TOM TAMA, Box 8, Gardiner, N. Mex.

Išdirbinėjau dabar Severos Gothardišką Aliejų dviejuose dienuose: 25 centai ir 50 centų aptiekose.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

120 Grand Street, Brooklyn, N. Y. J. J. PANKKŠTIS & CO.

NAUJANAMAS PASAULIS. Būsimas Matius Giftons. Jaunomeniniai dovanėlės. Su dailiomis, geriomis, paveikslėliškais ir taryt išvaidinimais.

200 ZAUDIMŲ kambarėje ir tyrime ore. PREKE 65 centai.

ELIŲ RINKINYS. ZALIOJI PIEVELĖ. LIUDAS GIRA.

K. Labanas

Su geriausiais advokatais, kurie veda visokias provas, kriminalnas ir civilnas augčiausiose teismuose. Nė viena prova jiems ne yra perdidelė nei permaža.

Išdirbu visokius dokumentus. Inširinu formiūs ir gyvastį žmogaus su geriausiomis kompanijomis. Parduoode namus, lotus ir farmas geriausiose vietose.

Duodu patarimą (rodą) dykai visokiuose reikaluose.

Su visokiais reikalais kreipkitės pas mane, o busite pilnai užganėdinti.

NEW YORK'O OFISAS: 55 Liberty Str., 19th floor, Room 1902. Tel. Cortlandt 3923. Valandos: nuo 9 ryte iki 5 vakare.

BROOKLYN'O OFISAS: 239 S. 4-th Str. Tel. Valandos: nuo 9 ryte iki 8 naktį. Vakare nuo 6 iki 10 val.

KELIAUJANTIEMS EUROPON.

Laivai išplaukia iš New Yorko
Rugpjūtis—August mėn.

8	Southampton,
8	Liverpool,
9	Hamburg,
9	Hamburg, „Imperator“,
9	Antwerpen,
9	Glasgow,
9	Libau—Libava,
9	Bremen,
12	Rotterdam,
12	Bremen, Express,
13	Liverpool,
13	Liverpool,
16	Antwerpen,
16	Glasgow,
19	Rotterdam,
19	Bremen,
20	Liverpool,
21	Hamburg,
22	Liverpool,
23	Glasgow,
23	Antwerpen,
23	Hamburg,
23	Libau—Libava,
26	Bremen, Express,
26	Rotterdam,
27	Liverpool,
27	Hamburg,
28	Bremen,
29	Liverpool,
30	Glasgow,
30	Antwerpen,
30	Bremen,
30	Hamburg,

Dienos išplaukimo ir laivų vardai.
1 Bremen — prėkė \$37.00 ir \$40.00
2 Kronprinz Wilhelm
3 George Washington
4 Kronprinzessin Cecilie
16 Kaiser Wilhelm der Grosse
23 Kaiser Wilhelm II
25 Friedrich der Grosse
30 Kronprinz Wilhelm
1 Rotterdam — \$35.00.
2 Noordam
3 Rydam
16 Rotterdam
23 Postdam
30 New Amsterdam
1 Libava—Libau — \$33.00.
6 Kursk
20 Russia
Rusų-Amerikos linija į Rotterdamą — \$31.00.
1 Antwerpen — \$35.00.
6 Lapland
17 Kronland
24 Vaderland
1 Hamburg — \$35.00 ir \$37.00.
3 Kaiserin Auguste Victoria
4 President Lincoln
11 Pennsylvania
20 Imperator
20 Patricia
24 Amerika
1 Liverpool — \$35.00.
4 Baltic
11 Adriatic
18 Celtic
25 Cedric
1 Liverpool—Cunard Line — \$35.00.
4 Campania
7 Carmania
11 Mauretania
18 Lusitania
21 Caronia
25 Campania
1 Southampton — \$33.75.
5 Philadelphia
12 New York
19 St Paul
26 St Louis.
1 Glasgow — \$32.00.
6 Caldonia
13 Columbia
20 Cameronia
27 California.

Mes pardodame laivakortes tarp Bremen—Baltimore, tarp Bremen—Philadelphia, tarp Antwerpen—Boston, tarp Antwerpen—Philadelphia, tarp Libavos—Halifax, tarp Libavos—Boston, tarp Libavos—Montreal, tarp London—Montreal, tarp Buenos Aires—New York, tarp Trieste—New York, tarp Bremen—New York, tarp Hamburg—New York, tarp Rotterdam—New York, tarp Antwerpen—New York, tarp Liverpool—New York, tarp Libau—New York, tarp Southampton—New York. Apie laivakortų prekę į visas šalis pasiklauskite per laišką pridėdami už žet. markę atsakymui.

Eso mus keliaujantieji teiksia pirma parasyti laišką bent 10 dienų pirma išsiųsimo, idant būtų galima sužinoti laivą, kada ir kur pasitikti.

Pirkusius pas mus laivakortes, mes patinkaname ant dypo, aprūpiname bagažus, nurodame ant laivo ir parupiname nuo konsolio popieras parėjimui rubeliams. Išmainome pinigų — rubelius į dolerius ir dolerius į rublius.

Mes pardodame tikėtus ant Bay State Lin. šiuos miestus:

- Boston \$2.40,
- New York \$2.40,
- Phil River \$1.75,
- Philadelphia \$1.50.

Apie kitą arba rašykite ant šio adreso:

J. J. Paukštis & Co.,
120 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Dr. J. S. Message (Misevičia)
272 BERRY STREET Brooklyn, N. Y.
Tel. 595 Greenpoint
Specialistas širdies ir plaučių ligų.
Office Hours:
8—10 A. M. 12—2 P. M. 6—8 P. M.

DAKTARAS A. BACEVYČE
GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J.
200 Marshall St., ir kampa. Second St.
Ligonius priima:
iš ryto nuo 8—9 po pietų nuo 2—3
ir vakare nuo 6—8
Telephone 1337 R. Elizabeth.

GERA PROGA!
Gramatika angliskos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00
Valkų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo. 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo. 10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta). 35c
Viso \$1.60
Kas atsiųs iškirptę šitą aparatinimą iš „Vienybės Lietuvninkų“ ir \$1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City

Tarptautiškoji Akušerių MOKYKLA.

Moteris, norinti išmokti akušeriją, dabar tu laisvą, mokyklą Scrantone, Pa. Mokslas prasidės 2 d. Sausio, 1913 m. ir trauksis per 4 mėnesius. Pasibaigiant kursui, bus duotas diplomas, valdžios pripažintas visoje šalyje. Įstatyti mokyklon gali moteris, turinčios nemažiau 20 metų amžiaus ir mokančios bent skaityti ir rašyti. Už kursą mokasi \$100.00.
Mokyklon Lietuvos priima „The International College of Midwifery“.

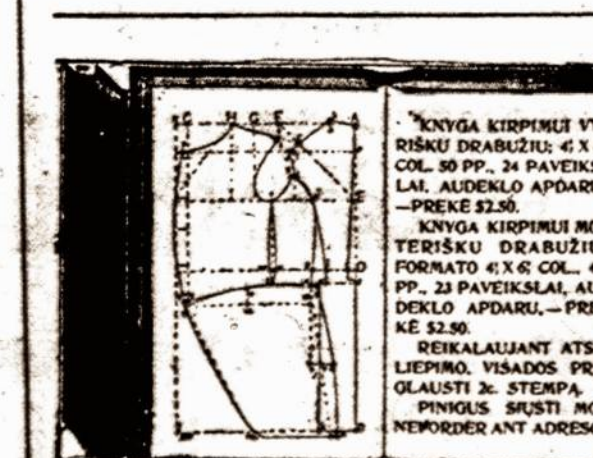
DR. J. SZLUPAS, Prezidentas.
1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Telefonas: 6426—J—Market.

Daktaras
JONAS J. KAŠKIAUČIUS
VALANDOS: 8—11 ryte,
1—3 po pietų,
7—9 vak.
Seredomis 8—11 ryte.
152 Polk Str. prie Ferry Str.
NEWARK, N. J.

PARSIDUODA PIGIAI

nausos drukuojamos mašinos Typewriters. Rašyti kitą šlaides, o gausite katalogą dykai. Knygos telpa par iduoda ir yra reikalinga Agentų.
Kraipytis per laišką a t šio antrašo:
A. MALIAUSKAS,
687 3rd Ave., BROOKLYN, N. Y.
P. S. Telpogai parsiduoda naminiai rakandai (Furniture) at t išmokėsio vietiniai kreipkitės pas mane.

J. TOPILIS
120 Grand str.
Brooklyn, N. Y.

LIETUVIAI, EIKIT PAS LIETUVI!

Pirk džiogerius, lencuogelius, šluobinius žiedus, šipkortes, daviernastis, siust pinigų į Lietuvą, puikių popierių gromatomas rašyti, knygy. Jau 19 metų prie to užsiėmimo viską išpildau teisingai tai reiškia gerai.
Visiem veljam eit pas
Jurgi Jeszmanta,
6 So. Washington St.,
Cor. E. Market st. Wilkes-Barre, Pa.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas **PETRA A. DRAUGELI**
Skanus alus, gardi ardelka, elius, visokis vynas, krepenti cigarai, ir puikių uždandžių. Salė dėl mitingų ir veselių. Nepamirškite šios atsakančios vietos, o būsit užgandinti.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

Kaip pasilikti Amerikos piliečiu.
Knygtė Lietuviškoji ir Angliškoji kalbosa. Turinys: Įstatymai apie pilietybę, klausimai ir atsakimai kaip išlikti popieras, Suvienuj Valtijų konstitucija, nepriegulmybės deklaracija ir konfederacijos straipsniai. Amerikos Lietuvių Ukėsu Klubas, matydamas reikala, išleido virš minėtą knygtę kurios čiena yra 25c. Užsakydami knyga pinigų siųskite per Money Orderį arba krasos ženkleliais, ant šito adreso:
LITHUANIA N. CITIZENS CLUB
372 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

ORIGINALIŠKI ROZAVI ir KITOKI MILTAI.

Kostumieriai, reikalaukite Rugių ir kitokių miltų. Būsate sveiki ir duonos iš Rozavų stiprūs!

DUONKEPIU ATYDAI!

Aš esu savininkas ir pardavėjas Suvienujose Valtijose ir Europoj Originalinių Rozavų miltų iš čysiausių, svečiausių ir geriausių rugių grūdų, kuriuos tik užgerus pinigų galima gauti. Rozavų miltus turi vartoti tik geriausi duonkepiai šios šalies ir aš noriu atkreipti atidų tiems duonkepiams, kurie dar nevartoja Rozavų miltų rugių duonai.
Aš tiktai ir pasiskelbiu, kad maloniai kiekvienam atsišauksiam suteiksiu visokias informacijas, ypač duonkepiams ir visada užgandėsiu atsišauksius. Aš užtikrinu Jums, kad tai bus geras pelnas ir atgabus didelę pramonę. tik tuojaus paimkit plunksną ir parašykite pas mane laišką, reikalaudami platesnių žinių apie Rozavus ir kitokius Miltus.

Morris Rosenfeld,
4 and 5 Produce Exchange, NEW YORK, N. Y.

JONINĖS.

Keturių veiksmų drama, garsaus vokiečių dramy rašytojo G. SUDERMANO, versta K. Puidos. Pust. 143. Čienia 45 centai.
Ši drama lošiama jau beveik visų civilizuočių tautų teatruose. Ji yra gilaus turinio ir nepaprastai švelnaus stiliaus. Bėdnos lietuvis mergaitė tapo užauklėta turtingo vokiečio namuose. Mergaitė paskiaus darsižino, kad jos motina yra girtuoklė ir valkata. Reiktų rados sekti paskui prigimtus ryšius ir eiti pas savo motiną. Bet čia ir apsiereiškia žmogaus silpnybė: Mariutė išsižada savo motinos, išsižada savo numylėtinio ir pasilieka pas vokiečių, kuriam turi atitarnauti už išauklėjimą. Tai gi Mariutė seka didelį principą, būtent išpildo savo pareigą linkui žmoniškumo, nors per motinos kraują peržengia. „Joninės“ bus lietuviškos scenos papuošalu, kur jas tinkamai ir prisirengę suloš.

VISUOTINOJI HISTORIJA

Satyriškai parašyta senojo ir naujojo pasaulio istorija. Čienia 60 centų.
Šitą storą knygaitę galės su nauda perskaityti net ir studentai. Bet jau šiaip skaitytojais, tai ja skaitydami turės ir naudą ir linksną zobovą. Čia satyros ir juoko formoje yra paminėti visi svarbesni pasaulio atsitikimai, tautų karės, perversmai. Užgriebta kiek ir „lietuvių politika“. Tekstas padabintas paveikslėliais. Skaitytojau! Skaityk tą knygą, juokis, nors daugeliui kam ir netikėk, nes atmink, kad tai juokas. Bet istoriškus vardus išidėk. Jau jie tai tikri.

DRAMOS.

Jaunas mūsų dramy rašytojas, K. PUIDA, davė šiame veikale tris dramas: Rūtų vainikas. Mirga. Undinė. Čienia 30 centų.
Visos šitos dramos imtos iš lietuvių gyvenimo tai historijos. „Rūtų vainikas“ gal bus kiek sunkesnė scenai, bet tai puikiai dramatinuota legenda, kaip vieno didžiūno giminė pražuvo už pražūdydą mergaitės nekaltybės. „Mirga“ yra jau žinomas historiškas atsitikimas, kaip pasišventusi ant mirties mergaitė išgelbėjo Lietuvos D. K. Vytautą iš kalėjimo. Kaslink „Undinės“, tai šita undinė yra turtinga rusė mergaitė, kuri atėmė Lietuvai jauną inteligentą ir išviliojo Siberijon. Šios dramos yra puikus indelis mūsų scenos repertuaran.

J. J. PAUKŠTIS & Co.
120 GRAND STR., BROOKLYN, N. Y.

A. OLSZEWSKIO BANKA

Chicago, Illinois

PRIMA pinigų taupinimui nuo \$1.00 ir augščiau ir moka 3 procentą už padėtus pinigus.
SKOLINA pinigų pirkimui ir statymui namų ir štorių Chicagoje.
SIUNČIA pinigų į visas dalis svieto ir parduoda šifkortes ant visų linijų.
ISMAINO ruskus pinigų ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant ruskų.
Turint kokius nors reikalus į Banką rašykite šiuom adresu:
A. OLSZEWSKI BANK
3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

TAI SENIAUSI IR TURTINGIAUSI AMERIKOS LIETUVIŲ PAŠALPINE DRAUGIJA
ISTEIGTA 1886 M.
Moka pašalpą ligoje po \$6.00 savaitėje ir turi keturis pomirtinės apsaugos laipsnius: \$150.00, \$300.00, \$600.00 ir 1000.00.
Kiekvieno lietuvių privatumu yra dėties prie tos Organizacijos.
Iki 1 d. Sausio 1913 metų Susivienijimas išmokėjo: našlėms ir našlaičiams pomirtinių pašalpų — \$72,469.33. Lietuvių apšvietos ir kultūros reikalams — \$8,651.82. S.L.A. turtas išneša (1 d. Sausio 1913 m.) \$52,517.97.
Tuojaus prisirašyk prie gyvuojančios tavo mieste S.L.A. kuopos. Jaigu kuopos nedaranda, klausk informaciją pas Centro Sekretorių žemiaus paqnetu adresu, o gausi paaiškinimus kaip suorganizuoti kuopą.
A. B. Strimaitis, Centr. Sekr.
307 W. 30-th St. New York, N. Y.

Liaudies Dainos,

Solo balsui ir pianui, sutaisė
MIKAS PETRAUSKAS.

1. Vai aš pakirščiau žalioj girioj klevelį 20c.
2. Jojau dieną, jojau naktį 60c.
3. Siuntė mane motinėle į jureles vandenilio 20c.
4. Šių nakčiai, per nakčiai nemigau 30c.
5. Ko liudit sveteliai, ko nedainuojat? 20c.
6. Saulelė raudona, vakaras netoli 25c.
7. Tykiai, tykiai Nemunėlis teka 15c.
8. Už šilingėlių, už mažulelių 30c.
9. Skyniau, skyniau skynimėlių 15c.
10. Dovanojo man motulė baltų drobely 15c.
11. Jahna mahte seeru sehja, liho 15c.

Viso \$2.65

Gaunamos pas:
J. J. Paukštis & Co.,
120 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

Išsiveržimas

Mano budu išgydyti ant visados
BE OPERACIJOS.

Aš noriu kalbėti su kiekvienu žmogum turinčiu išsiveržimą. Aš noriu išaiškinti mano gydymo būdą. Aš gydu išsiveržimus per 20 metų ir esu išgydęs tūkstančius žmonių. Tasai didis patyrimas padarė mane specialiaistu gydyme išsiveržimų, ir aš neesu pamėgdžiotojas.

ATMYK Aš esu išradęs ir tikrasis, t. e. skausmo, gydytojas išsiveržimo, ir pagal didę mano praktiką ir pasekmę, esu pašalinęs daugelį pamėgdžiotojų. Jeigu jūs papulsite į tokių rankas, pasekmės bus neuzganedinančios.

KANALO NEVEIKME—Sistema mano gydymo Kanalo ligų užtikrina jus tikrame išgydyme. Aš nenaudoju peilio nei kito kokio barbariško įrankio gydyme kanalo ligų.

VYRŲ LIGOS.

Aš noriu idant kiekvienas kenčiantis nuo Užnuodijimo Kraujo, Silpnumo Guvumo, Kraujo ir Inkstų negalių arba kitų ypatingų ligų, rašytų arba ateitų pasikalbėti su manim išikimam.

RAŠYK Jeigu negali ateiti. Visos gromatos yra užlaikomos slaptose ir visi atsakymai siunčiami paprastame koperte. Rašyk dėlei iliustruotos knygelės apie išsiveržimą, šuipimą, Nusilpimą. Įdėk 2 centu stampą atsakymui.

Dr. Alex O'Malley

158 Washington st. Wilkes-Barre, Pa.

Kur lietuviškai susikalbama ir susirašoma.

KRONIŠKOS.
KRAUJO ir NER-
VŲ LIGOS
IŠGYDYTOS.

Dr. Alex O'Malley (specialist).

Telefonas 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir
Laidotuviu
Direktoriai.

Laidojame
Numirelius
ant visokių
Kapinių.

PARSAMDOME KARIETAS

veselioms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsiųskite ypatingai
ar per telefoną. Ofisai atidaryti dieni ir naktį.
227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

Sveikata Brangiausias Žmogaus Turtas.

Jau nuo keliolikos metų Brooklyn-New York gyvena Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA Provizoriaus VINCŲ J. DAUNORŲ, kurios tikslas yra apsaugoti savo vianautis nuo visokių apgavikų ir gydyti juos tikrai ir geromis ir paskelgimomis gydomosiomis nuo visokių ligų ir kuno silpnųjų.

LIETUVIŠKA APTIEKA savo ligų metų prityrimu išrado daugybę specialiausių gydytojų, sutaisyti iš šviediančių ir geriausių medikamentų ir labai paskelgimai gydančių ligas.

Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukratus ir gausios sekantios gydomos:

Kraujo Valytojas	\$1.00	Del išvartymo soliterio	\$3.00
Gyvasies Balsamas	75c	Del lytiškų ligų	50c. ir \$1.00
Nervų Stiprintojas	50c. ir \$1.00	Nuo Reumatizmo	50c. ir \$1.00
Vaistas nuo vidurių	50c. ir \$1.00	Nuo kojų prakaitavimo	25c
Nuo kosulio	25c. ir 50c	Gydanti motis	50c
Nuo gerklės skaudėjimo	25c. ir 50c	Antiseptiškas muilas	25c
Skilvinės proskos	\$1.00	Antiseptiška motis	25c
Pigulės del kepenų	25c	Nuo dusulio	50c
Nuo galvos skaudėjimo	25c	Proškos del dantų	25c
Nuo dantų gelimo	10c. ir 25c	Nuo kosulio del vaikų	25c
Nuo persilimo	25c	Kastorija del vaikų	10c. ir 25c
Plaukų stiprintojas	25c. ir 50c	Nuo viduriavimo	25c
Linimentas arba Expelleris	25c	Kraujo Stiprintojas	50c
Anatharynas plovimui	25c	Gumbo Lasai	50c ir \$1.00
Nuo kirmėlių	25c	Nuo plaukų žilimo	50c
		Blakčių Naikintojas	10c
		Karpy Naikintojas	10c

Speciališkai tikrai lietuviška Trejanka arba Trejos Devynerios 25c
Taip pat iš Lietuvos pargabentos visokios Lietuviškos gydančios žolės, šaknys ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.

Reikalaukite prisistatymo Katalogo su mūsų gydytojų aprašymais.
Kreipiantiesiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiningus ir teisingus patarimus kiekvienoje ligoje.

Jeigu jums brangi yra jūsų sveikata, tai tuojau reikalaukite gydytojų, rašydami arba atsilankydami į LIETUVIŠKA APTIEKA

VINCAS J. DAUNORA

APTIEKORIUS

229 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Sveikata Auga!

Kaip išmintingas UKINKAS PATAIKO I TINKANČIA DIRVĄ PASĖT SĖKLĄ: kuri gražiai auga, puikiai auga ir gausius vaisius atneša, JEI SUMANUS PROFESIONALISKAS FAKTARAS, pažysta gerai ligų, pritaiko atsakant, kaip ligas prie visokių nesveikųjų, silpnųjų, kurios pasija vaistus sveikatos, panaikina ligų, užmęga išgydymą, sugrąžina pajėgas ir išaukština pilik sveikatą ir dūmą, kas šuteikia žmogui laimę ir linksmybę. PHILADELPHOS M. KLINIKAS bei daktarai tūkstančius žmonių padarė sveikais ir laimingais išgydant nuo visokių ligų

SVEIKATA YRA TAI DIDIAUSIAS TURTAS ŽMOGAUS, BE SVEIKATOS NĖRA LAIMĖS NĖ LINKSMYBĖS ANT SVIETO.

Phil. M. Klinikas, turi net kelis PROFESIONALISKUS DAKTARUS, kurie greitai laike pataiko sergantiems pagalbėti todėl, kad gydytysk, o nedaro eksperimentų ant sergančių. Vyriausias Klinikos Daktaras, per Amerikos valdžią, net medaliu apdovanotas. Tokiam jau tik galima tikėti.

Privatiskaj LABARATORIJŲ Ph. M. Kliniko, atsiųskusiems sutais kiekvienam ligkarnas iš gydytojų gyvanotų medikamentų, seniausių ir naujausių išradimų, kuriuos tik aukščiausios mokslo išradę pagelbėti žmogui.

Iš daugybės išgydytų štai ką patis žmonės rašo:
GARIBINGAS PH. M. CLINICI Praneša, kad ligkarnas subaigė ir esame labai užgėdinti už tikrą pagalbę: greitą ir gerą išgydymą. Mano moteris teipat jau yra sveika už ką siūndžia širdingiausią padėką. Jūsų pamėdytą ir teisingą būdą gero gydymo, skelbim tarp savo pažystamų, kadangi tik jūs broliškai žmonėms tarnaujate. Pasilekame dėkavodami su moteria A. Antezickas, Iron and Metal Co. So. Richmond, Va.

Mrs. K. Jurevicius, Box 238, Glens Fall, N. Y., teipat šimtais kartų dėkavoja, už išgydymą nuo ligos galvos skaudėjimo, nerviško, dieglių kojos, nusilpnėjusios ir sutrisios sveikatos — teipat moteriskų ligų. Nemažiau dėkmingi: L. KLIMAS, 55 Ellsworth St. Worcester, Mass., Mr. M. KOLIAGA, Box 192, Boswell, Pa. Mr. J. TYMCZUKAS, 306 Center St., Freehold, Pa. Teipat išgydyti nuo visokių pasilpnėjusių ligų, kurių jokių būdų ne galima sutalpinti.

ISITĖMYKIT, kad slaptybės ligų saugiai užlaikoma, visada.
KAD ESI NESVEIKAS, BET NORI PASTOTI SVEIKU IR LAIMINGU, tad atsilankyk, o jeigu toli gyvenai, tad aprašyk savo ligą bei nesveikumas lietuviškoje kalboje kas benkila, o tikrai, kad apsaugai tikrą pagalbę sveikatai kaip tūkstančiai, kurie jau džiaugiasi ir dėkavoja, nes tikrai išgydyti ir tokius, kurių kiti negalio išgydyti kaip vyriausias teip ir užsiėmęs jaus ligas nuo skaudėjimo: p. tinose, mukose, kojos, samarose, krutinėje, strėnos, galvos, šonų; išbrimais epogais nuo blogo ir neįstojimo, nuo sunkaus šėlios nubėgimo, nusilpnėjimo, vidurių neribimo, užkietėjimo, siagos, greito pulsimo, nerviško, bėmės, silpno ir sumažėjusio kraujo, užsikrėdimo slaptų lytiškų ligų. Širdies, kepenų, inkstų, silpnų plaučių, kosėjimo, sunkaus kvėpavimo, nuo persilimo siagos, blogų sapnų, nemigos, neturėjimo apetito, be palio be paustymo be aprašijos, bet su lietuviškos, kurios tūkstančius išgydė. Teipat moteris nuo skausmingų mėnesinių ir kitokių visokių ligų, kurios užpūla vargšimui žmogui. VYRU IR MOTERIŲ. Reikalaujant rodos ir pagelbos nuo daktaro, visada adresuok arba ciek po šiuo adresu:

THE PHILADELPHIA M. CLINIC,

1117 WALNUT STREET, PHILADELPHIA, PA.

VALANDOS: nuo 10 ryto iki 4 po p. šventadienis nuo 10 iki 3. Uarni ir Pėny: žiomis nuo 9 iki 8 val. Reikalaukite nuo Klin ko dovani ir skatytų knygų „Daktaras“.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENTATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

—AGENTURA—

Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigų.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES kelianjantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes knuteisingiausia ir kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirkio Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad mes visados sutoikiame keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisagot nuo apgavysčių.

Taigi reikalaujant ŠIFKORTIŲ — malonėkiti kreiptis prie mūsų, o busit kuogeriausia aprupinti visame.

Offiso valandos:
šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros darys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunciname pinigų į visą svetio dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant rusų ir vokiškų.

Parduodam Tikietus ant geležinkelio ir pietines ir vakarines valstijas.

Persiučiam potografas į Lietuvą ir užregistuojam laiškus.

Spausdiname visokias knygas, konstitucijas ir kitus visokius spaudos dalykus, greitai ir pigiai.

„VIENYBE LIETUVNINKU“

Seniausias Lietuvių Laikraštis Amerikoje. Ikturis 1886 metė.

Išsina kas Seređa. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų“ Amerikoje prekinoja [metams \$2.00, pusei metų \$1.00. Užrubežiose prekinoja metams \$3.00, pusei metų \$1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškam rašyt ir kitokius spaudos dalykus. Darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žedynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Pauksztis & Co.

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Gera proga visiem

Užlaikau tikrą lietuvišką krautuvę, kurioje galite gauti, laikrodžių, laikrodžių, žiedų, spikų, košėlių, kompasų, kryžulių, gramafonų visokio išdarbio. Taipogi lietuviškų rekordų, ir kitų visų kalbų. Puikiausių armonikų, smuikų, klarnetų, triubų ir daugybę visokių muzikalių instrumentų. Taipgi gerų britvų visokio skyriaus. Maldaknių, visokių gražių popierių laiškam rašyti (gromatomis) su puikiausiais apskaitimais ir dainomis. Visokių magiškių monų daiktų. Taipgi monų knygą, kur galima iš jos padaryti visokias mandrytes. Taipgi visokių kazyrių turime. Taisom visokius auksinius daiktus: laikrodžius, žiedus, bronzalius ir visokius muzikališkus instrumentus: armonikus, smuikas, klarnetus, triubus, pianus, vargonus ir kitus visokius auščiau minėtus daiktus. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:

J. GIRDES

95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Užlaikau tikrą lietuvišką krautuvę, kurioje galite gauti, laikrodžių, laikrodžių, žiedų, spikų, košėlių, kompasų, kryžulių, gramafonų visokio išdarbio. Taipogi lietuviškų rekordų, ir kitų visų kalbų. Puikiausių armonikų, smuikų, klarnetų, triubų ir daugybę visokių muzikalių instrumentų. Taipgi gerų britvų visokio skyriaus. Maldaknių, visokių gražių popierių laiškam rašyti (gromatomis) su puikiausiais apskaitimais ir dainomis. Visokių magiškių monų daiktų. Taipgi monų knygą, kur galima iš jos padaryti visokias mandrytes. Taipgi visokių kazyrių turime. Taisom visokius auksinius daiktus: laikrodžius, žiedus, bronzalius ir visokius muzikališkus instrumentus: armonikus, smuikas, klarnetus, triubus, pianus, vargonus ir kitus visokius auščiau minėtus daiktus. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:

J. GIRDES

95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Užlaikau tikrą lietuvišką krautuvę, kurioje galite gauti, laikrodžių, laikrodžių, žiedų, spikų, košėlių, kompasų, kryžulių, gramafonų visokio išdarbio. Taipogi lietuviškų rekordų, ir kitų visų kalbų. Puikiausių armonikų, smuikų, klarnetų, triubų ir daugybę visokių muzikalių instrumentų. Taipgi gerų britvų visokio skyriaus. Maldaknių, visokių gražių popierių laiškam rašyti (gromatomis) su puikiausiais apskaitimais ir dainomis. Visokių magiškių monų daiktų. Taipgi monų knygą, kur galima iš jos padaryti visokias mandrytes. Taipgi visokių kazyrių turime. Taisom visokius auksinius daiktus: laikrodžius, žiedus, bronzalius ir visokius muzikališkus instrumentus: armonikus, smuikas, klarnetus, triubus, pianus, vargonus ir kitus visokius auščiau minėtus daiktus. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:

J. GIRDES

95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Užlaikau tikrą lietuvišką krautuvę, kurioje galite gauti, laikrodžių, laikrodžių, žiedų, spikų, košėlių, kompasų, kryžulių, gramafonų visokio išdarbio. Taipogi lietuviškų rekordų, ir kitų visų kalbų. Puikiausių armonikų, smuikų, klarnetų, triubų ir daugybę visokių muzikalių instrumentų. Taipgi gerų britvų visokio skyriaus. Maldaknių, visokių gražių popierių laiškam rašyti (gromatomis) su puikiausiais apskaitimais ir dainomis. Visokių magiškių monų daiktų. Taipgi monų knygą, kur galima iš jos padaryti visokias mandrytes. Taipgi visokių kazyrių turime. Taisom visokius auksinius daiktus: laikrodžius, žiedus, bronzalius ir visokius muzikališkus instrumentus: armonikus, smuikas, klarnetus, triubus, pianus, vargonus ir kitus visokius auščiau minėtus daiktus. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:

J. GIRDES

95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Užlaikau tikrą lietuvišką krautuvę, kurioje galite gauti, laikrodžių, laikrodžių, žiedų, spikų, košėlių, kompasų, kryžulių, gramafonų visokio išdarbio. Taipogi lietuviškų rekordų, ir kitų visų kalbų. Puikiausių armonikų, smuikų, klarnetų, triubų ir daugybę visokių muzikalių instrumentų. Taipgi gerų britvų visokio skyriaus. Maldaknių, visokių gražių popierių laiškam rašyti (gromatomis) su puikiausiais apskaitimais ir dainomis. Visokių magiškių monų daiktų. Taipgi monų knygą, kur galima iš jos padaryti visokias mandrytes. Taipgi visokių kazyrių turime. Taisom visokius auksinius daiktus: laikrodžius, žiedus, bronzalius ir visokius muzikališkus instrumentus: armonikus, smuikas, klarnetus, triubus, pianus, vargonus ir kitus visokius auščiau minėtus daiktus. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:

J. GIRDES

95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Užlaikau tikrą lietuvišką krautuvę, kurioje galite gauti, laikrodžių, laikrodžių, žiedų, spikų, košėlių, kompasų, kryžulių, gramafonų visokio išdarbio. Taipogi lietuviškų rekordų, ir kitų visų kalbų. Puikiausių armonikų, smuikų, klarnetų, triubų ir daugybę visokių muzikalių instrumentų. Taipgi gerų britvų visokio skyriaus. Maldaknių, visokių gražių popierių laiškam rašyti (gromatomis) su puikiausiais apskaitimais ir dainomis. Visokių magiškių monų daiktų. Taipgi monų knygą, kur galima iš jos padaryti visokias mandrytes. Taipgi visokių kazyrių turime. Taisom visokius auksinius daiktus: laikrodžius, žiedus, bronzalius ir visokius muzikališkus instrumentus: armonikus, smuikas, klarnetus, triubus, pianus, vargonus ir kitus visokius auščiau minėtus daiktus. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:

J. GIRDES

95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Užlaikau tikrą lietuvišką krautuvę, kurioje galite gauti, laikrodžių, laikrodžių, žiedų, spikų, košėlių, kompasų, kryžulių, gramafonų visokio išdarbio. Taipogi lietuviškų rekordų, ir kitų visų kalbų. Puikiausių armonikų, smuikų, klarnetų, triubų ir daugybę visokių muzikalių instrumentų. Taipgi gerų britvų visokio skyriaus. Maldaknių, visokių gražių popierių laiškam rašyti (gromatomis) su puikiausiais apskaitimais ir dainomis. Visokių magiškių monų daiktų. Taipgi monų knygą, kur galima iš jos padaryti visokias mandrytes. Taipgi visokių kazyrių turime. Taisom visokius auksinius daiktus: laikrodžius, žiedus, bronzalius ir visokius muzikališkus instrumentus: armonikus, smuikas, klarnetus, triubus, pianus, vargonus ir kitus visokius auščiau minėtus daiktus. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:

J. GIRDES

95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Užlaikau tikrą lietuvišką krautuvę, kurioje galite gauti, laikrodžių, laikrodžių, žiedų, spikų, košėlių, kompasų, kryžulių, gramafonų visokio išdarbio. Taipogi lietuviškų rekordų, ir kitų visų kalbų. Puikiausių armonikų, smuikų, klarnetų, triubų ir daugybę visokių muzikalių instrumentų. Taipgi gerų britvų visokio skyriaus. Maldaknių, visokių gražių popierių laiškam rašyti (gromatomis) su puikiausiais apskaitimais ir dainomis. Visokių magiškių monų daiktų. Taipgi monų knygą, kur galima iš jos padaryti visokias mandrytes. Taipgi visokių kazyrių turime. Taisom visokius auksinius daiktus: laikrodžius, žiedus, bronzalius ir visokius muzikališkus instrumentus: armonikus, smuikas, klarnetus, triubus, pianus, vargonus ir kitus visokius auščiau minėtus daiktus. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:

J. GIRDES

95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Užlaikau tikrą lietuvišką krautuvę, kurioje galite gauti, laikrodžių, laikrodžių, žiedų, spikų, košėlių, kompasų, kryžulių, gramafonų visokio išdarbio. Taipogi lietuviškų rekordų, ir kitų visų kalbų. Puikiausių armonikų, smuikų, klarnetų, triubų ir daugybę visokių muzikalių instrumentų. Taipgi gerų britvų visokio skyriaus. Maldaknių, visokių gražių popierių laiškam rašyti (gromatomis) su puikiausiais apskaitimais ir dainomis. Visokių magiškių monų daiktų. Taipgi monų knygą, kur galima iš jos padaryti visokias mandrytes. Taipgi visokių kazyrių turime. Taisom visokius auksinius daiktus: laikrodžius, žiedus, bronzalius ir visokius muzikališkus instrumentus: armonikus, smuikas, klarnetus, triubus, pianus, vargonus ir kitus visokius auščiau minėtus daiktus. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:

J. GIRDES

95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Užlaikau tikrą lietuvišką krautuvę, kurioje galite gauti, laikrodžių, laikrodžių, žiedų, spikų, košėlių, kompasų, kryžulių, gramafonų visokio išdarbio. Taipogi lietuviškų rekordų, ir kitų visų kalbų. Puikiausių armonikų, smuikų, klarnetų, triubų ir daugybę visokių muzikalių instrumentų. Taipgi gerų britvų visokio skyriaus. Maldaknių, visokių gražių popierių laiškam rašyti (gromatomis) su puikiausiais apskaitimais ir dainomis. Visokių magiškių monų daiktų. Taipgi monų knygą, kur galima iš jos padaryti visokias mandrytes. Taipgi visokių kazyrių turime. Taisom visokius auksinius daiktus: laikrodžius, žiedus, bronzalius ir visokius muzikališkus instrumentus: armonikus, smuikas, klarnetus, triubus, pianus, vargonus ir kitus visokius auščiau minėtus daiktus. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:

J. GIRDES

95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Užlaikau tikrą lietuvišką krautuvę, kurioje galite gauti, laikrodžių, laikrodžių, žiedų, spikų, košėlių, kompasų, kryžulių, gramafonų visokio išdarbio. Taipogi lietuviškų rekordų, ir kitų visų kalbų. Puikiausių armonikų, smuikų, klarnetų, triubų ir daugybę visokių muzikalių instrumentų. Taipgi gerų britvų visokio skyriaus. Maldaknių, visokių gražių popierių laiškam rašyti (gromatomis) su puikiausiais apskaitimais ir dainomis. Visokių magiškių monų daiktų. Taipgi monų knygą, kur galima iš jos padaryti visokias mandrytes. Taipgi visokių kazyrių turime. Taisom visokius auksinius daiktus: laikrodžius, žiedus, bronzalius ir visokius muzikališkus instrumentus: armonikus, smuikas, klarnetus, triubus, pianus, vargonus ir kitus visokius auščiau minėtus daiktus. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:

J. GIRDES

95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Užlaikau tikrą lietuvišką krautuvę, kurioje galite gauti, laikrodžių, laikrodžių, žiedų, spikų, košėlių, kompasų, kryžulių, gramafonų visokio išdarbio. Taipogi lietuviškų rekordų, ir kitų visų kalbų. Puikiausių armonikų, smuikų, klarnetų, triubų ir daugybę visokių muzikalių instrumentų. Taipgi gerų britvų visokio skyriaus. Maldaknių, visokių gražių popierių laiškam rašyti (gromatomis) su puikiausiais apskaitimais ir dainomis. Visokių magiškių monų daiktų. Taipgi monų knygą, kur galima iš jos padaryti visokias mandrytes. Taipgi visokių kazyrių turime. Taisom visokius auksinius daiktus: laikrodžius, žiedus, bronzalius ir visokius muzikališkus instrumentus: armonikus, smuikas, klarnetus, triubus, pianus, vargonus ir kitus visokius auščiau minėtus daiktus. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:

J. GIRDES

95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvių stulbelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda mūsų knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvienas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exemplorių. Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.

120-124 Grand Str.,

Brooklyn, N. Y.

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis. Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulyje.

ŠEINA kas UTARNINKĄ ir PETNYČIA

Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj Ant viso meto \$2.50
Ant pusės meto \$1.25
Ant ketverčio meto 65c.
EURO-ROSIJOJE ir Lietuvoje \$3.50
Anglijoje ir Skotlandijoje 15 sh.
Prusose 16 markų.

MĖNESINIS RAŠTAS

Linksma Valanda

ŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.
Talpina visokių gražių istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:

Amerikoj ant viso meto tik \$1.
Rosijoje \$1.50. Anglijoje 7 sh.
Prusose 7 mk.

Kas užsirašo "SAULĘ" ir "LINKSMA VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metų už \$3 in Ameriką, in Rosiją \$4.50, in Angliją 7 sh. Priek tam pilnai užsimokėję skaitytis kas metas gauna DOVANĄ patikrą Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.

320-522 W. South St.

MAHANOY CITY, PA.

THE LACKAWANNA

Parankiausiai geležinkelio Europos keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdevinėja bagažą ir perveža pasakojimus.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kelių).
Trumpiausias kelias į Buffalo.
Tiesiai į Saratoga ir Angliją Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvairių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatina ir parankus susisiektis.
Artyminė informaciją apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

George A. Cullen,
Passenger Traffic Man
90 West Street, N. Y.

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančių Paveikslų Amerikoj.

Užlaikome visokių gautųjų APERATUS. Paruošiam ir randavom labai pigiai su visais Elektrikiniais ir Gaziniais Intaisais bespausdinti mados. Įstat užlaikome suvis 3000 metų filmos. Importuojame iš visų žalių žaliavų, specialiai turime padaryti daug Lietuviškų Ilustracijų dvi Dainų, Deklamacijų, Baladų ir Pradėjimų, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsilaikoma arba nori užsilaikyti žmonių bizniz, reikalaujanti pagalbos žiūrėti prie:

American Film Exchange
A. T. Raciunas Mgr.
629 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.
Phone 5236 W. Bedford.

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arietka, pelius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiuojantys keliai, neapmirskite šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.

Priešai Central Dypa

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis

Lietuviškas graborius.

(Šalsamuojujas ir laidotuvių Direktorius). Karjeros laidotuviams, veselioms ir krikštynoms.

Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.

Lietuviai, kreipkitės reikale.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

F. TEITELBAUM, savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

274 South First Street,

(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave)

BROOKLYN, N. Y.

Perėjo į naujas rankas ir viskas gerai prižiūrima. Užteikite ir persitvirkinkite.

Moterims kiekvieną utarninką.

Telephone 1295 Greenpoint.

P. BUTKUS

LIETUVIŠKAS GRABORIUS

(Undertaker).

Išbalsamuojujas ir laidotuvių Direktorius. Karjeros laidotuviams, veselioms ir krikštynoms. Lietuviai, kreipkitės reikale pas lietuvi.

Mano gyvenimo ofisas atidars diena, ir naktį.

213 BERRY ST.

BROOKLYN, N. Y.

Branch Office 48 Hudson Ave.

Tel. 279 Greenpoint.

Geriausią lietuviams užėiga

pas

JONĄ KULBOKĄ

Skanus Alus,

Gardi Arieika,

Visoki Vynai,

Kvepianti Cigarai

74 Grand Street

Kampas Wythe Ave.

BROOKLYN, N. Y.

Tel. 279 Greenpoint.

Geriausią lietuviams užėiga

pas

JONĄ KULBOKĄ

Skanus Alus,

Gardi Arieika,

Visoki Vynai,

Kvepianti Cigarai

74 Grand Street

Kampas Wythe Ave.

BROOKLYN, N. Y.

Tel. 279 Greenpoint.

Geriausią lietuviams užėiga

pas

JONĄ KULBOKĄ

Skanus Alus,

Gardi Arieika,

Visoki Vynai,

Kvepianti Cigarai

74 Grand Street

Kampas Wythe Ave.

BROOKLYN, N. Y.

Tel. 279 Greenpoint.

Geriausią lietuviams užėiga

pas

JONĄ KULBOKĄ

Skanus Alus,

Gardi Arieika,

Visoki Vynai,

Kvepianti Cigarai

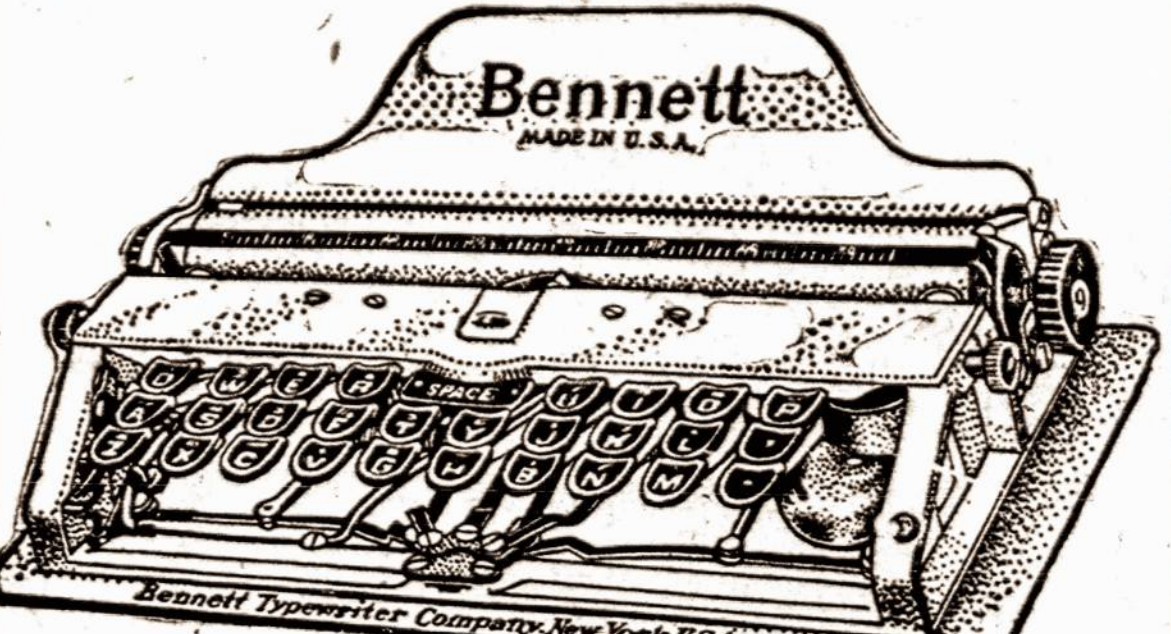
74 Grand Street

Kampas Wythe Ave.

BROOKLYN, N. Y.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina \$18.00

*Bennett Typewriter yra tai naujaušio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja taip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universaliais, raktais, taip kaip mašinos už \$100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių / minutą. Padaryta iš labai tvirtų plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu būdu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir į ją galima nešiotis rankoje, arba kišenioje. Ji yra ne tik labai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykal.

J. J. Pauksztis & Co.

120-124 Grand st.,

Brooklyn, N. Y.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

F. TEITELBAUM, savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

274 South First Street,

(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave)

BROOKLYN, N. Y.

Perėjo į naujas rankas ir viskas gerai prižiūrima. Užteikite ir persitvirkinkite.

Moterims kiekvieną utarninką.

Telephone 1295 Greenpoint.

P. BUTKUS

LIETUVIŠKAS GRABORIUS

(Undertaker).

Išbalsamuojujas ir laidotuvių Direktorius. Karjeros laidotuviams, veselioms ir krikštynoms. Lietuviai, kreipkitės reikale pas lietuvi.

Mano gyvenimo ofisas atidars diena, ir naktį.

213 BERRY ST.

BROOKLYN, N. Y.

Branch Office 48 Hudson Ave.

Tel. 279 Greenpoint.

Geriausią lietuviams užėiga

pas

JONĄ KULBOKĄ

Skanus Alus,

Gardi Arieika,

Visoki Vynai,

Kvepianti Cigarai

74 Grand Street

Kampas Wythe Ave.

BROOKLYN, N. Y.

Tel. 279 Greenpoint.

Geriausią lietuviams užėiga

pas

JONĄ KULBOKĄ

Skanus Alus,

Gardi Arieika,

Visoki Vynai,

Kvepianti Cigarai

74 Grand Street

Kampas Wythe Ave.

BROOKLYN, N. Y.

Tel. 279 Greenpoint.

Geriausią lietuviams užėiga

pas

JONĄ KULBOKĄ

Skanus Alus,

Gardi Arieika,

Visoki Vynai,

Kvepianti Cigarai

74 Grand Street

Kampas Wythe Ave.

BROOKLYN, N. Y.

Tel. 279 Greenpoint.

Geriausią lietuviams užėiga

pas

JONĄ KULBOKĄ

Skanus Alus,

Gardi Arieika,

Visoki Vynai,

Kvepianti Cigarai

74 Grand Street

Kampas Wythe Ave.

BROOKLYN, N. Y.

Tel. 279 Greenpoint.

Geriausią lietuviams užėiga

ŽMIJEČNIK

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLER ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų. KAULŲ, PERRALI-MO, REUMATIZMO, STREINUSOPES, SAUSGELŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pagelbėti, neįsiskok rados pas kokius nemokintus žydus ar kryžius savo priepuoli, bet kreipkis arba tiesiai pas rašyk pas savo ločią vienatū, reikalau-damas tikrų, grynų ir gydančių vaistų.

— pas

ALBERTA G. GROBLEVSKI.

Plymouth, Pa.

garsų dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitvirkinti, kad neiš-skleisti veltui ir ant apgavysčių savo su-kiai uždirdito cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, ko-kios tikrai randasi ant svieto taip del senų žmonių, kaip del kudikių, vyrų ir moterų.

„Lenkiškai-Lietuviškai“ vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptose užlaikome, kaip kunigas išpažinti.

Delto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagalbos, aprašyk savo negavę, atskiai ir su smulkiu menomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laišku, o niekuomet to nesi-galėsi.

Adresas:

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts.

Plymouth, Pa.

Telephone 1470 Greenpoint.

Nepamirskit

Tautiško Namol

Erta, daili salė mingams, ve-selijoms, teatrams ir baliams.

Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanus užkan-džiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.

A. RAZUTIS

101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1470 Greenpoint.

H. B. ROSENSON,

817-819 Grand St.,

BROOKLYN, N. Y.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.

Telephone 1108 W. South St.